

ความสำเร็จขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก ในการประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ ที่สารนาถ, นครพาราณสี

ปาฐกถาพิเศษของท่านหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล

ประธาน

องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก

พุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

จัดเป็นธรรมบรรณาการในงานฌาปนกิจศพ

คุณแม่จำรัส หนุนภักดี

ณ ฌาปนสถานกองทัพบก วัดโสมนัสวิหาร ๒๙ มีนาคม ๒๕๐๘

กสาร

พ.ส.ล.

ความสำเร็จขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก
ในการประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ ที่สารนาถ, นครพาราณสี

นุสรณ์ มาฆบูชา ๒๕๐๘

ปาฐกถาพิเศษของท่านหญิงพูนพิศมัย ดิสกุล

ประกอบรายละเอียดในความเป็นมา ภารกิจปัจจุบัน และเหตุผลที่
ชาวพุทธไทยได้รับความไว้วางใจจากศูนย์ภาคีพุทธศาสนิกทั่วโลก
เป็นเกียรติประวัติที่ไม่เคยมีมาก่อน พร้อมภาพข่าวครบครัน

ธงฉัพพรรณรังษี

ธงสัญญลักษณ์ขององค์การ พสล.

มีกี่สี – ประกอบด้วยสีอะไรบ้าง ?

๑. **นิละ** *สีเขียวเหมือนดอกอัญชัญ*

๒. **บีตะ** *สีเหลืองเหมือนหรดาลทอง (หรดาลคือหินชนิดหนึ่งมีสีคล้ายทอง)*

๓. **โรหิตะ** *สีแดงเหมือนตะวันอ่อน (คือมิใช่สีแดงกล้าดังตะวันยามเที่ยง)*

๔. **โอทาตะ** *สีขาวเหมือนแผ่นเงิน*

๕. **มัญเชฐะ** *สีหงสบาท คือมีขาบเหมือนดอกหงอนไก่หรือดอกเซ่ง*

๖. **ประภัสสร** *สีเลื่อมพรายเหมือนแก้วผลึกคือสีคล้ายน้ำผึ้ง.*

รวมทั้งหมดเป็นหกสี เรียกว่า ฉัพพรรณรังษี ดังนี้แล.

ด้วยอภินันทนาการ จาก

บริษัท โอสถสภา (เต๊กเฮงหยู) จำกัด

คำนำ

ในคราวประชุมคณะกรรมการอำนวยการชุดใหม่ของพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ เมื่อเดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๐๘ เป็นครั้งแรก ได้ปรารภถึงการที่จะจัดพิมพ์หนังสือแจกเป็นธรรมบรรณาการ ในงานฌาปนกิจศพมารดาคุณทวี หนุนภักดี กรรมการผู้ตรวจบัญชี ที่ประชุมได้มีมติให้จัดเอกสาร พสล. ฉบับอนุสรณ์มาฆบูชา ๒๕๐๘ เป็นหนังสือชำร่วยด้วยเล่มหนึ่ง โดยเห็นพ้องกันว่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้รับแจก เพราะได้จัดตีพิมพ์ปาฐกถา เรื่องความสำเร็จในการประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ ขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก ซึ่งชาวพุทธไทยเป็นเจ้าภาพจัดให้มีขึ้นนับเป็นครั้งแรกที่อิสิปตนมฤคทายวัน เมื่อเร็ว ๆ นี้ไว้ด้วย พร้อมทั้งข้อเขียนประกอบและภาพชุดมากกว่า ๔๐ ภาพ ล้วนเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวนี้ทั้งสิ้น.

อันที่จริง, ดิฉันได้ตั้งใจไว้แต่ต้นแล้ว ว่าในการฌาปนกิจศพคุณจำรัส หนุนภักดี มารดาคุณทวี ฯ จะไม่ละโอกาสที่จักจัดการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อช่วยให้งานดำเนินไปเป็นกิจการกุศลแท้ตามประเพณีนิยม สมศักดิ์ของผู้วายชนม์ และสมเกียรติคุณงามความดีของบุตรผู้วายชนม์ที่ได้สั่งสมมา เพราะคุณทวี หนุนภักดี ไม่เพียงแต่เป็นผู้เสียสละใช้วิชาการทางบัญชีให้เป็นประโยชน์อย่างดีแก่พุทธสมาคม ฯ มานานกว่าสิบปีแล้วเท่านั้น ในระยะสองปีหลังนี้ เมื่อสำนักงานใหญ่และสำนักงานเลขาธิการองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลกย้ายเข้ามาตั้งอยู่ที่กรุงเทพ ฯ คุณทวี ฯ ยังได้ยังความสำเร็จเรียบร้อยทางบัญชีให้แก่องค์การด้วยดีอีกด้วย ทั้งนี้โดยมิได้มุ่งหมายอามิสใด ๆ นับว่าคุณทวี ฯ มีใจเป็นกุศล อุทิศกำลังกาย กำลังความรู้และสติปัญญาเป็นพุทธบูชาด้วยศรัทธาปสาท สมกับที่ได้เกิดมาในครรโภทรของคุณจำรัส หนุนภักดี ซึ่งปรากฏว่าเป็นผู้สนใจปฏิบัติศาสนกิจด้วยความภักดีต่อสมเด็จพระพุทธองค์ เป็นแบบฉบับของบุตรหลาน ตลอดจนกระทั่งจบชีวิต. ในการเลือกเอกสาร พสล. ซึ่งดิฉันมีส่วนร่วม ทั้งเป็นผู้ก่อให้เกิดการพิมพ์ขึ้น กับทั้งเป็นผู้เขียนคำนำนี้ ตามความประสงค์ของคณะกรรมการอำนวยการชุดใหม่ เป็นหนังสือชำร่วย จึงทำให้ดิฉันเป็นสุขใจที่ได้กระทำสมความปรารถนาที่ตั้งไว้แต่ต้น

บุญกุศลใดอันจะพึงบังเกิดมีจากเอกสารฉบับนี้ ประกอบกับบุญกุศลที่อภิชาตบุตร คือคุณทวี หนุนภักดี ได้บำเพ็ญไว้เป็นประโยชน์ใหญ่แก่ชาวพุทธโดยส่วนรวม ขอจงอำนวยวิบากสมบัติแก่คุณจำรัส หนุนภักดี ในสัมปรายภพตามสมควรแก่คติวิสัย เทอญ ฯ

พูนพิศมัย ดิศกุล

(หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล)

ประธานองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก

— —บุญทั้งหลายที่ทำนี่น่ะ ขอมอบให้ท่านทั้งหลายซึ่งเป็นเจ้าของพระศาสนา และขอวิงวอนให้ช่วยกันเถอะ เป็นโอกาสของเมืองไทยเหลือเกินแล้ว ถ้าเราทำได้ ว่าพระพุทธศาสนาเมืองไทยนี่เอง ที่ช่วยหาความสุขและความเป็นมนุษย์ให้ได้ แล้วโลกจะสรรเสริญเยินยอ จะรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณแก่เรา เรามีโอกาสแล้วอย่าทิ้งเสียเลย— —

หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล

ประธาน องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก.

อนุสรณ์วันมาฆบูชา ๒๕๐๘

สำนักงานเลขาธิการ องค์การ พสล. จัดพิมพ์
ที่ บริษัท ชุมนุมช่าง จำกัด (แผนกการพิมพ์)
231 หลังอาคาร 10 ราชดำเนินกลาง พระนคร
นายชม ศุขปริมัตถ์ ผู้พิมพ์ และ ผู้โฆษณา.

Dedicated By

H.S.H. PRINCESS POON PISMAI DISKUL

President of the World Fellowship of Buddhists

&

The Delegates of the Regional Centres of W.F.B.

Assembled at Sarnath of the Seventh General Conference

From 29th November to 4th December 2507 (1964)

เพ็ญกลางเดือนสาม พุทธศก ๒๕๐๘ อันตรงกับวันอังคารที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ปีนี้ หากชาวพุทธไทยผู้ใดมีโอกาสไปร่วมพิธีมาฆบูชา จาตุรงคสันนิบาต ณ มูลคันธกุฎีวิหาร ที่ตำบลสารนาถ เขตนครพาราณสี กับพุทธศาสนิกชาวอินเดียและสงฆ์ชาวชาติอื่นด้วยแล้ว ก่อนจะผ่านประตูใหญ่เข้าไปสู่ห้องในวิหารอันโอ่โถงมโหฬาร ใคร่ขอเสนอแนะให้ท่านทอดสายตาไปยังแผ่นป้ายทองเหลืองอาบน้ำยา ขนาด ๖ × ๑๗ นิ้วฟุต ซึ่งตรึงแน่นอยู่แนบผนังด้านซ้ายมือ สลักอักษรเหมือนภาพข้างบน มีความโดยนัยดังนี้ :

ขอเทอดอุทิศไว้เพื่อแสดงให้ปรากฏว่า

หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล

ประธานองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก

กับบรรดาผู้แทนของศูนย์ภาคีท้องถิ่น พสล. ทั้งปวง

ได้มาประชุมกัน ณ ตำบลสารนาถ แห่งนี้

ตั้งแต่วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ถึง ๔ ธันวาคม ๒๕๐๗ (๑๙๖๔)

อันนับเป็นการประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ ขององค์การ

สารนาถ -- สวนอิสิปัตนมฤคทายวัน ซึ่งเมื่อ ๔๕ ปี ก่อน พ.ศ. ได้เป็นสถานที่ที่สำคัญแห่งหนึ่งในประวัติศาสตร์ทางพระพุทธศาสนา ด้วยว่าสมเด็จพระบรมศาสดาทรงประกาศพระสัมมาสัมโพธิญาณและพระศาสนธรรมเป็นครั้งแรก ในการประทานปฐมเทศนาต่อพระเบญจวัคคีย์ ณ ที่นี้ และในวันเดียวกันนั้นเอง พระสังฆรัตนะก็ได้อุบัติขึ้นเป็นครั้งแรกในโลก ครั้นกาลเวลาล่วงไปแล้ว ๒๕๕๒ ปี, ย่อมเป็นการน่าอัศจรรย์นัก ที่สารนาถได้กลับมาเป็นลานชุมนุมชาวพุทธจากชาติต่าง ๆ ทั่วภาคพื้นพิภพ ผู้ปรารถนาให้โลกสุขสันติด้วยความสงบระงับเป็นครั้งที่หนึ่ง และความสำเร็จผลจากการประชุมระหว่าง ๒๙ พฤศจิกายน ถึง ๔ ธันวาคม ๒๕๐๗ อันได้ชื่อว่าเป็น "การประชุมใหญ่ครั้งที่๗ขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก" ครั้งนี้ ยังได้บังเกิดความเป็นครั้งแรกอีกหลายสถาน อาทิ การที่ศูนย์ภาคีนานาชาติได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ท่านหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล ทรงดำรงตำแหน่งประธานองค์การสืบต่อไปอีก ๔ ปีตามธรรมนูญ ย่อมแสดงให้ปรากฏซึ่งความไว้วางใจแก่ประชาชาติและนิกรไทยจากชาวพุทธทั่วโลกอันเป็นเกียรติที่ไทยมิเคยได้รับมาก่อน ประกอบทั้งสตรีไทยได้รับตำแหน่งประธานองค์การอันยิ่งใหญ่ทางศาสนาของโลกเช่นนี้ก็มิได้เคยมี ความสำเร็จจากผลงานซึ่งคนไทยมีสมานฉันท์จัดดำเนินการประชุมระหว่างชาติในต่างประเทศเป็นคำรบแรก จึงเป็นการพูนเพิ่มศักดิ์ศรีชาวเราผู้นับถือยกย่องพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ และองค์สมเด็จพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ทรงเป็นพุทธมามกะสืบเนื่องมาร่วมสิบศตวรรษตราบกระทั่งปัจจุบัน โดยเอนกนัย จัดว่าการประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ ขององค์การที่สารนาถคราวนี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่ควรจะประมวลข้อบันทึกและรายงานต่าง ๆ ไว้เป็นเกียรติประวัติของประชาชาติ เพื่อแก่การศึกษาและจารึกจดจำของบรรดาชาวพุทธ ทั้งคฤหัสถ์และบรรพชิต ทั้งเยาวชนกับอีกทั้งอัญญชนทั่วไป สืบไปด้วย.

ประกอบกับเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ศกนี้ *ท่านหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล* ประธานองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลกปัจจุบัน ทรงประทานปาฐกถาพิเศษเกี่ยวกับเรื่องการประชุมครั้งสำคัญที่สุดดังกล่าวนี้ ณ หอประชุมพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นเวลานานถึง ๑๐๘ นาที สามารถทรงตรึงผู้ฟังจำนวนคับคั่งให้สนใจสดับพระวาทะง่าย ๆ ตรง ๆ แต่ซาบซึ้งในความหมายไว้อย่างไม่รู้หน่าย โดยทรงเน้นให้ประจักษ์ว่า องค์การนี้มิได้เกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด ครั้นแล้วทรงเริ่มตั้งแต่มีการ

ดร. ราธกฤษนันท์ **ประธานาธิบดีแห่งอินเดีย** — *ดาไล ลามะ* **แห่งธิเบต** — *"ท้าวพรหมทัต"* **มหาราชาแห่งพาราณสี**

ประชุมกรรมการกลาง ระหว่างวันที่ ๒๓–๒๕ พฤศจิกายน ที่กรุงเทพ ฯ และเหตุใดจึงต้องมีการประชุมกรรมการกลางก่อน. เมื่อไปถึงแดนภารตะ, ก็ทรงนำผู้ฟังไปพบกับบุคคลสามท่าน คือ ท้าวพรหมทัต (มหาราชาแห่งนครพาราณสี) องค์ดาไล ลามะ และท่าน ดร. ราธกฤษนันท์ ประธานาธิบดีอินเดีย ด้วยข้อสังเกตอย่างแยบคาย และในที่สุดทรงพาผู้ฟังไปพบเห็นบทบาทของบรรดาผู้แทน ผู้สังเกตการณ์ ประมาณ ๒๐๐ ท่าน จากศูนย์ภาคีใน ๒๓ ประเทศทั่วโลก ที่ร่วมประชุมครั้งนี้ ด้วยทรงจำแนกการปฏิบัติวันต่อวัน จากวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ถึง ๔ ธันวาคม วันสุดท้าย ปาฐกถานี้เป็นชั้นพิเศษจริง ๆ ด้วยว่าองค์ประธานได้ประทานบรรดาสิ่งที่ได้ประสบด้วยพระองค์เองจากหลายแง่หลายชั้น และเป็นที่ควรยินดีที่ประทานอนุญาตให้จัดพิมพ์ขึ้นได้ สำนักงานเลขาธิการ พสล. จึงน้อมรับงานนี้มาดำเนินทันที, โดยจะนำประโยชน์ผลสุทธิทั้งหมด เข้าสมทบทุนบุญนิธิขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก ตามพระประสงค์ขององค์ประธานต่อไป.

สำนักงานเลขาธิการ พสล. มีภาระหน้าที่ในการจัดออกวารสาร พสล. WFB. News Bulletin โดยมีกรรมการอยู่คณะหนึ่งซึ่งได้สงเคราะห์ให้งานนี้ดำเนินไปด้วยความมีสมรรถภาพอยู่แล้วก็จริง แต่ยากที่จะมอบงานการจัดพิมพ์เอกสารพิเศษฉบับนี้ให้ Publication Committee ทำได้ เพราะวารสาร พสล. (ภาษาอังกฤษ) ฉบับต่อจาก Newyear Number ที่ออกแล้ว สำนักงาน ฯ ก็ตั้งใจจะจัดให้ออกได้ในเดือนมีนาคม ฉะนั้น สำนักงานเลขาธิการ พสล. จึงต้องมอบหน้าที่ดำเนินงานทุกสถานให้แก่ผู้ช่วยเลขาธิการกิตติมศักดิ์ ฝ่ายกิจการภายในประเทศ — *คุณฉลอง จิตรสกุล* ซึ่งปกติทั้ง ๆ ที่เป็นกรรมการสมาชิกสงเคราะห์ของพุทธสมาคม ฯ อยู่แล้ว ก็ได้มาช่วยงาน พสล. มิได้เห็นแก่ความลำบากตรากตรำตลอดมา.

อนึ่ง จากการให้โอกาสแก่การสั่งจองหนังสือนี้ด้วยราคาเพียง ฉบับละ ๖.– บาท นั้นเล่า สำนักงานเลขาธิการ ฯ ต้องขอขอบคุณท่านผู้สั่งจองเอกสาร ๑,๕๒๑ เล่ม (ยอดที่ได้รับถึงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๘ อันเป็นวันสุดท้าย) ไว้ในที่นี้ พร้อมกับขอแสดงขอบคุณบรรดาท่านที่กรุณาอนุมัติให้สำนักงานเลขาธิการ พสล. นำแจ้งความโฆษณาของท่านลงโดยยินดีอนุเคราะห์ให้ค่าโฆษณา แม้เพียง "อ ภิ นั น ท น า ก า ร" ด้วยความประสงค์ร่วมบุญกับองค์ประธานองค์การ พสล. อย่างจริงใจ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง *คุณชม ศุขปริมัตถ์* แห่งบริษัท ชุมนุมช่าง จำกัด ซึ่งเป็นผู้พิมพ์ผู้โฆษณาเอกสารพิเศษ พสล. ฉบับนี้ ยังได้กรุณาหลายประการ เพื่ออำนวยให้ ผู้ช่วยเลขาธิการกิตติมศักดิ์ฝ่ายกิจการภายในประเทศ ขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก ได้ดำเนินงาน การจัดพิมพ์เอกสาร "อ นุ ส ร ณ์ วั น ม า ฆ บู ช า ๒ ๕ ๐ ๘" นี้ เป็นไปด้วยความสะดวก อันยากจะหาได้, จนถึงกับทำให้ทุนการผลิตน้อยลง และเป็นที่แน่นอนว่า จำนวนเงินที่ บุญนิธิองค์การ พสล. จะพึงได้รับเพิ่มขึ้นทั้งโดยตรงและปริยาย.

โอกาสเดียวกันนี้ ขอจารึกคำขอบคุณบรรดาหนังสือพิมพ์และสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ได้กรุณาแจ้งข่าวการจัดพิมพ์เอกสารพิเศษ พสล. ฉบับนี้ ไว้เป็นที่สุด.

สำนักงานเลขาธิการ

องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก

๔๑ ถนนพระอาทิตย์ พระนคร. *๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๘*

นามานุกรมในข้อเขียน

จิตติ สุจริตกุล ท่านเอกอัครราชทูตไทยประจำอินเดีย ผู้ได้รับเกียรติอัญเชิญ พระราชปราศรัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช อ่านต่อที่ประชุม เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๐๗.......... หน้า 51, 63

เจษฎ์ เศรษฐบุตร หนึ่งในกองเลขานุการ คณะกรรมการ ฯ จากประเทศไทย ไปครั้งนี้ในหน้าที่พนักงานพิมพ์ ......หน้า 41

ฉลอง ไชยวุฒิ ขณะนั้นเป็นนายอำเภอเมืองปทุมธานี ไปในฐานะเลขานุการของผู้มีเกียรติผู้รับเชิญ ปัจจุบันย้ายไปเป็นนายอำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี...... ...หน้า 41

ฉันทนา จารุภัตต์ นางสาว, ข้าราชการกรมสรรพากร กรรมการวารสาร ของพุทธสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นนักเขียนบทร้อยกรองที่สนใจทางพระพุทธศาสนาเป็นอันมาก ในเอกสาร พสล. ฉบับนี้ ได้ประพันธ์กลอนยาวถึง ๓๐๔ คำ จากเค้าความในปาฐกถาพิเศษของท่านหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล ซึ่งประทานแก่ข้าราชการกรมสรรพากร เมื่อเดือนกันยายน๒๕๐๗ มอบมาให้ประดับไว้ด้วยน้ำใจกุศลศรัทธา ....หน้า 19, และ97, ถึง 108

เฉลียว ธรรมนิยม หัวหน้ากอง กองศาสนูปถัมภ์ กรมการศาสนา ไปในการประชุมใหญ่ขององค์การ พสล. ครั้งนี้ ในฐานะผู้แทนกรมการศาสนา......... หน้า 41 และ 40

ชัย พันทวี พนักงานบริษัทอารยะโอสถตรามือ ช่างถ่ายภาพยนตร์ ทำหน้าที่อย่างเข้มแข็ง ตั้งแต่วันออกเดินทางจนกระทั่งกลับ ....หน้า 41 และ 39

ซิแรนเดอร เอม. เอฟ. **Mr. M.F. Sirander** ชาวพุทธสวีเดน ผู้ก่อตั้งสถาบันพุทธศาสนิก, เมืองอลิงซัส ประเทศสวีเดน ไปร่วมการประชุมใหญ่ครั้งนี้ในฐานะผู้แทนศูนย์ ฯ และได้บำเพ็ญหน้าที่อย่างน่าภาคภูมิใจ เป็นผู้อภิปรายธรรม ในหัวข้อเรื่อง " การเผยแพร่พระพุทธศาสนาไปสู่แดนตะวันตก " ที่มหาวิทยาลัยฮินดู แห่งพาราณสี.........หน้า 41, 57, 55

ดาไล ลามะ ประมุขแห่งรัฐ และพุทธศาสนิกชนของประเทศธิเบต ซึ่งต้องทรงลี้ภัยทางการเมืองมาประทับอยู่ในอินเดียขณะนี้ องค์ดาไล ลามะได้เสด็จไปเป็นเกียรติแก่พิธีการประชุมใหญ่ ที่สารนาถครั้งนี้ ด้วยความมั่นศรัทธาต่อกิจกรรม ขององค์การ พสล. อย่างบริสุทธิ์อยู่ในพระทัย.........หน้า 51และ65

ไดไลกอฟว์ เอส.ดี. **Mr S.D. Dylykov** ผู้แทนภาคีแห่งมอสโคว สหภาพโซเวียตรัสเซีย เป็นอีกผู้หนึ่งที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นรองประธาน ฯ จากที่ประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ ....หน้า 47, 56

เทพวิสุทธิโมลี พระ เจ้าอาวาสวัดไทยพุทธคยา ในอินเดีย ปัจจุบันได้ประเดิมตำแหน่ง " อุปัชฌาย์ " ของท่าน ซึ่งเพิ่งได้รับสังฆานุมัติ เมื่อกลางเดือนพฤศจิกายน ๒๕๐๗ ด้วยการให้บรรพชาแก่ผู้เยาว์และผู้ใหญ่ชาวเมืองคยา และบอมเบย์ เป็นสามเณรรวมหมด ๕ คน ในพิธีบำเพ็ญกุศลแด่ท่านอนาคาริกะธัมมปาละ เมื่อ ๑ ธันวาคม ๒๕๐๗ ....หน้า 21, 53, 54

ติทถิละ มหาเถระ อัครมหาบัณฑิต แห่งพม่า ได้รับเลือกเป็นรองประธานองค์การ พสล. ในการประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ แม้ผู้แทนศูนย์ภาคีจากพม่า ไม่สามารถจะไปร่วมการประชุมครั้งนี้ด้วยก็ตาม.........หน้า56

ถนอม กิตติขจร จอมพล, นายกรัฐมนตรี มีตำแหน่งเป็นผู้อุปถัมภ์ องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก ใน พ.ศ. ๒๕๐๗.........หน้า 15, 18, 52, 112

เทวปริยา วาลิสิงห์ เลขาธิการมหาโพธิสมาคม แห่งอินเดีย ได้เป็นแขนอุ้มงานใหญ่ครั้งนี้ที่แข็งแรงมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการจัดหาทุนสมทบสร้างอาคารอนุสรณ์ถาวรแด่ท่านวีรบุรุษผู้กู้พุทธศาสนาในอินเดีย ท่านได้รับเลือกเป็นรองประธานองค์การอีกผู้หนึ่งด้วยสมรรถภาพและวิริยคุณ.........หน้า 44, 56, 57, 111, 112

เนวิน นายพล ประธานรัฐบาลปฏิวัติของพม่า ผู้จัดปรับปรุงรัฐประศาสโนบายใหม่ ....หน้า 28

เบอร์แทรนด์ รัสเซล, ลอร์ด นักปรัชญาชาวยุโรป ผู้กล่าวคำสดุดีพระพุทธศาสนา ....หน้า 62

เนื่อง อิ่มสมบัติ นาง กรรมการสาธารณกุศล ของพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งได้ไปในคณะผู้แทนจากประเทศไทยคนหนึ่ง และเป็นกำลังในการประกอบพิธีทางศาสนาแบบสงฆ์ไทยที่เข้มแข็ง กับยังได้ทวนความจำมามอบให้เอกสารฉบับนี้อีกด้วย ....หน้า 29, 41

เบลิม สมา ไออาร์. เจ. Mr. Ir.J. Bloemsma ชาวพุทธวิลันดา ผู้ก่อตั้งสถาบันพุทธศาสนิก กรุงเฮก ประเทศฮอลันดา ไปร่วมการประชุมใหญ่ครั้งนี้ ในฐานะผู้แทนศูนย์ฯ เป็นผู้อภิปรายธรรมในหัวข้อเรื่อง "การเผยแพร่พุทธศาสนาไปสู่แดนตะวันตก" ที่มหาวิทยาลัยฮินดู แห่งพาราณสี และทำหน้าที่ผู้แทนศูนย์ที่เข้มแข็งมาก ....หน้า 43, 55

ปรก อัมระนันท์ นาย ผู้ช่วยเลขาธิการกิตติมศักดิ์องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก และทำหน้าที่ผู้สังเกตการณ์ในคณะผู้แทนจากประเทศไทย การปฏิบัติงานของท่านผู้นี้ ประธานคนแรกของ พสล. พอใจมาก ถึงกับออกปากทูลชมเชยต่อองค์ประธานฯ ....หน้า 30, 40, 41, 47

ประเสริฐ เลิศพลากรณ์ นาย กรรมการวารสาร พสล. เป็นผู้ติดต่อที่อนุเคราะห์ให้การประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ ขององค์การ พสล. ดำเนินไปได้จนประสบผลสำเร็จด้วยดี ....หน้า 39, 41

ปัญญานันทมุนี พระ สำนักวัดชลประทานรังสฤษฏ์ ผู้ได้รับอาราธนาให้เป็นผู้อ่านสาส์น สมเด็จพระสังฆราชไทยในที่ประชุม ....หน้า 51

ปุ่ย โรจนะบุรานนท์ นาย นายกพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ผู้แทนศูนย์ภาคีไทย ....หน้า 14, 37, 41, 47

พิรัช ด.ช. อินเดีย อายุ ๑๐ ปี ได้บรรพชาเป็นสามเณรตามแบบสงฆ์ไทย ที่มูลคันธกุฎีวิหาร, สารนาถ เมื่อ ๑ ธันวาคม ๐๗ ขณะนี้อยู่ที่วัดไทยพุทธคยา อินเดีย ....หน้า 54

พิสัณห์ พจนสุคนธ์ นาย พนักงานบริษัทอารยะโอสถตรามือ ไปในหน้าที่ล่าม ประจำกองเลขานุการคณะกรรมการ ฯ ....หน้า 41

พรหมทัต ท้าว Maharaja of Banaras, องค์ประธาน พสล. ได้ทรงเอ่ยถึงมหาราชาแห่งพาราณสีในนามนี้ไว้หลายตอน ในปาฐกถาซึ่งประทานที่หอประชุมพุทธสมาคม เมื่อ ๔ มกราคม ๐๘ และมีปรากฏตั้งแต่หน้า 74 ในเอกสารนี้.

ไพรัช สุทธิภาศิลป์ นาย เจ้าของผู้อำนวยการบริษัทอารยะโอสถตรามือ ผู้บริจาคเงิน ๖๐๐,๐๐๐ บาท อุปการะการประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ และได้เดินทางไปยังประเทศอินเดีย ในฐานะผู้มีเกียรติผู้ได้รับเชิญครั้งนี้ด้วย.........หน้า 14, 15, 38, 41, 50, 57

ภัควติ ดร. รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยฮินดูแห่งพาราณสี ประธานในการอภิปรายข้อธรรมะ ที่มหาวิทยาลัย คืนวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๐๗ ....หน้า 55

ฟอสเบิก อาร์. Mr. R. Forsberg ผู้แทนศูนย์ภาคี ชิคาโก, สหรัฐอเมริกา ผู้ร่วมอภิปรายธรรมะหัวข้อเรื่อง "การเผยแพร่พระพุทธศาสนาไปสู่แดนตะวันตก" ที่ BHU. พาราณสี.........หน้า 42, 47, 55

ปีทจินฮุย มิส Miss Pit Chin Hui แห่งศูนย์มาเลเซีย ผู้มีเกียรติได้รับเชิญ โดยที่ดำรงตำแหน่งรองประธาน และในการประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ นี้ ก็คงได้รับเลือกเป็นรองประธานขององค์การ พสล. ต่อไปอีกด้วย ....หน้า 46, 56

มาลาลา เซเกร่า ดร. ยี.พี. Dr. G.P. Malalasakera ชาวพุทธลังกา ผู้ริเริ่มการก่อตั้งองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก และเป็นประธานคนแรกขององค์การ (พ.ศ. ๒๔๙๓–๒๕๐๑) ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอันมีเกียรติ คือ Ceylon High Commissioner ประจำราชสำนักอังกฤษ......
...หน้า 9, 12, 28, 42, 52, 53, 57, 64

มาย โถ เตรียน นาย ชาวพุทธเวียตนาม ผู้มีเกียรติได้รับเชิญ โดยที่ดำรงตำแหน่งรองประธานอยู่เดิมในสังกัดศูนย์ WFB. Vietnam Centre, Xa Loi Pagoda, Saigon.........หน้า 14, 48

รามโท ด.ช. ชาวอินเดีย อายุ ๑๐ ปี ซึ่งได้บรรพชาพร้อมกับสามเณรพิรัช และกาลิกจรัล......หน้า 54

ธรรมกิตติโสภณ,พระ เจ้าอาวาสวัดเบญจมบพิตร ผู้แทนศูนย์ภาคีต่าง ๆ ซึ่งเข้ามาประชุมกรรมการกลางที่กรุงเทพ ฯ มีโอกาสถวายภัตตาหารเพลท่านพร้อมด้วย พระราชาคณะอื่นอีก ๘ รูป เมื่อไปชมวัดนั้น เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๗ ......หน้า 34

รัชฎการโกศล,หลวง ข้าราชการบำนาญแห่งกระทรวงการคลัง ได้รับตำแหน่งเหรัญญิกกิตติมศักดิ์ขององค์การ พสล. นับแต่ย้ายโอนสำนักงานใหญ่มาจากย่างกุ้ง เมื่อปลาย พ.ศ. ๒๕๐๖ ท่านผู้นี้ได้วางรูปงานการเงินไว้ให้ปฏิบัติอย่างมีระเบียบ ต่อมาจำเป็นต้องลาออกเพราะสุขภาพไม่สมบูรณ์........หน้า 28

อัญญาโกณฑัญญะ หนึ่งในห้าของพระเบญจวัคคีย์ ซึ่งได้สดับพระปฐมเทศนาที่สารนาถ (อิสิปตนมฤคทายวัน) และเป็นพระสงฆ์องค์แรกในโลก...หน้า102

อุ่นเฮือน นรสิงห์ ท้าว ผู้แทนศูนย์ภาคีจากประเทศลาว ซึ่งได้รับการเลือกตั้งเป็นรองประธานองค์การฯ จากที่ประชุมใหญ่ด้วย ....หน้า 41, 56

อูจันตุน แห่งพม่า ประธานองค์การ พสล. คนที่สอง ถูกความผันผวนทางการเมืองของประเทศนั้น ทำให้ต้องได้รับเคราะห์กรรม ทั้งส่วนตัว และการดำเนินกิจการขององค์การ ....หน้า 12, 13, 28

อำนวย มฤคพิทักษ์ นาย ร.บ. (จุฬาฯ) ข้าราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ไปในหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการ ....หน้า 41 และ 39

อำไพ แย้มเกษร น.ส. ปริญญาทางบัญชีและพณิชย์ศาสตร์ ปัจจุบันรับราชการกระทรวงการคลัง และรักษาการในตำแหน่ง เหรัญญิกกิตติมศักดิ์ ขององค์การ พสล. ....หน้า 41 และ 39

● เรื่องประกอบในฉบับ

■ บริษัทการบิน แอร์อินเดีย มีส่วนช่วยให้ความสะดวกแก่การดำเนินงาน
เกี่ยวกับการประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ ขององค์การ พสล. ครั้งนี้อยู่ไม่น้อย

ประธานคนแรก ประธานปัจจุบัน

ความเป็นมา
ขององค์การ
พุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก

"องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก" ในชื่อย่อ พ.ส.ล. เป็นองค์การของชาวพุทธระหว่างประเทศ มีชื่อภาษาอังกฤษว่า World Fellowship of Buddhists หรือชื่อย่อว่า W.F.B. ปัจจุบันองค์การนี้มีสำนักงานแห่งใหญ่อยู่ในประเทศไทย เลขที่ ๔๑ ถนนพระอาทิตย์ พระนคร (ในบริเวณที่ตั้งของพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์) โดยมีคณะกรรมการดำเนินงานเป็นชาวพุทธไทยทั้งสิ้น เพื่อให้ประจักษ์ความสำคัญขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลกอย่างเป็นที่เข้าใจกันโดยถูกต้อง จึงสมควรแถลงถึงความเป็นมา การธำรงอยู่และภาระหน้าที่ขององค์การไว้ ตามสังเขปความ ดังต่อไปนี้

การริเริ่มเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๓: พระบวรพุทธศาสนานั้น แม้ว่าเป็นพระศาสนาที่มีประชาชนนับถือจำนวนเกือบสองในสามของพลโลกก็ตาม แต่การที่ชาวพุทธมิใคร่ได้มีการติดต่อสัมพันธ์กันและกันเท่าไรนัก จึงยากที่จะทราบว่าประเทศไหนมีวัดวาอาราม หรือสถาบันทางพระพุทธศาสนานิกายต่าง ๆ เป็นอยู่อย่างไรบ้าง ลังกาเล็งเห็นความจำเป็นข้อนี้ จึงได้

เป็นฝ่ายริเริ่มขึ้นก่อนเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๓ โดยนัดหมายบรรดาประเทศชาวพุทธไปร่วมชุมนุมหารือกัน ก่อตั้งองค์การทางพระพุทธศาสนาระหว่างประเทศขึ้น เรียกชื่อว่า "องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก" มีชื่อย่อ และชื่อเป็นภาษาอังกฤษดังกล่าวไว้ในตอนต้นนั้นแล้ว พุทธ-สมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้รับเชิญให้ร่วมการชุมนุม ครั้งริเริ่มนี้ด้วย แล้วต่อมาก็ได้ประชุมกันทุกสองปี คือครั้งที่ ๒ ที่ประเทศญี่ปุ่น ครั้งที่ ๓ ที่ประเทศพม่า ครั้งที่ ๔ ที่ประเทศเนปาล ครั้งที่ ๕ ที่ประเทศไทยเรานี้เอง (ประชุมที่ศาลาสันติธรรม กรุงเทพฯ) ครั้งที่ ๖ ที่ประเทศกัมพูชา ไทยเราได้ส่งผู้แทนไปเข้าร่วมประชุมด้วยทุกครั้ง เว้นเสียแต่คราวประชุมที่ประเทศกัมพูชา ไม่อาจส่งผู้แทนไปร่วมได้ เพราะรัฐบาลประเทศนั้นตัดสัมพันธภาพกับรัฐบาลไทย

มีศูนย์ภาคีอยู่ทั่วโลก

สารัตถะประโยชน์สำคัญยิ่ง ขององค์การนี้ ก็คือ ทำให้มีการแลกเปลี่ยนทรรศนะความคิดเห็น ระหว่างชาวพุทธแห่งนิกายเถรวาทกับมหายานทั่วโลก ให้มีความเข้าใจโอนอ่อนผ่อนตามเข้าหากันยิ่งขึ้น และเป็นทางทำให้ทราบว่าประเทศใดมีสถาบันชาวพุทธอยู่ที่ใดบ้าง ซึ่งในบัดนี้ได้มีสถาบัน หรือองค์การ ชาวพุทธ เข้าเป็นศูนย์ภาคีสมาชิกขององค์การ พ.ส.ล. แล้วกว่า ๖๐ แห่งในกว่า ๓๐ ประเทศทั่วโลก ทั้งเอเชีย ยุโรป อเมริกา และออสเตรเลีย กับทั้งมีการติดต่อแลกเปลี่ยนข่าวคราวเอกสาร ซึ่งกันและกันอยู่เป็นประจำ สำหรับประเทศไทย ศูนย์ภาคีสมาชิกมีอยู่แห่งเดียวเท่านั้น คือ พุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

ธรรมนูญการปกครองขององค์การ

องค์การ พ.ส.ล. ก็มีข้อบังคับเป็นหลักในการบริหารเช่นเดียวกับองค์การระหว่างประ-เทศอื่น ๆ ข้อบังคับนี้เรียกเป็นภาษาไทยว่า "ธรรมนูญการปกครองขององค์การ พุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก" เรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า The Constitution of The World Fellowship of Buddhists ตราไว้ตั้งแต่ครั้งประชุมใหญ่คราวแรกที่ประเทศลังกาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๓ ทีเดียว มีด้วยกันทั้งหมด ๒๘ มาตรา และตามที่ธรรมนูญขององค์การนี้ระบุไว้ มีว่าองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลกย่อมอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และในพระสังฆราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระสังฆราช แห่งประเทศไทยด้วย

เจตนารมย์ของธรรมนูญ

เพื่อให้ตระหนักถึงเจตนารมย์ขององค์การ จะได้ขอนำคำปรารภในการเริ่มประกาศใช้ธรรมนูญ และวัตถุประสงค์อันแท้ขององค์การนี้ มาแทรกไว้ ณ ที่นี้ดังต่อไปนี้

คำปรารภ : พวกเราคณะผู้แทนประเทศ และองค์การต่าง ๆ ทั้งหลาย จากทั่วทุกภาคพื้นพิภพได้ตกลงใจที่จะก่อตั้งองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก เพื่อรวบรวมพุทธศาสนิกชนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และเพื่อให้มีความเข้มแข็งในการเพียรพยายามศึกษาและปฏิบัติธรรมะ ตามคำสั่งสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งเราจะได้เผยแพร่ธรรมะของพระองค์ ให้แพร่หลาย ไป จนสุด กำลัง ความสามารถ เราเชื่อว่าโดยผลแห่งการที่พุทธศาสนาได้แพร่หลายไปทั่วโลกนี้ จะเป็นเครื่องบันดาลใจและเป็นพลังชักจูงให้ประชากรของโลกและรัฐบาลต่าง ๆ ดำเนินชีวิตตามแนวของพระพุทธศาสนา เมื่อเป็นเช่นนี้ตลอดกัลปาวสานต์ก็จะมีแต่ความสันติสุขและความสามัคคีกลมเกลียวกันในมวลหมู่มนุษย์ ฉะนั้น ในการประชุมของพุทธศาสนิกชนทั่วโลก ซึ่งจัดให้มีขึ้นเป็นครั้งแรกในวันที่ ๖ แห่งเดือนอสาฬหะ ตรงกับวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๔๙๓ จึงได้หารือและยอมให้ประกาศใช้ธรรมนูญการปกครองฉบับนี้

วัตถุประสงค์ : องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลกมีวัตถุประสงค์ดังนี้ :—

ก. ส่งเสริมสนับสนุนให้มวลสมาชิกรักษาศีลและปฏิบัติธรรม ตามคำ สั่งสอน ของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ข. เสริมสร้างสามัคคีกลมเกลียว ความเป็นปึกแผ่นและภราดรภาพในหมู่พุทธศาสนิกชน

ค. เผยแพร่ หลักธรรม อันบริสุทธิ์ ประเสริฐของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ง. ก่อตั้ง และ ดำเนินกิจกรรม ทั้ง หลาย อันเป็นสาธารณะประโยชน์ เกี่ยวกับการศึกษา วัฒนธรรม และกิจการสาธารณกุศลอื่น ๆ

จ. ดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างสันติภาพ และความสามัคคีกลมเกลียวกันในหมู่มนุษย์ และ เสริม สร้าง ความ ผาสุก แก่ มวลชน ตลอดจนให้ความร่วมมือกับองค์การอื่นๆ ที่มีวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน

ที่ตั้งของสำนักงานแห่งใหญ่

สำหรับที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่ขององค์การนี้ ตามธรรมนูญกล่าวไว้ว่า ให้ตั้งอยู่ ณ สถานที่ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกขึ้น และระหว่างที่ยังมิได้ตกลงเลือกที่ไหน ก็ให้สำนักงานใหญ่ขององค์การตั้งอยู่ที่นครโคลัมโบ ประเทศลังกาไปพลางก่อน แล้วก็ให้ศูนย์ภาคีสมาชิกประเทศต่าง ๆ หมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันรับจัดตั้งเป็นสำนักงานแห่งใหญ่คราวละ ๒ ปี ตามที่จะตกลงกันในที่ประชุมใหญ่ แต่ว่าในการประชุมใหญ่ตั้งแต่ครั้งที่ ๒ ถึงที่ ๔ รวม ๓ ครั้งที่แล้วมา มิได้มีมติ เลือกตั้ง ที่ตั้ง สำนักงาน แห่ง ใหญ่ ณ ที่ใด

ฉะนั้น จึงคงตั้งอยู่ที่ประเทศลังกาแห่งแรกก่อตั้งองค์การ คือตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๐๑ และ ดร. มาลาลา เซเกร่า แห่งลังกา (ปัจจุบันดำรง ตำแหน่งเอกอัครราชทูต ลังกา ประจำประเทศอังกฤษ) ผู้เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงต้นคิดจัดตั้งองค์การนี้ จึงเป็นประธานองค์การ ฯ ตลอดมาเช่นเดียวกัน ต่อมา ในคราวประชุมใหญ่ครั้งที่ ๕ ที่กรุงเทพ ฯ เมื่อปลาย พ.ศ. ๒๕๐๑ ดร. มาลาลา เซเกร่า เสนอให้ย้ายที่ตั้งสำนักงานใหญ่ไปอยู่ที่นครย่างกุ้ง ประเทศพม่า และเสนอขอแต่งตั้งท่าน อู จันตุน อดีตประธานศาลฎีกา ผู้แทนศูนย์ภาคีประจำพม่า ซึ่งเป็นรองประธานอยู่ในขณะนั้น ให้เป็นประธานองค์การต่อไป ที่ประชุมตกลงรับ แล้วและยังมีมติต่อไปอีกว่า เมื่อสำนักงานใหญ่อยู่ในประเทศพม่าครบสองปีแล้วก็ให้ย้ายมาตั้งอยู่ในประเทศไทยเหตุนี้สำนักงานใหญ่ขององค์การจึงได้ย้ายจากลังกาไปพม่า ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๒ และจะครบกำหนดในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งจักต้องย้ายมาอยู่ในประเทศไทย แต่เนื่องจากในคราวประชุมใหญ่ ครั้งที่ ๖ ที่กัมพูชาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๔ (ที่ไทยไม่ได้ไปร่วมประชุมด้วยนั้น) ท่านอู จันตุน ขอเสนอเปลี่ยนกำหนดเวลาตั้งสำนักงานแห่งใหญ่เป็นคราวละ ๔ ปีแทน ๒ ปี ที่ประชุมอนุมัติ สำนักงานใหญ่จึงคงตั้งอยู่ที่นครย่างกุ้งต่อมา โดยท่านอู จันตุน ดำรงตำแหน่งประธานอยู่ และครบกำหนดจักต้องย้ายมาตั้งอยู่ในประเทศไทยในต้นปี พ.ศ.๒๕๐๗

เหตุผลที่ต้องย้ายก่อนกำหนด

แต่เหตุการณ์อันน่าสลดใจ ที่เกิดขึ้นเมื่อปี ๒๕๐๖ ดังที่เราท่านทั้งหลายตระหนักกันดีอยู่แล้ว คือกรณีชาวพุทธเวียตนามใต้ถูกรัฐบาลโงดินห์เดียม กดขี่บีบคั้น อย่าง ทารุณ ตั้งแต่วันวิสาขบูชา พ.ศ. ๒๕๐๖ ประกอบกับทางประเทศพม่า เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ท่านอู จันตุน ถูกควบคุมตัวเนื่องจากเหตุผลบางประการก่อนเหตุร้ายในเวียตนามใต้หลายเดือน งานต่าง ๆ ขององค์การมีลักษณะว่าจะสลบซบเซาลงไปทีเดียว ศูนย์ภาคีสมาชิกหลายแห่งได้ร้องขอมายังศูนย์ภาคีแห่งประเทศไทย ขอให้ไทยรีบรับโอนสำนักงานแห่งใหญ่จากพม่ามาดำเนินการเสียโดยด่วน พร้อมกับให้รีบจัดหาสถานที่ที่จะเรียกประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ เพื่อหาทางระงับความเดือดร้อนชาวพุทธเวียตนามใต้ ทางประเทศไทยคือพุทธสมาคม ฯ ซึ่งได้ตระหนักเรื่องนี้อยู่แล้วเป็นอย่างดีเช่นกัน จึงได้ดำเนินการรับโอนสำนักงานใหญ่ขององค์การเข้ามาตั้งอยู่ในประเทศไทยจนเป็นผลสำเร็จ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๐๖ เป็นต้นมา โดยจัดตั้งสำนักงานอยู่รวมกับพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ และหม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล ผู้ทรงดำรงตำแหน่งรองประธานขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก อยู่เดิมแล้วนั้น ทรงทำหน้าที่ในตำแหน่งประธาน

ภาระหน้าที่ที่องค์การได้ปฏิบัติ

นอกจากงาน ติดต่อกับ ศูนย์ภาคี ทุกแห่งทั่วโลก ซึ่งมีกว่า ๖๐ แห่งในขณะนั้นแล้ว ภาระหน้าที่ขององค์การที่ได้ปฏิบัติจัดทำ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๗ มีที่สำคัญอีก ๓ ประการ คือ :—

๑. สำรวจมติทั้งหลายที่ที่ ประชุมใหญ่ทุกครั้งมีมติไว้ตั้งแต่ต้นทั้ง ๖ ครั้ง เพื่อดูว่ามีมติใดปฏิบัติได้หรือไม่ได้อย่างไร แล้วบันทึกเหตุผลแจ้งไปยังทุกศูนย์ภาคีให้ทราบ เพื่อปฏิบัติตามต่อไป

๒. ออกวารสาร แถลงข่าว ขององค์การชื่อว่า WFB. News Bulletin ราย ๒ เดือนได้สม่ำเสมอ โดยตั้งกองบรรณาธิการขึ้นคณะหนึ่ง วารสารนี้มุ่งให้เป็นการสื่อข่าวชาวพุทธและกรณีเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาทั่วโลก ให้ชาวพุทธนานาชาติได้ทราบความเคลื่อนไหวและมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิด จนถึงเดือนนี้ออกได้ ๗ ฉบับแล้ว

๓. เตรียมและแสวงหาที่ เพื่อเปิดการประชุมใหญ่ขององค์การครั้งที่ ๗ ตามที่มีศูนย์ภาคีสมาชิกหลายแห่งเสนอมาว่า ควรประชุมกันที่อินเดีย ณ ตำบลสารนาถ ซึ่งเดิมเรียกว่า อิสิปตนมฤคทายวัน อันเป็นสถานที่ที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมจักร คือปฐมเทศนา การติดต่อเตรียมการนับว่าได้รับความสะดวกจากรัฐบาลอินเดียมาก จึงได้กำหนดวันเริ่มประชุมตั้งแต่ วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ถึง ๔

ท่านอูจันตุน แห่งพม่า อดีตประธานองค์การ พสล.
(ภาพนี้ได้จากการประชุมใหญ่ครั้งที่ ๕ ที่กรุงเทพฯ)

ธันวาคม ๒๕๐๗ โดยทางสำนักงานแห่งใหญ่ในประเทศไทย ได้ส่งหนังสือเชิญแต่ละศูนย์ภาคีทั่วโลก ให้ส่งผู้แทนมาศูนย์ละไม่เกิน ๒ คน กับผู้สังเกตการณ์อีก ๓ คน การดำเนินงานการประชุมได้เป็นไปอย่างรีบเร่ง แต่ได้เพียรพยายามที่จะให้รัดกุมเหมาะสม เพราะเป็นการประชุมครั้งแรกที่ชาวพุทธไทยเป็นเจ้าภาพจัดขึ้นนอกประเทศ โดยอาศัย**กำลัง**ของชาวพุทธไทยทั้งสิ้น ทั้งทางจัดการประชุม ซึ่งคณะกรรมการพิเศษดำเนินงานขั้นเริ่ม ๔ ท่าน คือ

หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล
นายสัญญา ธรรมศักดิ์

นายมายโถเตรียน นายกพุทธสมาคมแห่งเวียตนามใต้ และรองประธานองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก (ขณะนั้น) ซึ่งเดินทางมาเยี่ยมพุทธศาสนิกชนชาวไทยและชาวจีนในประเทศไทย ได้เข้าเยี่ยมคำนับท่านประธานขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก ณ สำนักงานแห่งใหญ่ ที่ถนนพระอาทิตย์ เมื่อ ๕ กรกฎาคม ๒๕๐๗

นายปุ่ย โรจนะบุรานนท์ และ

นายเอี่ยม สังขวาสี เลขาธิการ

กิตติมศักดิ์

กรรมการพิเศษทั้งสี่ท่านนี้ พร้อมกับผู้ทรงคุณวุฒิอีกหลาย ท่านจะ ได้ร่วมกัน ปฏิบัติอย่าง สุขุมรอบคอบ และทางกำลังทรัพย์ ซึ่ง นายไพรัช สุทธิภาศิลป์ แห่งบริษัทอารยะโอสถตรามือจำกัด ได้มอบเงินจำนวน ๖๐๐,๐๐๐ บาทให้แล้ว เพื่ออุปการะการประชุมใหญ่ครั้งสำคัญนี้ ให้สำเร็จเป็นผลดี สมเจตนารมย์ขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลกทุกประการ.

บัดนี้การประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ ได้ประสบความสำเร็จแล้วด้วยดี และในวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๐๗ อันเป็นวันสุดท้ายของการประชุม ที่ประชุมได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ท่านหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล ทรงเป็นประธานองค์การสืบต่อไปอีก ๔ ปี กับให้สำนักงานแห่งใหญ่และสำนักเลขาธิการตั้งอยู่ในประเทศไทยอีก ตามวาระสมัยดังกล่าวนั้น... นั่นคือชาวพุทธทั่วโลกไว้วางใจแก่ชาวพุทธไทย ยินยอมให้บริหารงานขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก เพื่อผลบรรลุถึงซึ่งวัตถุประสงค์ตามคำปรารภแสดงเจตนารมย์ในธรรมนูญขององค์การ ด้วยความเชื่อมั่นในสมรรถนะ นับว่า ประเทศไทยและชาวพุทธไทยได้รับเกียรติอันสูงส่ง ซึ่งไม่เคยปรากฏมาแต่ก่อน สมศักดิ์ศรีของ "ไทย" ที่เคารพยกย่องพระพุทธศาสนา เป็นศาสนาประจำชาติ และสมเด็จ พระมหากษัตริย์ ไทยทุกพระองค์ ทรง เป็นพุทธมามกะมาตลอดกาลนานช้า ร่วม ๑,๐๐๐ ปีแล้ว ด้วยประการฉะนี้.

พิธีรับมอบเงินบริจาคหกแสนบาท จาก นายไพรัช สุทธิภาศิลป์

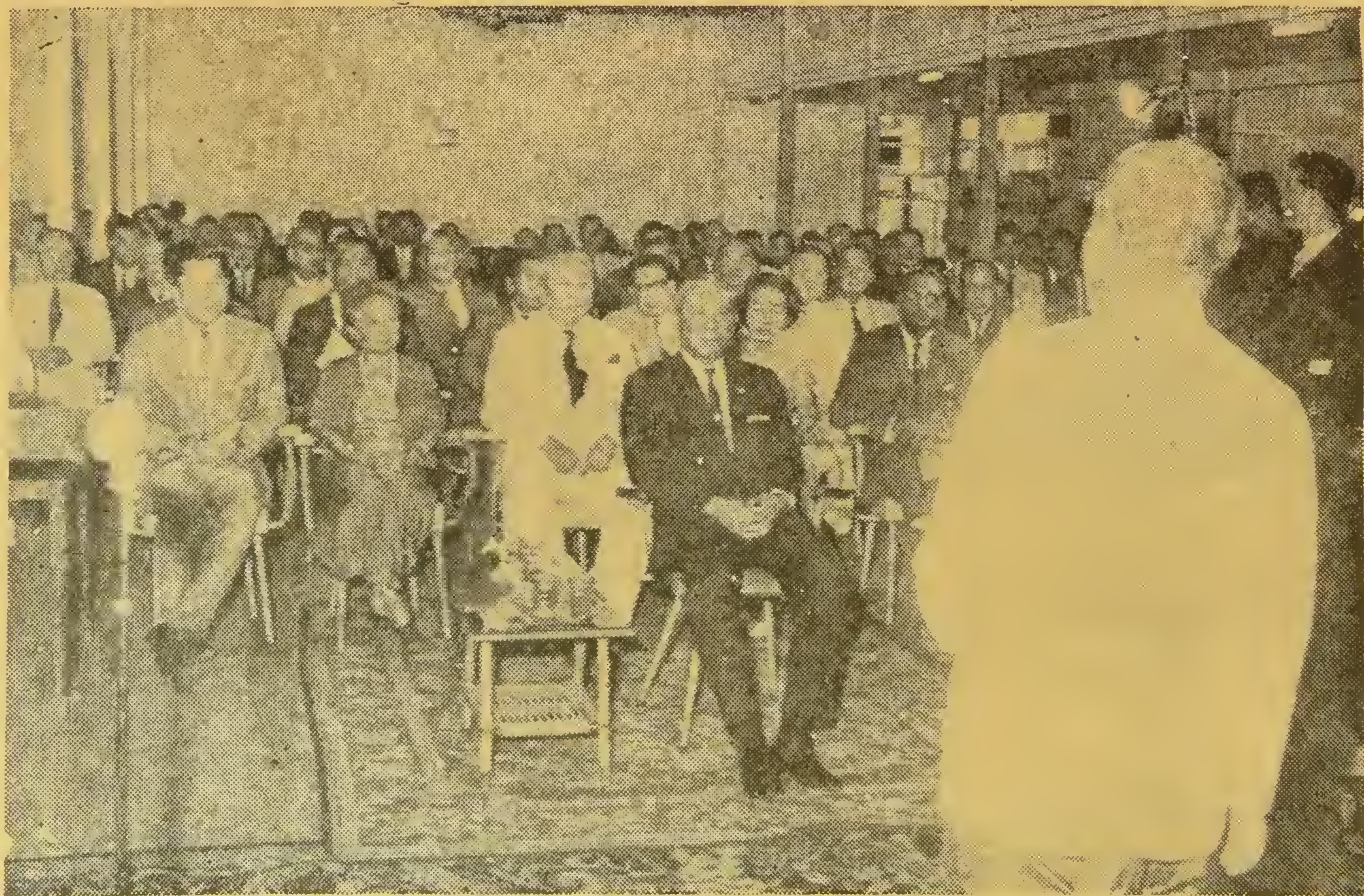
องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลกได้จัดพิธีการอย่างมีระเบียบ ในการรับมอบเงิน ๖๐๐,๐๐๐ บาท จากนายไพรัช สุทธิภาศิลป์ แห่งบริษัทอารยะโอสถตรามือ เมื่อเย็นวันศุกร์ที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๐๗ ณ สำนักงานแห่งใหญ่ขององค์การ ที่ถนนพระอาทิตย์ พระนคร โดยกราบทูล **สมเด็จพระสังฆราช** เสด็จเป็นประธานฝ่ายสงฆ์ **พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร** ประธานองคมนตรีทรงเป็นประธานฝ่ายฆราวาส **ฯพณฯ จอมพล ถนอม กิตติขจร** นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงและผู้อำนวยการส่วนราชการ ที่เกี่ยวข้อง พ่อค้า คหบดี ทั้งไทยและต่างประเทศ ตลอดจนผู้แทนสถาบันสื่อข่าวมวลชนได้ไปร่วมเป็นเกียรติอย่างคับคั่ง

นายไพรัช สุทธิภาศิลป์ กับ **นางสอิ้ง สุทธิภาศิลป์** ภรรยา ได้ไปถึงพิธีมณฑลก่อนเสด็จในกรมฯ ประธานองคมนตรี และ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี เสด็จและไปถึงเพียงเล็กน้อย ครั้นสมเด็จพระสังฆราชเสด็จถึงพร้อมพระราชาคณะอีก ๘ รูปแล้ว ประธานองคมนตรีทรงจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย เริ่มพิธีการขึ้น ในเวลา ๑๗.๐๕ น. ตามกำหนด

หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล ทรงกราบทูลประธานพิธี ถึงความสำคัญในการจัดให้มีการ ประชุมใหญ่ ตาม บทบัญญัติแห่งธรรมนูญขององค์การ ฯ ในปลายเดือนพฤศจิกายน๒๕๐๗ ที่ตำบลสารนาถประเทศอินเดีย หากยังวิตกกังวลเรื่องภาระการเงิน เพราะไม่แน่ว่าอาจจะได้จากมหาเศรษฐีอินเดียตามที่มีผู้แนะนำ ประกอบกับใกล้เวลาประชุมเข้ามามากแล้ว แต่ในที่สุดชาวพุทธไทยผู้หนึ่ง คือ นายไพรัช สุทธิภาศิลป์ บังเกิดศรัทธาที่จะบริจาคเงินจำนวนหกแสนบาท อุปการะให้ดำเนินการประชุมครั้งนี้ได้ตามประสงค์ จากนั้นประธานองค์การ พสล. ทรงแนะนำนายไพรัช สุทธิภาศิลป์ ต่อที่ชุมนุม

เสียงปรบมือดังขึ้น เมื่อบุรุษวัย ๔๒ ลุกจากเก้าอี้ ซึ่งนั่งอยู่เคียงข้างภรรยา เสียงปรบมือนั้นดังอยู่นาน นายไพรัช สุทธิภาศิลป์ ก้มกราบพระพุทธรูป นมัสการสมเด็จพระสังฆราช ถวายบังคมพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแล้ว กล่าวคำกราบทูลแสดงเจตนารมย์ ที่สมัครใจอุปการะการประชุมขององค์การ พสล. ครั้งนี้

พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร ทรงพระดำรัสอนุโมทนา

ขณะที่เสด็จในกรม ฯ ประธานพิธีทรงรับดร๊าฟท์เงินจำนวน ๖๐๐,๐๐๐ บาท
สมเด็จพระสังฆราช ทรงนำพระราชาคณะทั้ง ๘ รูป สวดชัยมงคลคถา

"ข้าพระพุทธเจ้าจำพระพุทโธวาทที่ตรัสไว้ว่า พระพุทธศาสนาจะยืนยงอยู่ได้เพราะบุคคลสี่เหล่า" ปรากฏในตอนหนึ่งของคำกราบทูล "ข้าพระพุทธเจ้าบริจาคเงินช่วยทนุบำรุงพระศาสนาครั้งนี้ เพียงในฐานะอุบาสก ด้วยเงินส่วนหนึ่งซึ่งสกุลของข้าพระพุทธเจ้าได้มาจากความเพียรพยายามประกอบการค้าโดยสุจริต นับแต่อายุบิดามารดามาจนถึงตัวข้าพระพุทธเจ้าเอง แม้กระนั้น ข้าพระพุทธเจ้าย่อมอิ่มใจในผลแห่งบุญ เพราะมิจำเพาะเพียงได้อุปการะให้การประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ ของ พสล. ซึ่งข้าพระพุทธเจ้าถือว่า มีความสำคัญเสมือนเป็นการประชุมสังฆายนาหลักธรรมจริยาของโลก ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเท่านั้น อย่างน้อยข้าพระพุทธเจ้าจะอิ่มใจที่ได้มีโอกาสร่วมงานเผยแพร่พระธรรมไปประดับโลก ขณะที่ชาวพุทธไทย เป็นคณะกรรมการ บริหารงานองค์การ พสล. ซึ่งองค์การนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระสังฆราช ทรงเป็นองค์พระบรมราชูปถัมภ์ และพระสังฆราชูปถัมภ์ ชื่อชาวพุทธไทย ชาติไทย จะปรากฏในประวัติศาสตร์สืบไปว่า ได้เป็นผู้ดำเนินงาน การ ประชุม ของ องค์การ พระพุทธศาสนาระหว่างประเทศ เป็นครั้งแรกที่ตำบลที่สมเด็จพระพุทธองค์ทรงแสดงปฐมเทศนา โดยอาศัยกำลังความรู้ สติ ปัญญา และกำลังทรัพย์ของชาวพุทธไทยทั้งสิ้น"

เมื่อเสด็จในกรมฯประธานองคมนตรี ทรงรับดราฟท์เงินจำนวน ๖๐๐,๐๐๐ บาท จากผู้บริจาคแล้ว ทรงมอบแก่ ม.จ. หญิงพูนพิศมัยก่อนทรงกล่าวอนุโมทนา ทรงพระดำรัสว่า ทรงมีความปีติยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้ฟังพระดำรัสของหม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล ทรงบรรยายลักษณะแห่งกิจการขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก ตลอดถึง ผล อันจะ พึงได้ แก่พุทธ ศาสนา จาก การประชุมให จะจัดให้มีขึ้นในปลายปีนี้ที่สารนาถประเทศอินเดีย และคำซึ่งนายไพรัช สุทธิภาศิลป์ กล่าวมอบเงินเพื่อดำเนินการประชุมนี้เป็นจำนวนหกแสนบาท ด้วยความปีติยินดีเป็นอย่างยิ่ง

"วัฒนธรรมและวิชาความรู้ย่อมไม่ขีดคั่นและไม่เป็นสมบัติของชาติใดโดยเฉพาะ แต่เมื่อได้เห็นคนไทย มีน้ำใจกุศลใหญ่ยิ่งถึงกับให้ ทุนรอน ดำเนินการ ประชุมใหญ่ระหว่างชาติ ดังเช่นการประชุมครั้งที่ ๗ ของพุทธศาสนิกสัมพันธ์ ที่สารนาถ ดังนี้แล้ว ใครเลยจะเว้นจากปลื้มใจและเว้นอนุโมทนาได้"

"กิจการของการประชุมระหว่างประเทศดังที่หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ประธานแห่งพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก ได้ทรงกล่าวชี้แจงมาเมื่อกี้นี้ ย่อมเป็นการสนองพระพุทโธวาท ที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ในมหาปรินิพพานสูตรว่าทายาทของพระองค์ ในเมื่อเสด็จเข้าสู่พระปรินิพพานไปแล้วนั้นคือพระธรรม ที่เราจัดการประชุมเช่นว่านี้ ก็เป็นการเผยแพร่พระธรรมของท่านนั่นเอง การเผยแพร่ของพุทธศาสนิกย่อมไม่ใช่ชนิด ที่เหยียดหยามลัทธิศาสนาอื่น ๆ เพราะพระธรรมของพระพุทธเจ้านั้นเป็นของสุขุมผู้อื่นนอกจากสหศาสนิกจะรู้ได้เชื่อได้โดยไม่จำเป็นต้องเสียความภักดีต่อศาสนาของเขาเลย เป็นพระธรรมอันสอดคล้องกับ หลักธรรม ชาติ แม้หลักที่เกิดขึ้นใหม่ในปัจจุบัน เช่นวิทยาศาสตร์ ก็หาได้ขัดกันไม่"

ฯ พณ ฯ จอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นผู้กล่าวอนุโมทนา ในฐานะ "ผู้นำชาวพุทธไทย" สุดท้ายในพิธี ท่านนายก ฯ ได้ยกอนาถบิณฑิกเศรษฐีผู้ซื้อสวนเชตวันถวายพระพุทธเจ้าเมื่อเกือบ ๒๖๐๐ ปีมาแล้วด้วยเหรียญทองหลายสิบเล่มเกวียน ขึ้นเป็น หลักเมื่อเปรียบการทำบุญด้วยเงินจำนวนมากของนายไพรัช ฯ โดยกล่าวว่า

"เราย่อมทราบกันดีอยู่แล้ว ว่าพระบวรพุทธศาสนานั้น นอกจากจะเป็นศาสนาประจำชาติไทยมาตั้งแต่สมัยโบราณแล้ว ยังมีส่วนสำคัญต่อการให้การศึกษา

อบรมแก่ประชาชนชาวไทย เพื่อให้เป็นพลเมืองดีของประเทศสืบไปอีกด้วย การที่ชาติของเรา มีความสงบร่มเย็น และสามารถรักษาเอกราชไว้ได้เป็นเวลาหลายร้อยปี จนเป็นชาติเอกราชที่มีประวัติอันน่าภาคภูมิใจมาได้ตราบเท่าทุกวันนี้นั้น ต้องนับว่าพระพุทธศาสนา ได้มีส่วนอย่างสำคัญที่ช่วยในการนี้อยู่ด้วย และด้วยความสำคัญอันนี้ จึงไม่มีทางใดที่จะทำให้พระพุทธศาสนากับชาติไทยแยกออกจากกันได้ ทั้งในบัดนี้และเบื้องหน้า และการจำเริญพระพุทธศาสนาจึงมีค่าเสมือนกับเป็นการธำรงรักษาเอกราชของชาติไทยไปในตัวด้วย ฉะนั้น การที่นายไพรัช สุทธิภาศิลป์ ได้บริจาคทรัพย์นับเป็นจำนวนมากที่ตนหามาได้ไปในกิจการของพระพุทธศาสนาในครั้งนี้ จึงเป็นสิ่งที่น่าอนุโมทนาทั้งในทางโลกและทางธรรม และมีความสำคัญอันอาจกล่าวได้ว่า มีคุณค่ามิได้ยิ่งหย่อนไปกว่าท่านอนาถบิณฑิก เศรษฐีที่ซื้อสวนเชตวันถวายพระบรมศาสดา ด้วยเหรียญทองหลายสิบเล่มเกวียน ในครั้งพุทธกาลที่ผ่านมานั้นเลย ข้าพเจ้าขออนุโมทนา และขอกุศลผลบุญในการอุดหนุนต่อพระพุทธศาสนาด้วยศรัทธาอันบริสุทธิ์ครั้งนี้ จงได้ดลบันดาลให้ นายไพรัช สุทธิภาศิลป์ ประสบแต่ความสุข และความสวัสดีตลอดไปด้วย"

อนึ่ง วารสาร "พุทธธรรม" ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๙ กันยายน ๒๕๐๗ ได้นำ **สดุดี คุณไพรัช สุทธิภาศิลป์** ซึ่ง **น.ส. ฉันทนา จารุภัตติ** เป็นผู้ประพันธ์ ลงไว้ดังนี้ :

คุณไพรัชนี้ ใครยิน นามฤๅ
สกุล "สุทธิภาศิลป์" เรียกร้อง
จิตใจจ่อจงจินต์ จักเทอด ทูนเอย
พุทธศาสน์เสริมส่งซร้อง ส่องหล้าสากล

ทำกุศลบริจาคไซร้ ทรัพย์อนันต์
ถึงหกแสนบาทครัน ครบแล้
"พุทธศาสนิกสัมพันธ์" เพื่อจัด การนา
ประชุมใหญ่ครั้ง ๗ แม้ ที่ด้าวแดนไกล

ในอินเดียโน่นโน้น ณ สา– รนาถนอ
สถานที่ปฐมเทศนา พุทธพร้อง
คุณนี้เปรียบอุปมา ท่านเศรษ– ฐีแฮ
ชื่อ "อนาถบิณฑิก" ก้อง เกริกไซร้ไทยสยาม

มอบเงินยามบ่ายคล้อย ตะวันคลา เคลื่อนแล
สามสิบเอ็ดกรกฎา ศุกรแผ้ว
สองพันอีกห้ามา ร้อยเจ็ด ศกเฮย
แขกเหรื่อมากเพริศแพร้ว พรั่งพร้อมพิธีบุญ ฯ.

พิธีจบลงด้วยการเลี้ยงน้ำชา แก่บรรดาผู้ได้รับเชิญ จัดโดยโรงเรียนการช่างสตรีโชติเวช เมื่อเวลาประมาณ ๑๘.๒๕ นาฬิกา.

การเตรียมงาน

เลขาธิการกิตติมศักดิ์ องค์การ พสล. บินไปติดต่องานที่ประเทศอินเดีย

เสียงสวดชัยมงคลกถาของคณะสงฆ์ ในพิธีมณฑล อนุโมทนาการรับมอบเงิน ๖๐๐,๐๐๐ บาท จากนายไพรัช สุทธิภาศิลป์ แห่งบริษัทอารยะโอสถตรามือ เพื่ออุปการะการประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ ขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก ณ หอประชุมพุทธสมาคมฯ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคมนี้ ดูเหมือนจะยังแว่วกระหึ่มอยู่ ขณะที่ นายเอี่ยม สังขวาสี เลขาธิการกิตติมศักดิ์ ก้าวขึ้นสู่เครื่องบินบริษัทแอร์อินเดีย ที่ท่าอากาศยานดอนเมือง เมื่อค่ำวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๐๗

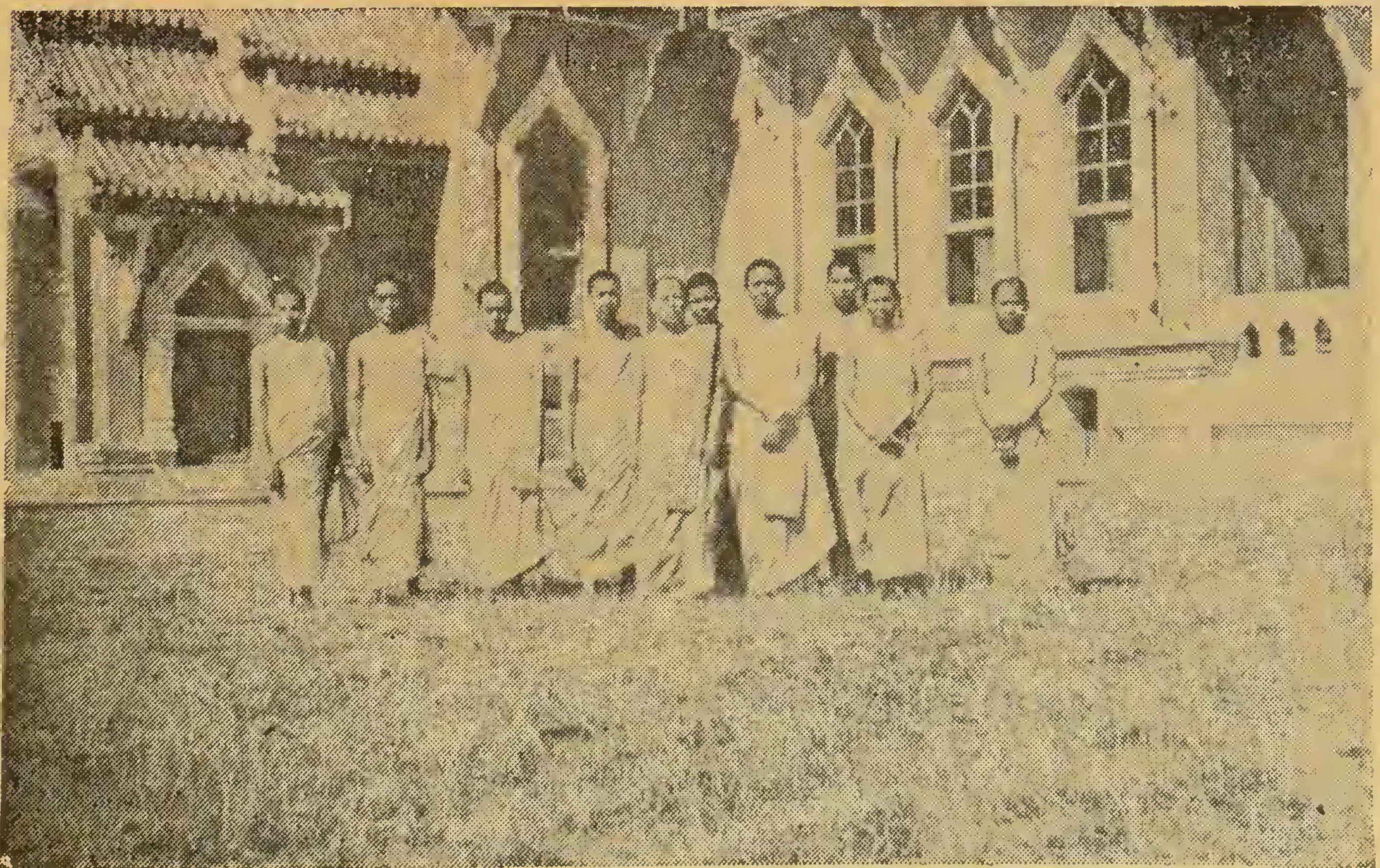
จุดหมายปลายทาง: สนามบินดัมดัม, นครกัลกัตตา

วัตถุประสงค์: การติดต่อดำเนินงานขั้นเริ่มของการประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗

การเตรียมงานเกี่ยวกับการประชุมใหญ่ครั้งสำคัญที่สุด ระหว่างศูนย์ภาคีสมาชิกแห่งองค์การ พสล. ณ ตำบลสารนาถ ปูชนียภูมิแห่งหนึ่งที่พาราณสี รัฐอุตระประเทศ ก้าวไปอย่างมั่นคงและควรภาคภูมิใจ ในระหว่างสัปดาห์ที่สองของเดือนสิงหาคมนี้ ที่กัลกัตตา, พาราณสี และนครนิวเดลฮี เลขาธิการ ฯ ได้พบปะกับบุคคลหลายท่านและหลายฝ่าย ซึ่งพร้อมอยู่แล้วที่จะช่วยให้การประชุมใหญ่ครั้งนี้ดำเนินไปบรรลุถึงซึ่งวัตถุประสงค์ ในเมื่อองค์การมีทุนรอนซึ่งได้จากชาวพุทธไทยผู้ศรัทธายิ่งใหญ่ไว้แล้วเช่นนี้

เลขาธิการกิตติมศักดิ์ – เอี่ยม สังขวาสี กำลังสวดนมัสการ รำลึกพระพุทธคุณ ที่เชิงบัลลังก์ประทับใต้พระศรีมหาโพธิ–ตรัสรู้ กับด้วยพระภิกษุไทย ซึ่งบางรูปกำลังศึกษาอยู่ที่นครพาราณสี และบางรูปพำนักอยู่ ณ วัดไทยพุทธคยา เมื่อเดินทางไปถึงที่นั่น ในเดือนพฤษภาคม ปีที่แล้ว...

พระเทพวิสุทธิโมลี เจ้าอาวาส กับพระสงฆ์แห่งวัดไทยพุทธคยา, อินเดีย ผู้มีส่วนสำคัญในการสงเคราะห์ให้การประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ ดำเนินไปด้วยดี

เลขาธิการ ฯ กลับถึงกรุงเทพ ฯ ตอนบ่ายวันที่ ๑๙ สิงหาคมนี้แล้ว การประชุมมีกำหนดโดยแน่นอนตั้งแต่ ๒๙ พฤศจิกายน ถึง ๔ ธันวาคม ๒๕๐๗ รัฐบาลอินเดียตกลงยืนยันและรับรองให้ความสะดวกทางสถานที่ ตลอดจนจะพิทักษ์ความปลอดภัยในการเดินทางของบรรดาผู้แทนและผู้สังเกตการณ์ ผู้จะไปร่วมการประชุม เป็นอย่างดี

การแถลงข่าวในที่ประชุม นสพ. ที่นครกัลกัตตา เมื่อวันอังคารที่ ๑๘

เมื่อวันอังคารที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๐๗ นายเอี่ยม สังขวาสี ได้แถลงข่าวเกี่ยวกับการประชุมใหญ่ขององค์การ พสล. ต่อที่ประชุมหนังสือพิมพ์ที่กัลกัตตา ปรากฏว่ามีผู้แทนหนังสือพิมพ์ของนครนั้นจำนวนหนึ่งไปร่วมประชุม แล้วและในวันรุ่งขึ้น นสพ. เช้าก็ได้นำข่าวนี้ออกสื่อมวลชน

Amrit Bazar Patrika ฉบับหนึ่งในจำนวนหนังสือพิมพ์ออกเป็นภาษาอังกฤษตีพิมพ์หัวข่าวนี้ว่า "การชุมนุมชาวพุทธที่สารนาถในเดือนพฤศจิกายน" และเสนอไว้ในคอลัมน์แรกของหน้าภาพว่า.

"สารนาถ ซึ่งตั้งอยู่ห่างพาราณสี ๔ ไมล์ ตำบลที่สมเด็จพระโคตมะพุทธเจ้าทรงแสดงปฐมเทศนานั้น จะเป็นที่ชุมนุมของชาวพุทธจากประเทศต่าง ๆ หลากหลาย

เลขาธิการกิตติมศักดิ์ พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ศึกษาธิการอินเดีย และนายศักดิ์ชัย บำรุงพงษ์ (ซ้ายสุด) เลขานุการเอกสถานทูตไทย ได้เดินทางไปยังมูลคันธกุฎีวิหาร, สารนาถ เพื่อเตรียมจัดสถานที่ประชุมครั้งนี้

ขณะการประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ ขององค์การ พสล. จะมีขึ้นที่นั่น ตั้งแต่ ๒๙ พฤศจิกายน ถึง ๔ ธันวาคม นี้" เป็นข้อความตอนแรก และกล่าวต่อไปว่า

"ผู้แทนจากศูนย์ภาคีสมาชิก รวมทั้งผู้สังเกตการณ์จำนวน ๒๖๐ คน จาก ๒๙ ประเทศ จะเข้าร่วมการประชุมเพื่อหารือปัญหาต่าง ๆ ทางพระพุทธศาสนา และปรึกษาหาทางเชื่อมโยงมิตรสัมพันธ์ระหว่างบรรดาประเทศที่ขัดแย้งกันอยู่ แต่อย่างไรก็ตาม ศรี สังขวาสี ได้ชี้แจงว่า คงจะไม่มีผู้แทนของประเทศคอมมิวนิสต์ไปเข้าประชุมด้วย เพราะปรากฏว่าศูนย์ภาคีสมาชิกในประเทศดังกล่าวยังมิได้ตอบรับคำเชิญซึ่งส่งไปนั้นเลย"

จะมีการทำบุญอุทิศส่วนกุศลแด่ท่านอนาคาริกะ ธัมมปาละ ด้วย

เนื่องจากวันการประชุมตกอยู่ในระยะเวลาที่มีการฉลองวันครบรอบร้อยปีของท่านอนาคาริกะ ธัมมปาละ (๑๗ กันยายน ๒๕๐๗–๑๗ กันยายน ๒๕๐๘) ด้วย และเพื่อแสดงกตัญญูต่อวีรบุรุษผู้กู้พระพุทธศาสนาให้คืนคงสถิตเสถียรในประเทศอินเดีย เป็นที่แน่นอนว่า จะได้มีการทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ท่าน ธัมมปาละ อย่างเป็นพิธีการ พิธีนี้จะกำหนดกระทำในนามของศูนย์ภาคีสมาชิกขององค์การ พสล. ทั้งหลาย ในวันที่ ๑ ธันวาคมวันคำรบสามของการประชุม ทั้งนี้ ทราบว่ามหาโพธิสมาคมแห่งอินเดีย ซึ่งจัดตั้งขึ้นสำเร็จด้วยอาศัยความมานะพยายามของท่านอนาคาริกะ ธัมมปาละ นั้น ได้ขอเข้าร่วมเป็นเจ้าภาพด้วย.

สมเด็จ พระราชชนนี ศรีสังวาลย์
พระราชทานความปรารถนาดี แก่
งานประชุมใหญ่ พสล. ครั้งที่ ๗

สว

Srapaduma
August 24, 2507

Tan Ying Poon,

Considering the purpose of the general discussion on Dhamma to be held in Sarnath by the World Fellowship of Buddhists referred in your letter, I take this opportunity to wish you and your associates every success in the noble aim of spreading the spirit of World fellowship through deeper and clearer understanding of Dhamma which is the natural and essentiel means to this end.

Sincerely
Sangwan Mahidol

– จาก วารสาร ขององค์การ พสล.
ฉบับ 'การประชุมใหญ่ที่ สารนาถ'

– The World Fellowship of Buddhists News Bulletin
SARNATH Conference Number, Volume 1 No. 6

■ "– – – *ก่อนออกไปประชุมคราวนี้ หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล องค์ประธานขององค์การได้ทรงนำคณะผู้ที่จะออกไปประชุมเข้าเฝ้าทูลลาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้วย เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๐๗ เป็นเหตุการณ์นับเนื่องในพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้า ฯ อันไม่สามารถจะละเว้นเสียได้โดยมิให้ปรากฏในรายงานนี้*

"พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาท ให้พร้อมใจกันปฏิบัติตนด้วยดี ทรงมีพระกระแสรับสั่งถึงเรื่องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาอยู่หลายข้อ ข้อที่ควรจารึกไว้ให้ปรากฏ คือ :

"ความรู้ในพระพุทธศาสนานั้น ถ้าหากรู้ไม่จริงจักทำให้เกิดอันตรายแก่ผู้ปฏิบัติได้ ข้อหนึ่งได้แก่เรื่องคนทำบาปบางคนก็ยังเป็นพระอรหันต์ได้ (เช่น เรื่องพระองคุลิมาล) และมีอีกข้อหนึ่งคือ คำสอนของพระพุทธศาสนาที่ว่าสิ่งของทุกอย่างในสังฆมณฑลเป็นของกลาง พระภิกษุสงฆ์ไม่มีอะไรเป็นของตัวเอง สิ่งของทุกอย่างต้องเป็นส่วนรวม ฯ ล ฯ."

"ทรงมีพระกระแสรับสั่งว่า เรื่องเหล่านี้ ควรจะต้องระวัง ควรเข้าใจให้ดี อย่าให้คนอื่นเขาเอาไปตีกินเสียได้ คนอื่นนั้น ทรงหมายถึงพวกคอมมิวนิสต์ ซึ่งอ้างว่าพระพุทธศาสนาก็เหมือนกับลัทธิของเขา โดยที่รัฐบาลของเขาถือว่าสิ่งของทุกอย่างที่ประชาชนทำได้เป็นของกลาง รัฐเข้าควบคุมทั้งหมด อันนี้ทรงเตือนให้ระลึกว่าอันใดเป็นธรรมนิยม และอันใดเป็นวัตถุนิยม – แต่

"ถ้าคอมมิวนิสต์ – ปฏิบัติให้เป็นคอมมิวนิสต์จริง ๆ แล้ว – ฉันจะไม่ว่าอะไรเลย."

เสฐียร พันธรังษี เขียนลงใน "*ชาวไทย*"
ฉบับประจำวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๐๗

กำหนดการประชุมกรรมการกลางขององค์การ พสล.

ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๗ ที่กรุงเทพ ฯ

สถานที่ประชุม : *ห้องประชุมกรมการศาสนา*

ผู้เข้าประชุม : *ผู้แทนศูนย์ภาคีสมาชิกจาก ๑๘ ประเทศ คือ : ออสเตรเลีย ลังกา สาธารณรัฐจีน เยอรมนี ฮาไว ฮอแลนด์ อินเดีย อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น เกาหลี (ใต้) มาเลเซีย มงโกเลีย ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ สวีเดน เวียตนาม สหรัฐอเมริกา สหภาพโซเวียตรัสเซีย และไทย*

วันจันทร์ที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๐๗

๐๘.๐๐ น.	ลงนามในสมุด ณ พระบรมมหาราชวัง
๐๘.๓๐ น.	นมัสการพระแก้วมรกต วัดพระศรีรัตนศาสดาราม
๑๐.๐๐ น.	เปิดการประชุม
๑๒.๐๐ น.	พัก
๑๔.๐๐ น.	ประชุม
๑๖.๐๐ น.	เข้าชมวัดบวรนิเวศ ฯ เยี่ยมมหามงกุฎราชวิทยาลัย
๑๙.๐๐ น.	พุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จัดเลี้ยงที่สำนักงานถนนพระอาทิตย์

วันอังคารที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๗

๐๙.๐๐ น.	ประชุม
๑๒.๐๐ น.	พัก
๑๔.๐๐ น.	เข้าชม นมัสการพระพุทธไสยาสน์ วัดพระเชตุพน ฯ
๑๕.๐๐ น.	เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
๑๗.๐๐ น.	เยี่ยมมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดมหาธาตุ ฯ
๑๙.๐๐ น.	พุทธบริษัทจีน ๑๕ สมาคม จัดเลี้ยงที่พุทธสมาคม ฯ ถนนพระอาทิตย์

วันพุธที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๗

๐๙.๐๐ น.	เข้าเฝ้าสมเด็จพระสังฆราช ณ วัดสระเกศ ฯ
๑๐.๐๐ น.	เข้าชมวัดเบญจมบพิตร ถวายภัตตาหารเพล
๑๔.๐๐ น.	ประชุมจนถึงเวลาปิดประชุม
๑๙.๐๐ น.	เข้าเยี่ยมนายไพรัช สุทธิภาศิลป์ ผู้อุปการะการประชุมใหญ่ ณ อาคาร 'สุทธิภาศิลป์' ถนนเจริญนคร คลองสาน ธนบุรี.

ไทยเป็นเมืองพุทธ และเราได้เข้าร่วมเครือสัมพันธ์กับโลกชาวพุทธด้วยกันเราเชื่อว่าไทยจะออกบทบาทขึ้นชื่อเป็นเกียรติของไทยพุทธยี่สิบกว่าล้านในครั้งนี้

จากบรรณาธิการ

ระหว่าง ๒๓ ถึง ๒๕ พฤศจิกายน นี้ จะมีผู้แทนองค์การสมาชิกของสภาพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลกซึ่งมาจากประเทศต่าง ๆ เพื่อประชุมกรรมการสภากัน ณ กรุงเทพ ฯ ณ ห้องประชุมกรมการศาสนา ก่อนที่จะไปประชุมใหญ่ขององค์การที่เมืองสารนาถ ประเทศอินเดีย กำหนด ๒๘ พฤศจิกายน ซึ่งประธานาธิบดีราธากฤษนันทน์แห่งอินเดีย จะเป็นประธานพิธี

เรื่องราวของสภาพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก (อักษรย่อ พ.ส.ล.) (World Fellowship of Buddhists อักษรย่อ W.F B.) นี้ ยังไม่เป็นที่รู้จักกันดีนักในบรรดาพุทธศาสนิกไทย แต่อันที่จริงประเทศไทยโดยพุทธสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ได้เข้าเป็นองค์การสมาชิกมาแต่สภา ฯ เริ่มก่อตั้ง และสำนักงานกลางแห่งแรกอยู่ ณ เมืองโคลัมโบ ประเทศลังกา อันเป็นแดนพระพุทธศาสนาลัทธิหินยานหรือเถรวาท เช่นเดียวกับประเทศไทย พระมหากษัตริย์ไทย และพระสังฆราชไทยเป็นองค์อุปถัมภ์อยู่ด้วย

สภาพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก เมื่อก่อตั้ง ยังความหวั่นไหวแก่นานาประเทศที่มองไปในแง่การเมืองระหว่างชาติอยู่มากเหมือนกัน และทั้งมีเชิงคิดในแง่การแข่งขันทางรวมกำลังลัทธิด้วย และเป็นการบังเอิญประจวบเหมาะ ในระยะใกล้กับที่ชาวพุทธจาก ๓๓ ประเทศจะไปประชุมที่อินเดียนี้เอง สันตปาปาประมุขแห่งศาสนาคริสเตียนโรมันคาธอลิคก็จะเสด็จจาริกโปรดศาสนิกในอินเดียด้วยพอดี สถิติของผู้นับถือศาสนาในอินเดียที่เป็นพุทธว่ามีราวสองแสน ส่วนที่เป็นคริสเตียนว่ามีราวหกล้าน ในจำนวนพลเมือง ๔๕๐ ล้าน (แต่ตามรายงานสถิติประจำปีของอินเดีย ค.ศ. ๑๙๖๑ ว่า มีชาวพุทธในอินเดีย ๓,๑๕๕,๐๑๑ คน = ๐.๗๓ %)

ประธานคนแรกของสภา ฯ เป็นชาวลังกา คือ นายมาลาลาเซเกรา ต่อมาสำนักงานกลางได้ย้ายไปอยู่ร่างกุ้ง สหภาพพม่า และประธานองค์การก็เป็นคนพม่า คือผู้พิพากษาอู ชัน ทุน ในคราวการประชุมใหญ่สามัญที่กรุงเทพ ฯ ได้มีมติว่า ประเทศไทยจะได้เป็นสำนักงานกลางสืบต่อจากพม่า และจะได้ยืนยันมตินี้กันในคราวการประชุมที่ประเทศกัมพูชา แต่ไมตรีเขมร–ไทยเกิดร้าวราน เขมรไม่เชิญไทยไปประชุมตามระเบียบ ไทยไม่มีผู้แทนไปรับหน้าที่ พม่าจึงต้องรักษาการเป็นประธานและเป็นสำนักงานกลางอยู่จนเกิดรัฐประหาร นายพล เนวิน ปรับปรุงรัฐประศาสโนบายใหม่ อู ชัน ทุน ผู้รักษาการแทนจึงแจ้งมอบหมายงานมาให้พุทธสมาคมแห่งประเทศไทยรับช่วง หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล ได้เป็นประธานของสภา สำนักงานกลางจึงมาอยู่ที่พุทธสมาคมแห่งประเทศไทย นายเอี่ยม สังขวาสี เป็นเลขาธิการกิตติมศักดิ์ หลวงรัชฎาการโกศล เป็นเหรัญญิกกิตติมศักดิ์

ไทยเป็นเมืองพุทธและเราได้เข้าร่วมเครือสัมพันธ์กับโลกชาวพุทธด้วยกัน เราเชื่อว่าไทยจะออกบทบาทให้ได้ขึ้นชื่อเป็นเกียรติของไทยพุทธยี่สิบกว่าล้านในครั้งนี้ และที่ควรอนุโมทนา คือ นายไพรัช สุทธิภาศิลป์ มีจิตศรัทธามอบเงินหลแสนให้เป็นค่าจัดประชุมที่สารนาถ.

คัดจาก นสพ. สัปดาห์สาร
ฉบับ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๗

กรรมการสาธารณกุศลของพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย
ซึ่งเดินทางไปช่วยกิจการประชุมครั้งนี้ สงเคราะห์เขียน

ทวนความจำ

■ ดิฉันต้องขอประทานอภัยแก่ท่านผู้อ่านหนังสือนี้ เพราะเหตุว่าดิฉันไม่ใช่นักเขียน และเป็นผู้ที่อ่อนความรู้ แต่ที่เขียนขึ้นด้วยความศรัทธา ชื่นชมในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเราว่า พระองค์ทรงมีพระทัยสอดส่องไปทั่วฟ้าข้ามแผ่นดินอย่างไร และบางสิ่งบางอย่างของพุทธสมาคม ฯ ในข้อปลีกย่อยเล็ก ๆ น้อย ๆ ขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก

เนื่อง อิ่มสมบัติ ■

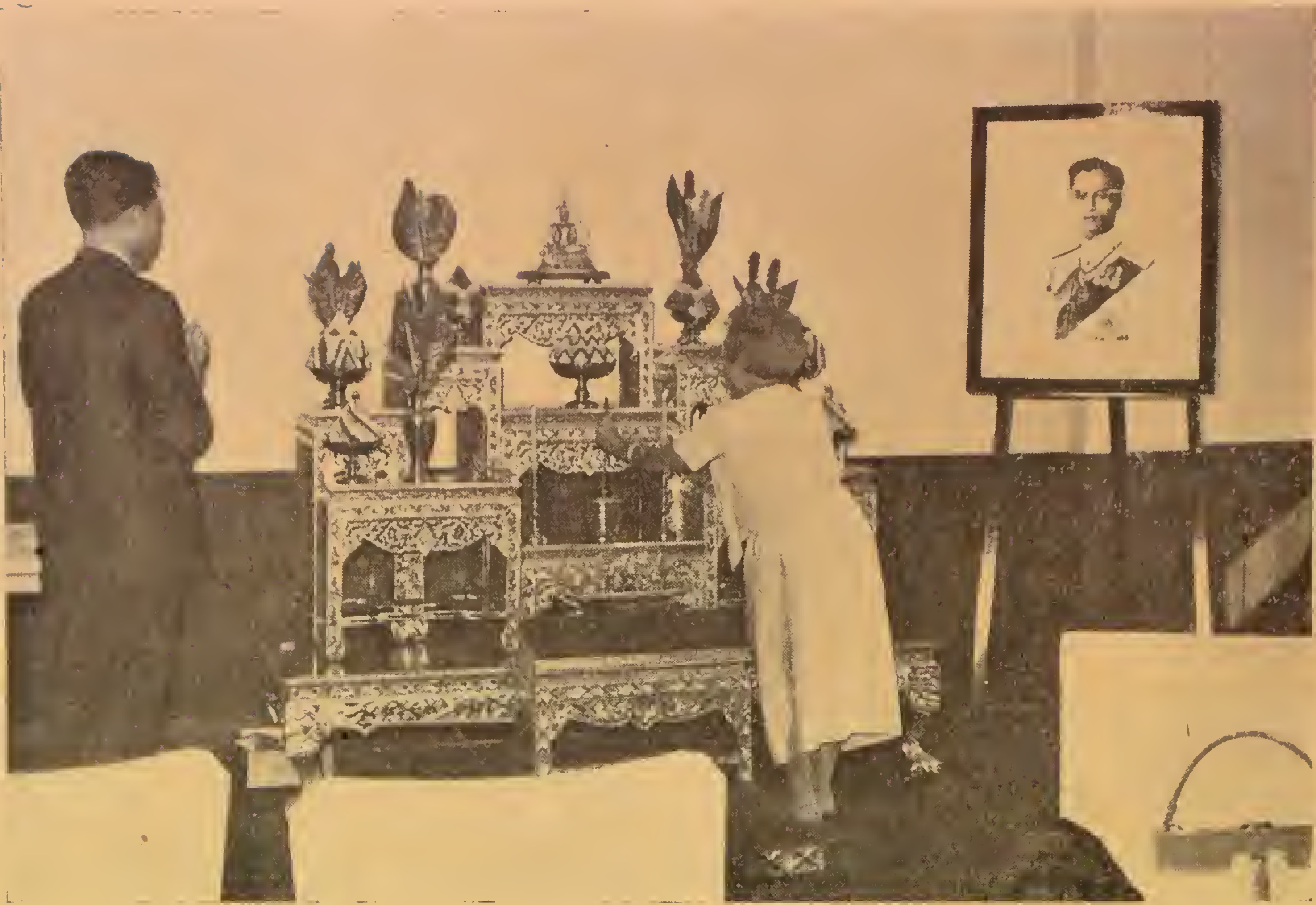
เมื่อก่อนกลางเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๗ ดิฉันได้รับหนังสือเชิญ ให้ร่วมเป็นกรรมการจาก **ท่านหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล** ประธานองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก ตามหนังสือที่ พ.ส.ล. ๑๔๓/๒๕๐๗ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๗ ดิฉันยินดีมากได้ไปกราบขอบพระคุณท่านที่ให้เกียรติแก่ดิฉัน และยอมรับด้วยความเต็มใจเท่าที่กำลังความสามารถของดิฉันจะทำประโยชน์ให้แก่องค์การนี้ได้

ครั้นประมาณวันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๗ **คุณเอี่ยม สังขวาสี** เลขาธิการกิตติมศักดิ์ ขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก ได้มาปรึกษาหารือแก่ดิฉันว่า ถ้า **คุณไพรัช สุทธิภาศิลป์** จะบำเพ็ญกุศลมหาศาล คือมอบเงิน หกแสนบาท ให้แก่องค์การ พ.ส.ล. เพื่อการประชุมซึ่งจะถึงกำหนดในเวลาอันใกล้นี้ จะขอให้ดิฉันช่วยจัดงานให้สมเกียรติแก่ท่านผู้ให้ ในงานนี้องค์การ พ.ส.ล. ได้ทูลเชิญเสด็จ **กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร** และเชิญ **ท่านนายกรัฐมนตรี** มาเป็นเกียรติด้วย ดิฉันยินดีรับทำหน้าที่นี้ทันทีอย่างเต็มใจ เพราะเหตุว่าดิฉันเป็นกรรมการสาธารณกุศลของพุทธสมาคม ฯ มานานแล้ว เมื่อมาพบผู้มีศรัทธาแก่กล้าอย่างนี้ ไฉนจะรับไม่ได้ ต่อมาวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๐๗ ท่านเลขาธิการฯ ได้มีหนังสือเชิญประชุมเพื่อเตรียมงานวันพิธีมอบเงิน กำหนดวันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๗ ณ สำนักงานองค์การ พ.ส.ล. เมื่อพิธีรับมอบเงินได้ผ่านไปด้วยความเรียบร้อย ท่านเลขาธิการ ฯ ก็เริ่มตระเตรียมงานต่าง ๆ ซึ่งจะต้องกระทำ

ในการประชุมใหญ่ ณ ตำบลสารนาถ ประเทศอินเดีย และดิฉันก็ได้ร่วมการช่วยเหลือตามที่ท่านเลขาธิการ ฯ มอบหมายมาทุกคราว ครั้นต่อมาราวต้นเดือนพฤศจิกายน ท่านหญิงรับสั่งให้ดิฉันเตรียมตัวไว้เพื่อจะได้เข้าเฝ้ากราบทูลลา **พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว** ณ พระตำหนักจิตรลดาระโหฐาน ในระหว่างวันที่ ๑๖-๑๘ พฤศจิกายน คุณเอี่ยม จึงสั่งดิฉันให้มาพร้อมกันที่สำนักงาน พ.ส.ล. ในวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน เวลา ๘.๓๐ น. เพื่อที่จะไปที่ทำเนียบและสวนจิตร ฯ สำหรับผู้ที่เข้าเฝ้าวันนี้มี **ท่านหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล** ประธานองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก **อาจารย์ปุ่ย โรจนบุรานนท์** นายกพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ **คุณเอี่ยม สังขวาสี** เลขาธิการกิตติมศักดิ์องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก **คุณไพรัช สุทธิภาศิลป์** ผู้อุปการะการไปประชุมใหญ่ครั้งนี้ **คุณศรีปริญญา รามโกมุท** คุณปรก **อัมรนันท์** คุณเสฐียร **พันธรังษี** และดิฉัน รวม ๘ คน

เมื่อพร้อมกันแล้วได้ไปทำเนียบนายกรัฐมนตรี เพื่อเข้าพบเวลา ๙.๐๐ น. ตรง ระหว่างที่นั่งคอยอยู่มีท่านข้าราชการผู้หนึ่งได้พูดกับ คุณเอี่ยม ว่า เร็ว ๆ หน่อยนะ พบประมาณสัก ๑๐ นาที คนอื่นเขารอกันอยู่มาก ครั้นเมื่อได้รับอนุญาตให้เข้าพบท่านนายกแล้ว ท่านหญิงองค์ประธาน ฯ ได้ทรงแนะนำคณะผู้เข้าพบให้ท่านนายกรัฐมนตรีทราบ ท่านนายกได้ปราศรัยให้พรคณะให้เดินทางไปด้วยความปลอดภัย และนำความสำเร็จกลับมา จากนั้นคณะได้อำลากลับมาสมาคม ฯ เมื่อได้เวลา ๑๐.๓๐ น. จึงพร้อมกันไปยังพระตำหนักจิตรลดาระโหฐานตามหมายกำหนดการ ได้พักรอจนถึงเวลา ๑๑.๐๕ น. เมื่อท่านหญิงได้ทรงนำคณะเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทเป็นรายบุคคลแล้ว **พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว** ทรงพระราชดำรัสว่า **"นั่งซิจ๊ะ"** ซึ่งดิฉันรู้สึกปลาบปลื้มใจเหลือเกิน มีความรู้สึกว่าในหลวงท่านทรงมีพระทัยดี เมื่อคณะเราได้นั่งลงเรียบร้อยแล้ว ท่านหญิงทรงกราบทูลลาไปในกิจการที่จะจัดดำเนินงานขององค์การ ฯ ให้ทรงทราบ ซึ่งในหลวงท่านทรงสนพระทัยมาก ทรงตรัสถึงพระองค์ท่านว่าทรงปลื้มใจมากที่ได้ช่วยเหลือคนจน โดยที่ชนบทแห่งหนึ่งมีผู้มาขอพระราชทานเงินจากพระองค์ ด้วยความยากจนเพื่อซื้ออาหารรับประทาน ท่านไม่ทรงประทานเพราะเห็นว่าไม่สมควร แต่ได้ซักถามถึงการทำมาหากินครองชีพของชาวบ้านในตำบลนั้น ๆ เมื่อทรงทราบสถานะการณ์ดีแล้ว พระองค์ท่านทรงตรัสสั่งให้ชาวบ้านในตำบลนั้นเลือกหาบุคคลที่พวกเขานับถือไว้วางใจ ว่าเป็นคนดีมีความสามารถพอที่จะเป็นหัวหน้ารับผิดชอบได้ แล้วพระองค์ได้พระราชทานเงินทุนให้หนึ่งหมื่น

บาท พร้อมทั้งทรงแนะนำให้ลงทุนซื้อหาอาหาร เครื่องบริโภค เป็นต้นว่า ข้าวสาร กะปิ น้ำปลา ของแห้ง ๆ ต่าง ๆ และขายให้กับคนในตำบลนั้นที่ยังอยู่ในฐานะลงทุนทำสวนบ้าง ปลูกพืชผักบ้าง เมื่อยังไม่มีผลมาซื้อเชื่อไปก่อน และเมื่อเก็บเกี่ยวได้ผลก็นำมาขายแลกเปลี่ยนกันไป ค่อยหักหนี้ไปทีละเล็กละน้อย ต่อมาพระองค์ท่านได้เสด็จไปเยี่ยมชาวตำบลนั้นอีก คนผู้นั้นกราบทูลว่าเขาสบายแล้ว เวลานี้เดือนหนึ่ง ๆ เขามีรายได้พอเลี้ยงครอบครัว ได้รับความสุขตามสมควร และต่อมาชาวบ้านตำบลนั้นได้คิดตั้งโรงเรียนขึ้นในหมู่บ้าน โดยพวกเขาร่วมแรงร่วมใจกันหาไม้มาปรุงแต่งเป็นโรงเรียน พระองค์ท่านก็ได้ทรงช่วยเหลือ โดยพระราชทานตะปูบ้าง กลอนบ้างและเครื่องประกอบบางอย่าง กับได้ทรงสั่งสอนแก่ชาวบ้านตำบลนั้นว่า เราเป็นคนไทยถึงแม้จะมีใครเอาเงินมาให้สักล้านบาทก็อย่าไปอยากได้ของเขาเลย เราไม่ใช่ขอทาน เราไม่ใช่ทาษ เราไม่ใช่ขี้ข้า เราต้องหาด้วยลำแข้งของเรา พระราชดำรัสของพระองค์อย่างที่ทรงตรัสมานี้ ดิฉันรู้สึกทราบซึ้งและจดจำใส่ใจมิได้ลืมเลย ได้นำมาเล่าให้ลูกหลานฟังว่า **สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว** ของเราช่างทรงพระปรีชาสามารถมาก พระองค์เกิดมาบนกองเงินกองทองยังทรงสั่งสอนให้หากินด้วยลำแข้งด้วยความสุจริต ทรงรู้ถึงเศรษฐกิจของชาติ ท่านทรงห่วงใยประชาชนคนไทยอยู่มิใช่น้อย ถ้าแม้พวกเราได้มาฟังพระดำรัสนี้แล้ว ดิฉันเชื่อว่าทุก ๆ คนจะเพิ่มความจงรักภักดีต่อพระองค์ท่านที่ทรงสั่งสอนให้พวกเรารักศักดิ์ศรีของคนไทยมิใช่ทาษ ต่อจากนั้นพระองค์ทรงรับสั่งกับนายกพุทธสมาคม ฯ และท่านเลขาธิการ พ.ส.ล. ถึงความเข้าใจในพระพุทธศาสนา และพระราชทานพรให้ท่านหญิงกับคณะได้เดินทางไปโดยปลอดภัยทั้งให้ได้ความสำเร็จผลดีมาสู่ประเทศชาติ ท่านหญิงทรงรับพระพรแล้วได้กราบทูลลากลับและนัดให้พร้อมกันอีก วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๐๗ ท่านหญิงได้ทรงนำเฝ้าทูลลาเสด็จ**กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร** ประธานองคมนตรี เสด็จในกรมทรงรับสั่งสนทนาและอวยชัยให้พรแก่คณะด้วยพระอัธยาศัยอันดี เมื่อพอสมควรแก่เวลาจึงกราบทูลลากลับ ในวันรุ่งขึ้นที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๗ ท่านหญิงทรงนำคณะเฝ้าทูลลา **สมเด็จพระสังฆราช** สมเด็จ ฯ ทรงประพรมน้ำพระพุทธมนต์และประทานพรให้ไปด้วยความสวัสดีทุกคน เสร็จแล้วทูลลากลับ ต่อจากนั้น คุณเอิ่ม ได้สั่งให้ดิฉันเตรียมการรับรองชาวต่างประเทศที่มาประชุมกรรมการกลางในประเทศไทยก่อนเดินทางไปร่วมประชุมใหญ่ประมาณ ๖๐–๘๐ คน

หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล ทรงจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย ในวันแรกเปิดการประชุม (๒๓ พฤศจิกายน) ที่กรมการศาสนา

ประธานองค์การ พสล. ทรงกล่าวเปิดประชุมเมื่อเวลา ๑๐.๐๐ น. ท่ามกลางผู้แทนของศูนย์ภาคีสมาชิกจาก ๑๙ ประเทศ รวมทั้งไทย

สมเด็จพระสังฆราช ประทานโอกาสให้บรรดาผู้มาร่วมการประชุมกรรมการกลาง เข้าเฝ้า ณ ตำหนักเก่า วัดสระเกศ ตอนเช้าของวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๗

หลังจากได้เข้าชมวัดเบญจมบพิตร และถวายภัตตาหารเพลแล้ว บรรดาผู้แทนศูนย์ภาคีทั้งหมดได้รวมกันถ่ายภาพที่หน้าพระอุโบสถ

วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๐๗ เวลาเช้าท่านเลขาธิการ ฯ นำบรรดาผู้แทนศูนย์ภาคีต่างประเทศเข้าเซ็นชื่อเยี่ยมในพระบรมมหาราชวัง และนำขึ้นนมัสการพระแก้วมรกต ในวัดพระศรีรัตนศาสดาราม โดยดิฉันต้องนำดอกไม้ธูปเทียนไปคอยต้อนรับแจกบรรดาผู้แทนเหล่านี้ด้วย เวลากลางวันจัดอาหารถวายพระและเลี้ยงบรรดาผู้แทน ฯ ที่ห้องอาหารกรมการศาสนา รวมสองวันคือวันที่ ๒๓ และ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๗

วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๗ เช้า ได้จัดเทียนแพและกระทงดอกไม้ไปคอยมอบให้ท่านเลขาธิการ ฯ นำคณะผู้แทนต่างประเทศเข้าเฝ้า สมเด็จพระสังฆราช แล้วดิฉันต้องรีบกลับมาคอยจัด ธูป เทียน ดอกบัว ไว้ให้บรรดาผู้แทนมานมัสการพระพุทธชินราชวัดเบญจมบพิตร ในวันนี้องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์ ฯ ได้นิมนต์ ท่านเจ้าคุณพระธรรมกิติโสภณ และพระราชาคณะอื่นรวม ๙ รูปเจริญพระพุทธมนต์ในพระอุโบสถวัดเบญจมบพิตร และถวายภัตตาหารเพล เป็นสำรับ ๆ ทุกรูป พระฉันเสร็จ ถวายขององค์ละ ๑ ชุด เมื่อเสร็จพิธีสงฆ์ ได้เชิญบรรดาผู้แทนชาวต่างประเทศรับประทานอาหารกลางวัน ในพระระเบียงวัดเบญจมบพิตร แล้วต่างก็แยกย้ายกันกลับเพื่อเตรียมตัวเดินทางในวันรุ่งขึ้น

อนึ่ง ตอนเย็นวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๗ ท่านเอกอัครราชทูตอินเดียประจำประเทศไทย ได้เชิญบรรดาผู้ที่จะเดินทางไปในการประชุมใหญ่ที่สารนาถไปเลี้ยงน้ำชา ซึ่งในโอกาสนี้ได้กราบทูลเชิญเสด็จในกรมหมื่นพิทยลาภ ฯ ไปเป็นเกียรติด้วย.

เอกอัครราชทูตอินเดียมาส่งเสด็จท่านหญิงพูนพิศมัย เมื่อเวลา ๑๘.๐๐ น. และในคืนนั้น ผู้แทนศูนย์ภาคีได้พากันไปเยี่ยมคำนับผู้อุปการะการประชุมใหญ่ ณ อาคารสุทธิภาศิลป์ ถนนเจริญนคร ธนบุรี คุณไพรัชและคุณสอิ้งได้ต้อนรับด้วยมารยาทน่าชื่นชมยินดีนัก.

▲ ผู้นั่งทางซ้ายสุดคือท่านอาจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์, [ประธานศาลฎีกา] กรรมการพิเศษดำเนินงาน พสล.

วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๐๗ เป็นวันเดินทางไปเดลฮี ประเทศอินเดีย บ่ายสามโมงเศษดิฉันได้ไปถึงท่าอากาศยานดอนเมือง มีท่านผู้มีเกียรติหลายท่านไปส่งเสด็จท่านหญิงและคณะมากมายที่ห้องรับรองพิเศษ **อาจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์** ได้ถวายช่อดอกไม้แด่ท่านหญิงพร้อมทั้งคณะผู้แทนที่เดินทางไปวันนี้ทุกคน สำหรับดิฉันท่านกลัดให้ช่อหนึ่ง ดิฉันได้กราบขอบพระคุณท่าน และขอขอบใจทุก ๆ คนที่ได้มาส่งในวันนั้นด้วย เวลา ๑๘.๐๕ **น.** เครื่องบินจะออก เจ้าหน้าที่จัดรถยนต์รับไปยังลานบิน แล้วขึ้นเครื่องบินโดยสารแอร์อินเดียออกจากท่าอากาศยานดอนเมือง ดิฉันมองมาทางหน้าต่างเห็นพวกเราที่มาส่งยังคงโบกมือบ้าง โบกผ้าเช็ดหน้าบ้าง และค่อย ๆ จางห่างไกลออกไปจนลับตา เราเหินฟ้าอยู่ประมาณ ๒-๓ ชั่วโมงก็ถึงนิวเดลฮี เวลาที่นั่นสองทุ่มครึ่ง แต่นาฬิกาของดิฉันเป็นเวลาสี่ทุ่ม ผิดกันชั่วโมงครึ่ง คณะลงจากเรือบินแล้วได้ไปพักที่โรงแรมอินเตอร์เนชั่นแนลเก๊สท์เฮ้าส์.

■ ณ ท่าอากาศยานดอนเมือง ๑๗.๕๐ น. ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๐๗

ผู้อุปการะ, เลขาธิการกิตติมศักดิ์ พสล., เลขาธิการยุวพุทธิกสมาคม, นายกพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ฯ พร้อมด้วยประธานองค์การ พสล. ก่อนเสด็จและไปสู่เครื่องบิน

ภรรยา—บุตรธิดา กับญาติมิตรของ นายไพรัช สุทธิภาศิลป์ ไปส่งพร้อมพรัก ■

๒๒ ชั่วโมงก่อนจะเหิรฟ้าสู่นิวเดลฮี

ท่านหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล *ทรงนำผู้แทนศูนย์ภาคี ๑๙ ประเทศ เยี่ยมคำนับผู้บริจาค หกแสนบาท อุปการะการประชุม ณ อาคาร สุทธิภาศิลป์ ถนนเจริญนคร ธนบุรี เมื่อค่ำวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๗* **นายไพรัช และนางสอิ้ง สุทธิภาศิลป์** *ต้อนรับอย่างสมเกียรติ, ด้วยการจัดสถานที่โอ่อ่าตระการตา จัดอาหารเจเลี้ยงเหมาะสภาพ และกล่าวสุนทรพจน์ตอนหนึ่งว่า:*

"ข้าพเจ้าเชื่อในภาวะที่เรียกกันว่าอดีต, ปัจจุบันและอนาคต ; กับทั้งได้เคยปรารภถึงกฎแห่งกรรมอยู่เสมอโดยมิได้ประมาท

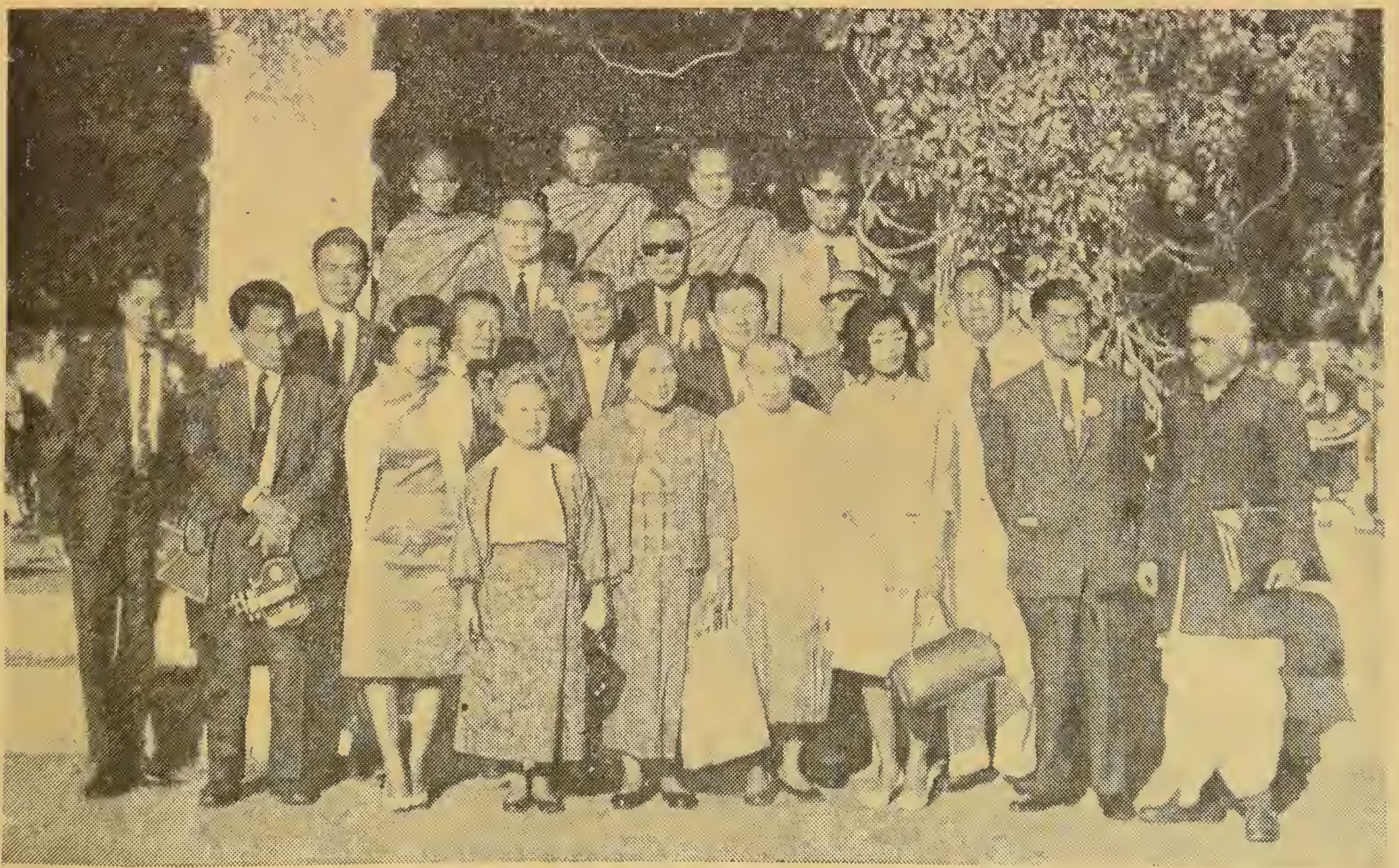
"ท่านผู้มีเกียรติและมีน้ำใจมั่นในธรรมะพระพุทธองค์ ซึ่งมาประชุมกรรมการกลางที่กรุงเทพ ฯ และมาเยี่ยมข้าพเจ้าถึงบ้านคืนนี้ ข้าพเจ้าอดคิดไม่ได้เลยว่า น่าที่เราคงได้เคยร่วมพิธีบุญกันมาในชาติปางก่อนแล้วอย่างมิน่าสงสัย. ปัจจุบันเราจึงพร้อมที่จะเดินทางไปยังอิสิปตนมฤคทายวันในวันพรุ่งนี้ เพื่อการบำเพ็ญกรณียกิจตามคัลลองของพุทธะธรรม ในอันที่จะยังโลกให้สงบ ด้วยการปรับความเข้าใจอันถูกต้อง, ด้วยจิตใจเปี่ยมบุญด้วยกันและกัน. การประชุมใหญ่ขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก อันจะเป็นคำรบ ๗ ที่สารนาถในครั้งนี้ ท่านได้ตระหนักแล้วว่า ข้าพเจ้าได้มีโอกาสร่วมกำลังด้วยทรัพย์สิน เข้าเทอดทูนพระปรีชาสามารถของท่านหญิงองค์ประธานร่วมกับชาวพุทธไทยผู้ทรงคุณวุฒิรวมกันเป็นเจ้าภาพ ช่วยให้ท่านผู้มีเกียรติซึ่งกำลังอยู่ ณ ที่นี้ส่วนหนึ่งกับอีกส่วนหนึ่งที่กำลังเดินทางไปคอยอยู่แล้วที่อินเดีย จักได้กระทำงานสำคัญยิ่งให้บรรลุถึงจุดประสงค์ตามเจตนารมย์ขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลกได้สำเร็จ และนี่ก็เป็นปัจจุบัน แต่ในอนาคต...พูดกันถึงชาติหน้าโน้นเล่า ท่านผู้ใดผู้หนึ่งอาจจะมีโอกาสกระทำเหมือนอย่างข้าพเจ้ามีโอกาสแล้วนี้ก็ได้ ทั้งในโอกาสเดียวกันนั้น ข้าพเจ้าอาจจะเป็นผู้แทนหรือผู้สังเกตการณ์เหมือนอย่างท่านก็ได้ !"

เมื่อ ดร. ศรีปริญญา รามโกมุท เลขาธิการยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย ฯ (ซึ่งเป็นผู้สังเกตการณ์ของศูนย์ภาคีประเทศไทยได้ร่วมการประชุมใหญ่ที่สารนาถ ครั้งนี้ด้วย) แปลคำกล่าวต้อนรับนี้สู่ที่ชุมนุมเป็นภาษาอังกฤษ ปรากฏว่ามีเสียงปรบมือขนาดใหญ่ทีเดียว.

□ กรุงเทพพระมหานคร, ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๐๗

ก่อนอากาศยานถาขึ้นสู่นภา, คณะผู้แทนจากไทย (พระนามและนามหน้า ๔๑) ถ่ายรูปร่วมกับผู้ไปส่ง

□ กรุงพาราณสี, ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๐๗

นสพ. อาช นำภาพนี้ลงในหน้าแรกของฉบับเช้าวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พร้อมด้วยบทความเป็นภาษาฮินดี.

ภายในกระโจมผ้าใบอันจัดเก้าอี้ไว้สำหรับผู้เข้าร่วมประชุม ๑,๐๐๐ เก้าอี้

ผู้แทนและผู้สังเกตการณ์จากศูนย์ภาคีไทย ในที่ประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ ขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก

ณ ตำบลสารนาถ, พาราณสี ส่วนหนึ่งของผู้แทนจากศูนย์ภาคีต่าง ๆ รวม ๒๓ ประเทศกำลังสดับพระดำรัสเปิดประชุม.

รายพระนามและนามคณะผู้แทนจากประเทศไทย

ก. แขกผู้มีเกียรติผู้รับเชิญ

๑.	ม.จ. หญิงพัฒนายุ ดิศกุล	กรรมการที่ปรึกษาพุทธสมาคม ฯ
๒.	นายไพรัช สุทธิภาศิลป์	คหบดี ผู้บริจาคทุนอุปการะการประชุม
๓.	นายแพทย์เกษม ตุลวรรธนะ	นายแพทย์ที่ปรึกษา

ข. คณะกรรมการพิเศษดำเนินงานองค์การ พสล.

๔.	ม.จ. หญิงพูนพิศมัย ดิศกุล	ประธานองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก
๕.	นายเอี่ยม สังขวาสี	เลขาธิการกิตติมศักดิ์ขององค์การ พสล.
๖.	น.ส. อำไพ แย้มเกษร	ผู้รักษาการแทนเหรัญญิกกิตติมศักดิ์

ค. ผู้แทนศูนย์ภาคีแห่งประเทศไทยและผู้สังเกตการณ์

๗.	นายปุ๋ย โรจนะบุรานนท์	นายกพุทธสมาคม ฯ
๘.	นายปรก อัมระนันทน์	อุปนายกยุวพุทธิกสมาคม ฯ
๙.	นายศรีปริญญา รามโกมุท	เลขาธิการยุวพุทธิกสมาคม ฯ
๑๐.	นายเสฐียร พันธรังษี	ที่ปรึกษาวารสาร พสล.
๑๑.	นางเนื่อง อิ่มสมบัติ	กรรมการสาธารณกุศลของพุทธสมาคม ฯ

ง. กองเลขานุการคณะกรรมการ

๑๒.	นายอำนวย มฤคพิทักษ์	เลขานุการคณะ
๑๓.	น.ส. อาภรณ์ สังขวาสี	พนักงานการเงิน
๑๔.	นายเจษฎ์ เศรษฐบุตร	พนักงานพิมพ์
๑๕.	นายประเสริฐ เลิศพลากรณ์	ประจำกองเลขานุการ
๑๖.	นายสมจิตต์ อาชาไนย	ประจำกองเลขานุการ
๑๗.	นายกุ่ย มาสุจันท์	ล่าม
๑๘.	นายฉลอง ไชยวุฒิ	เลขานุการของผู้มีเกียรติผู้รับเชิญ
๑๙.	นายพิสัณห์ พจนสุคนธ์	ล่าม
๒๐.	นายชัย พันทวี	ช่างถ่ายภาพยนตร์

พระนามและนาม ผู้แทน ผู้สังเกตการณ์

รวมทั้ง ผู้มีเกียรติที่ได้รับเชิญ ทั้งหมด

ที่เข้าร่วมประชุมใหญ่ขององค์การ พสล. ครั้งที่ ๗ นี้

ณ สารนาถ นครพาราณสี อุตระประเทศ อินเดีย

[เรียงตามลำดับอักษรตรงกับต้นฉบับเดิมซึ่งเป็นภาษาอังกฤษ]

1) All Assam Buddhist Association
Desangpani Buddhist Temple
P.O. Desangpani, Sibasagar
Assam, **INDIA.**

Delegates

1) Mr Chau Khouk Manpoong
2) Ven Sasana Bangsha

Observers

3) Ven Sujayananda
4) Mr Khetloo Gohain

2) Buddhist Federation of Australia
Box 1489, G.P.O.
Sydney, N.S.W., **AUSTRALIA.**

Delegate

1) Mr Chas. F. Knight

3) W.F.B. Ceylon Centre
380 Bullers Road
Colombo—7, **CEYLON.**

Delegates

1) Mr D.G Dayaratna
2) Mr N.S. de S. Wickramasinghe

Observers

3) Mr A. Edirisinghe
4) Ven Pimbure Soratha Thero

Distinguished Guests

5) Dr G.P. Malalasekera
6) Mr Don Titus Devendra

4) Buddhist Association
1675 Chung Cheng Road
Taipei, Taiwan
REPUBLIC OF CHINA.

Delegates

1) Ven Tao Yuan
2) Upasaka Chiu Han Ping

Observers

3) Mr Chow Hsuen Teh
4) Mr Hong Yueh Li
5) Miss Sophia Sinho Yang

5) Buddhist Society 58, Eccleston Square London, S.W. 1, **ENGLAND.**	**Delegates** 1) Mr Christmas Humphreys 2) Mr M. Maskew **Observers** 3) Mrs Aileen Maud Humphreys 4) M.R. S.S. Thomson
6) English Sangha Trust c/o Hampstead Buddhist Vihara 131 Haverstack Hill London, N.W. 2, **ENGLAND.**	**Delegate** 1) Ven Khantipalo
7) Les Amis du Boudhisme 62 bix, rue Lhomond Paris (Ve), **FRANCE.**	**Delegate** 1) Madame Suzanne Karpeles
8) Mr. Guido Auster Spanische Allee 88 1, Berlin 38, Nikolassee **GERMANY.**	**Delegate** 1) Mr G. Auster
9) Hawaii Regional Centre of WFB 1710 Pali Highway Honolulu, **HAWAII.**	**Delegate** 1) Mr S. Miyabara
10) Buddhist Institute 499 Mient The Hague, **HOLLAND.**	**Delegate** 1) Mr Ir. J. Bloemsma **Observer** 2) Mrs C. Lindeyer
11) WFB Centre for Hongkong & Macao c/o Hang Tai & Fungs Co. Ltd. Kayamally Building 20, Queen's Road, 'C' **HONG KONG.**	**Delegates** 1) Mr Ngan Shiu Tung 2) Mr Wong Shing Tsang **Observers** 3) Mrs Tsang Chik Yee 4) Mrs Tse Yuk
12) Hong Kong Buddhist Sangha Asso. Chinese Buddhist Temple 36, Yik Yam Street 2nd Floor, Happy Valley **HONG KONG.**	**Delegates** 1) Ven Yiu Tam 2) Mr Wong Hanson Henry **Observers** 3) Ven Kok Kwong 4) Ven Tai Kwong 5) Ven Sik Sai Chun

13) Maha Bodhi Society of India
4A, Bankim Chatterjee Street
Calcutta—12, **INDIA.**

Delegates

1) Shri Ganga Charan Lal
2) Shri Devpriya Valisinha

Observers

3) Mr J.M. Majumdar
4) Mr Tarashangker Banerjea
5) Mr Vishwanath Shastri

14) Maha Bodhi Ashoka Mission
Rajasthan Regional Centre
Dhammakuti Buddha Vihara
Link Road, Ajmer, Rajasthan
INDIA.

Delegates

1) Mr R.S. Chhawara
2) Dr A. Thain

Observers

3) Mr H. Lal
4) Mr D.S. Sisodia
5) Mrs Quin Moi Rahula

15) Bauddha Dharmankur Sabha
(Bengal Buddhist Association)
Nalanda Square
1, Buddhist Temple Street
Calcutta—11, **INDIA.**

Delegates

1) Mr M.P. Talukdar
2) Ven Jinaratan Maha Thera

Observers

3) Mr Devapriya Barua
4) Mr Debajyoti Barua
5) Mrs Preety Barua

16) Kalimpong Dharmodaya Sabha
Dharmodaya Vihar
Kalimpong, **INDIA.**

Delegates

1) Shri Prasad Upashak
2) Shri Gyan Jyoti

Observers

3) Shri Rahul Prasad Upashak
4) Mr P.K. Tamrakar

17) Ladakh Buddhist Association
New Gonpa, Leh
Kashmir, **INDIA.**

Delegates

1) Mr K.G. Bakula
2) Mr G. Sonam

Observers

3) Mr T. Tsering
4) Mr T. Rabgias
5) Mr S. Wangyal

18) South India Buddhist Association
Mrs Foster's Buddhist Hall
Perambur, Madras—11, **INDIA.**

Delegates

1) Mr P.M. Perumal
2) Mr D. Mahindan

Observers

3) Mr T. Rajasegaran
4) Mr N. Jenaraju
5) Mr R.C. Pillai

19) Asoka Mission
P.O. Mahrauki
New Delhi, **INDIA.**

Delegates
1) Ven V. Dharmawara Maha Thera
2) Mr S.T. Borkar

Observers
3) Mr A. Barua
4) Ven Mahinda Thera

20) Tripura Rajya Buddhist Asso.
Venuvan Vihara
Agartala, Tripura **INDIA.**

Delegates
1) Ven Aryamitra
2) Mr S.K. Chakma

Observers
3) Mr Mong Sui Bai Chowdhury
4) Mr A.M. Chakma
5) Mr J.P. Barua

21) Indian Buddhist Society
29 Souter Street
Baculla, Bombay—8, **INDIA.**

Delegates
1) Shri P.N. Rajabhoj
2) Shri A.B. Nibye

Observers
3) Shri B.K. Gaikwad
4) Shri Jalwalkar
5) Shri Y.B. Ambedkar

22) Dewan Pimpinan Pusat
Perhimpunan Buddhist Indonesia
Dj. Tanah Abang II/38
Djakarta, **INDONESIA.**

Delegates
1) Mr Willy Prajna Suriya
2) Mrs Lehi Saleha

Observers
3) Mrs Tjung Loen Hoei
4) Miss Oey Lian Hio

23) Japan Buddhist Federation
WFB Japan Centre
c/o Tsukijihanganji Temple
1, 3—Chome, Tsukiji, Chuo-ku
Tokyo, **JAPAN.**

Delegates
1) Ven Riri Nakayama
2) Ven Bunki Miyazaki

Observers
3) Ven Shinjun Nagira
4) Ven Kijo Nishimura
5) Ven Kiyotoshi Fukui

24) W.F.B. Centre
44, Susong-Dong
Chongru-ku
Seoul, **KOREA.** (South)

Delegates
1) Ven Hi Jin Son
2) Mr Myung-Gee Joh

Observers
3) Mr Won Hyun Ryo
4) Mr Han Sang Lee
5) Mr Ki Yong Rhi

25) Mr. Kruong Pathoumxad Director General Dept. of Religious Affairs Vientiane, **LAOS.**	**Delegates** 1) H.E. Oun Hueun Norasingh 2) Mr K. Pathoumxad **Observers** 3) Ven Phramaha Kao Buddsavong 4) Mr Yong Saysana
26) WFB Selangor Centre c/o Telecom. Headquarters Bukit Nanas Kuala Lumpur, **MALAYSIA.**	**Delegates** 1) Mr T.T. Choo 2) Mr Thor Beng Seng **Observer** 3) Ven Phra Visalsamanagun
27) WFB Penang Centre 148 Magazine Road Penang, **MALAYSIA.**	**Delegates** 1) Mr Cheah Seng Khim 2) Mr K.S. Phek **Observers** 3) Mr T.K. Lew 4) Mr O.S. Phoe 5) Ven Siak Tham Meng
28) Singapore WFB Centre 387 Guillemard Road Geylang, Singapore—14 **MALAYSIA.**	**Delegates** 1) Miss S.M. Lee 2) Ven Teck Oon **Observers** 3) Madame Chitra Wong 4) Mr Weera Ratana 5) Mr Ang Boon Tuan **Distinguished Guest** 6) Miss Pitt Chin Hui
29) Gombojav Hambo Lama Gandan Tekchingling Monastery Ulan Bator, **MONGOLIA.**	**Delegates** 1) Ven Gombojav 2) Mr Tserenpunstag Luvsandamdin **Observer** 3) Mr Damdindorjin Lhamjav
30) Dharmodaya Sabha Nepal Regional Centre of WFB Srigha Vihar Kathmandu, **NEPAL.**	**Delegates** 1) Ven Amritananda 2) Mr Purnakaji Tamrakar **Observers** 3) Mr Haridas Manandha 4) Ven Kumara Kassapa 5) Ven Pannananada Maha Thera

31) WFB Centre
1176 Narra Street Manila
PHILIPPINES.

Delegates
1) Ven Sian Khee
2) Mr Co Sin

Observers
3) Sister Wong Yuen King
4) Sister Lam Tan Chin
5) Mrs Lim Me

32) Tra-Teng Villa
Gangtok, **SIKKIM.**

Delegates
1) Mr Yapa T.S. Gyaltshen
2) Mr Thonzang Lama

33) Buddhist Institution
P.O. Box 51
Alingsas, **SWEDEN.**

Delegate
1) Mr M.F. Sirander

34) WFB Centre
41 Pra Athit Street
Bangkok, **THAILAND.**

Delegates
1) H.S.H. Princess Poon Pismai Diskul
2) Mr Pue Rochanapurananda

Observers
3) Mr Prok Amranand
4) Mr Sriprinya Ramakomud
5) Mr Sathira Bandharangshi

35) Chicago Buddhist Church
1151 W. Leland Avenue
Chicago 40, Ill.
U.S.A.

Delegate
1) Mr R. Forsberg

DISTINGUISHED GUESTS FROM U.S.A.
1) Mr Holmes H. Welch
2) Mr Richard A. Gard

36) Centre, Armyansky per 1
Asian Peoples Institute
Academy of Science, Moscow
U.S.S.R.

Delegates
1) Mr Gomboev
2) Mr Dylykov

Observers
3) Mr Baldanzhapov
4) Mr Dugarov
5) Mr V. Jarkov

37)	WFB Vietnam Centre Xa Loi Pagoda 89, Ba Huyen Thanh-Quan Saigon, **VIETNAM.**	**Delegates** 1) Ven Thich Thien Minh 2) Ven Thich Minh Chau **Observers** 3) Ven Thich Thien Hoa 4) Ven Thich Phap Tri 5) Mr Nguyen Thai Son **Distinguished Guest** 6) Mr Mai Tho Truyen
38)	Vietnam Thervadin Association Ky-Vien-Tu (Jetavana Vihara) 610, Phan-Dinh-Phung Saigon, **VIETNAM.**	**Delegates** 1) Mr Nguyen Van Hieu 2) Mr Tran Truong Supesalo **Observers** 3) Mr Tran Xang dit Tran-van-Xang 4) Mrs Trieu Thi Cai **Distinguished Guest** 5) Ven. Naga Maha Thera

REMARKS:			
	Number of Delegates	68	
	Observers	79	
	Distinguished Guests:	7	154
	Countries		23

การประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ ขององค์การ พสล.

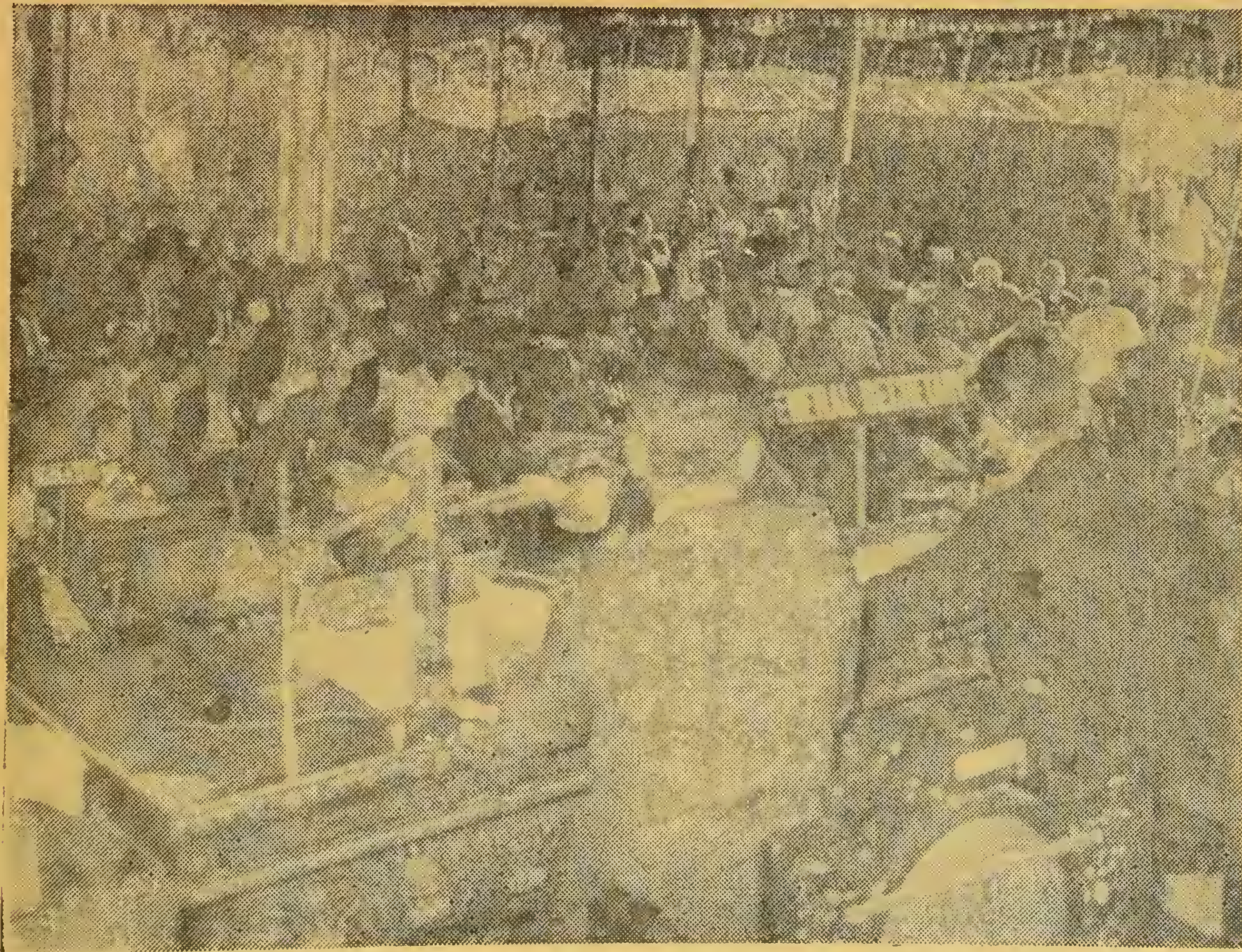
WFB. 7th GENERAL CONFERENCE

ณ ตำบลสารนาถ นครพาราณสี ประเทศอินเดีย

วันอาทิตย์ที่ ๒๙ พฤศจิกายน — ๔ ธันวาคม ๒๕๐๗

* * * * * * * *

องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลกซึ่งปัจจุบันมีสำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ในประเทศไทย และหม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล ทรงรับตำแหน่งประธาน ประกอบด้วยชาวพุทธไทยเป็นผู้ดำเนินงานขององค์การทั้งหมดนั้น ได้จัดให้มีการประชุมใหญ่ระหว่างผู้แทนจากศูนย์ภาคีนานาชาติขึ้นที่สารนาถ ประเทศอินเดีย ตั้งแต่วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ถึง ๔ ธันวาคม ๒๕๐๗ นับเป็นการประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ สืบจากการประชุมใหญ่ครั้งแรกที่ประเทศลังกา, ครั้งที่ ๒ ที่ญี่ปุ่น, ครั้งที่ ๓ ที่พม่า, ครั้งที่ ๔ ที่เนปาล, ครั้งที่ ๕ ที่กรุงเทพ ฯ และครั้งที่ ๖ ที่กัมพูชา เป็นต้นมา

การประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ นี้ จัดได้ว่าประสบความสำเร็จอย่างยิ่งใหญ่ด้วยเหตุผลหลายประการ อาทิเช่น :

๑. ชาวพุทธไทยร่วมสมานฉันท์จัดดำเนินการประชุมระหว่างนานาชาติขึ้นในต่างประเทศเป็นครั้งแรก

๒. ชาวพุทธไทย คือ นายไพรัช สุทธิภาศิลป์ แห่ง บริษัท อารยะโอสถตรามือ บริจาคเงินอุปการะการประชุมครั้งนี้ จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท

๓. ชาวพุทธไทย คือ หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล ทรงได้รับการเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ให้เป็นประธานองค์การของโลกนี้ต่อไปตามวาระกำหนด ๔ ปี โดยมติเป็นเอกฉันท์ กับทั้งในโอกาสเดียวกัน สำนักงานแห่งใหญ่และสำนักงานเลขาธิการ ก็คงตั้งอยู่ในประเทศไทยต่อไปอีกด้วย

๔. การดำเนินงานการประชุมกรรมการกลางที่กรุงเทพ ฯ และการประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ ที่สารนาถ หรืออิสิปตนมฤคทายวัน อันเป็นพุทธสถาน ซึ่งสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสปฐมเทศนาโปรดปัญจวัคคีย์ ได้เป็นไปโดยเรียบร้อยสมเจตนารมย์

สถานที่ประชุม

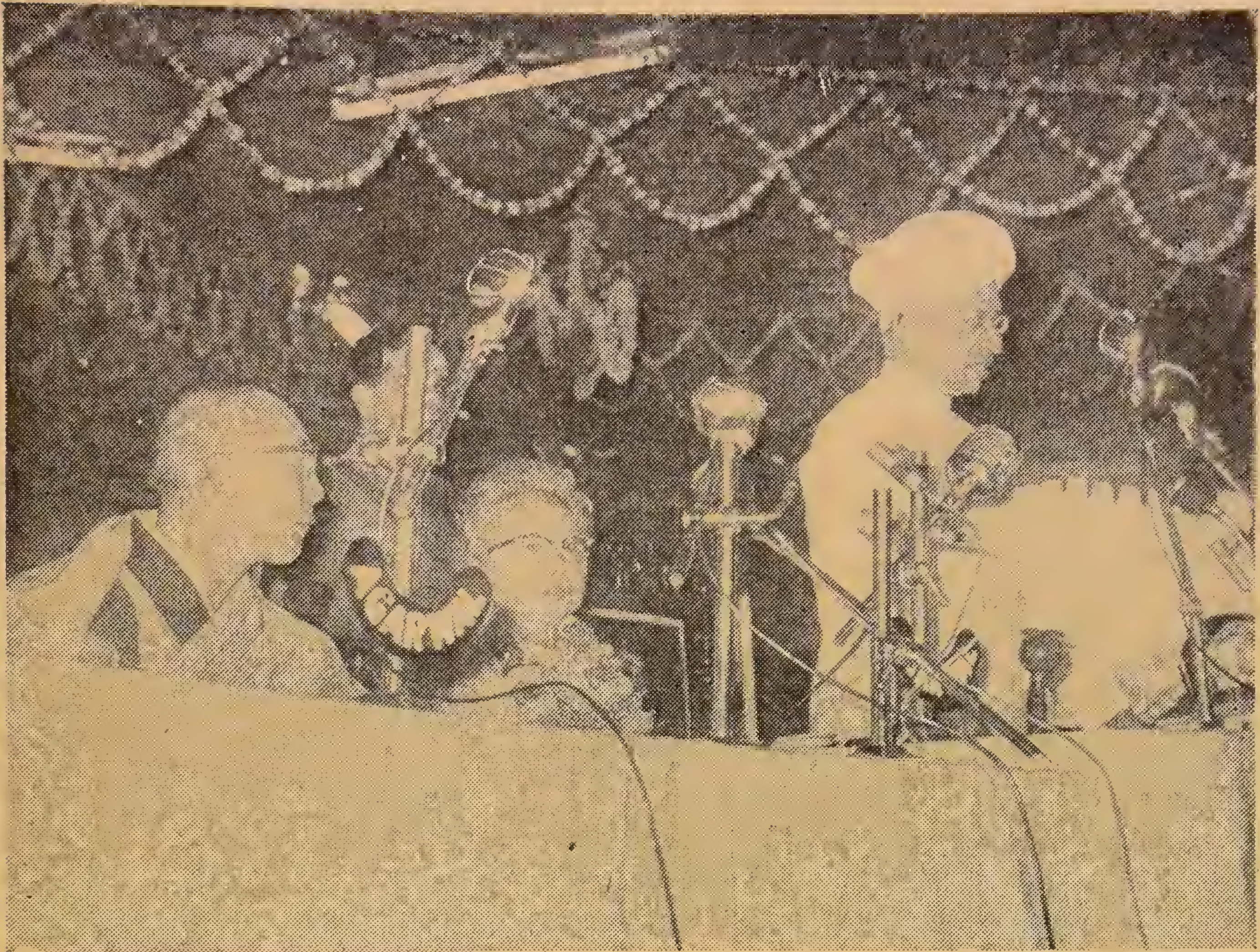
ลานกว้างใกล้พระสถูปมูลคันธะกุฎี และใกล้สำนักงานเลขาธิการมหาโพธิสมาคม ซึ่งได้เลือกสรรเป็นที่ประชุมนั้น กางกระโจมใหญ่ตระหง่าน ภายในจัดยกพื้นเป็นเวทียาว และจัดที่นั่งสำหรับผู้แทนศูนย์ภาคีต่าง ๆ เป็นระเบียบ โดยมีอักษรบอกชื่อแต่ละศูนย์ตามลำดับ จำนวนเก้าอี้ทั้งหมดรวม ๑,๐๐๐ เก้าอี้ รอบบริเวณตกแต่งด้วยธงทิวไสว.

จำนวนผู้แทนศูนย์ภาคี (Delegate) ที่เข้าร่วมประชุมใหญ่ครั้งนี้มี ๖๘, ผู้สังเกตการณ์ (Observer) ๗๙, ผู้มีเกียรติรับเชิญ ๗ รวมทั้งสิ้นทั้งบรรพชิตและฆราวาส ๑๕๔ ท่าน จาก ๒๓ ประเทศ ตลอดจนมงโกเลียและสหภาพโซเวียตรัสเซีย

การประชุมแต่ละวัน

วันอาทิตย์ที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๐๗

ตั้งแต่ก่อนกำหนดพิธีเปิด ๑๓.๓๐ น. มหาชนไหลหลั่งมาสู่สถานที่ประชุมจากทุกทิศานุทิศ จากสารนาถและพาราณสี ด้วยมีน้ำใจร่วมบุญใคร่ชมบุญประธานาธิบดีอินเดีย

ดาไล ลามะ, ท่านหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล และประธานาธิบดีอินเดีย
เมื่อ ๑๓.๔๕ น. ของวันอาทิตย์ที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๐๗ . . , ...

ของเขา ซึ่งได้ให้เกียรติมาเป็นประธานพิธีนี้ และชมบารมีของเจ้านายไทย จนที่นั่ง ๑,๐๐๐ เก้าอี้เต็มหมด มากมายทีเดียว ที่ลงนั่งขัดสมาธิบนพื้นในกระโจมใหญ่ นอกออกไปยังที่ยืนอยู่แออัดนับจำนวนหมื่น ๆ คน เต็มลานกว้าง

ครั้นได้เวลาพิธี นายเอี่ยม สังขวาสี เลขาธิการกิตติมศักดิ์ ขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก ได้ลุกขึ้นยืนพนมมือกล่าวคำอาราธนาศีลห้า พระมหาเถระภิกขุให้ศีลแล้ว หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล ทรงรายงานวัตถุประสงค์ในการจัดการประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ นี้ต่อประธานพิธี จากนั้น ดร. ราธกฤษนัน ประธานาธิบดีอินเดียกล่าวตอบและสดุดีพระกรุณาคุณ พระปัญญาคุณ พระบริสุทธิคุณของสมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าด้วยถ้อยคำอันจับใจนานกว่า ๔๐ นาที จบแล้วองค์ดาไล ลามะ กล่าวอำนวยพรต่อที่ประชุม ถัดไปจากนั้น พระปัญญานันทมุนี อ่านสาส์นของสมเด็จพระสังฆราชไทย, พระมหาแก้ว พุทธวงศ์ อ่านสาส์นของสมเด็จพระสังฆราชลาว ครั้นแล้วท่านเอกอัครราชทูตไทยประจำประเทศอินเดียอ่านพระราชปราศรัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ท้าวอุ่นเฮือน นรสิงห์

อ่านสาส์นพระเจ้ามหาชีวิตลาว, การอ่านสาส์นกษัตริย์เนปาล, ของประธานาธิบดีสาธารณรัฐจีนและของประธานาธิบดีเกาหลี ได้ดำเนินสืบกันไปเป็นลำดับ จากนั้นมุขมนตรีแห่งอุตรประเทศกล่าวคำปราศรัย แล้ว ดร. มาลาลาเซเกรา ประธานคนแรก ผู้ริเริ่มก่อตั้งองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลกกล่าวคำขอบคุณประธานาธิบดีอินเดีย ที่ประชุมปรบมือกึกก้อง ครั้นแล้วหม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล ทรงกล่าวปิดประชุมสำหรับวันนั้นในเวลาประมาณ ๑๖.๔๐ น.

วันจันทร์ที่ ๓๐ พฤศจิกายน

เปิดประชุมตั้งแต่ ๙.๐๐ น. เริ่มด้วยการอ่านสาส์นของประมุขและนายกรัฐมนตรีของประเทศต่าง ๆ รวมทั้งสาส์นของ ฯ พณ ฯ จอมพล ถนอม กิตติขจร จบแล้ว หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล ในฐานะทรงรักษาการในตำแหน่งประธานองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก ทรงรายงานกิจกรรมขององค์การในระยะรอบปีที่ผ่านมา ต่อจากนั้นผู้แทนศูนย์ภาคต่าง ๆ (เรียงไปตามตัวอักษร) อ่านรายงานผลปฏิบัติของแต่ละศูนย์ตามลำดับ คือ อัสสัม, ออสเตรเลีย, ลังกา, สาธารณรัฐจีน, สมาคมชาวพุทธอังกฤษ, ฝรั่งเศส, เยอรมนี, ฮาไว, สถาบันชาวพุทธจากกรุงเฮก, ฮ่องกง – มาเก๊า, มหาโพธิสมาคมแห่งอินเดีย สำนักนครกัลกัตตา, มหาโพธิสมาคมสำนักราชสถาน, กาลิมปง ธัมโมทัยสภา, สมาคมชาวพุทธลาดัคจากแคว้นแคชเมียร์, สมาคมชาวพุทธอินเดียใต้สำนักนครมัดราส, อโศกมิชชั่นสำนักนครนิวเดลฮี, ตรีปุระราชยาพุทธสมาคมสำนักตรีปุระ, สมาคมชาวพุทธอินเดียสำนักนครบอมเบย์, อินโดเนเซีย, ญี่ปุ่น, เกาหลี (ใต้), ลาว, มาเลเซียจากสามรัฐ คือ ปีนัง, เซลังงอและสิงคโปร์, มงโกเลีย, เนปาล, ฟิลิปปินส์, สวิเดน, ไทย, สหรัฐอเมริกา, สหภาพโซเวียตรัสเซียและเวียตนามใต้ ครั้นแล้ว ประธานเสนอแต่งตั้งกรรมาธิการจัดระเบียบวาระการประชุมกับกรรมาธิการอื่นอีก ๕ คณะ และเสนอแต่งตั้งคณะกรรมาธิการพิเศษเพื่อพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมธรรมนูญการปกครองขององค์การ แล้วปิดประชุมประจำวัน และในตอนกลางคืนเวลา ๒๐.๓๐ น. มร. คริสต์มัส ฮัมฟรีส์ แสดงปาฐกถาที่ โฮเต็ล เดอ ปารีส์ เรื่อง "การศึกษาพระพุทธศาสนา" จบแล้ว มีการอภิปรายธรรม

พระสงฆ์ไทย ๑๐ รูป ซึ่งมีพระกิตติสารมุนี เป็นองค์นำ กำลังบังสุกุล ท่านอนาคาริกะ ธัมมะปาละ
รูปถ่ายขนาดใหญ่ทางซ้ายคือภาพของวีรบุรุษ ผู้กู้พระพุทธศาสนาในอินเดีย

วันอังคารที่ ๑ ธันวาคม

วันนี้มีการบำเพ็ญกุศลแด่ท่านอนาคาริกะ ธัมมปาละ ชาวลังกาผู้ได้นามว่าวีรบุรุษผู้กู้พระพุทธศาสนาในประเทศอินเดีย ด้วยการบรรพชาชาวอินเดียทั้งหมด ๙ คน (เด็กเมืองคยา ๓ คน ผู้ใหญ่ชาวเมืองบอมเบย์ ๖ คน) เป็นสามเณร ที่พระวิหารมูลคันธะกุฏี โดยพระเทพวิสุทธิโมลี เจ้าอาวาสวัดไทยพุทธคยาเป็นพระอุปัชฌาจารย์ และนิมนต์พระภิกษุสงฆ์ ๑๐ รูปบังสุกุล ถวายปัจจัยไทยธรรมแล้วเป็นเสร็จพิธี ตอนกลางคืนเวลา ๒๐.๓๐ น. ดร. มาลาลาเซเกรา แสดงปาฐกถาเรื่อง "**องค์การ พสล. ในอดีต ปัจจุบันและอนาคต**" จบแล้วมีการอภิปรายธรรมที่โฮเต็ล เดอ ปารีส์

บันทึก : *พิธีบำเพ็ญกุศลอุทิศแด่ท่านอนาคาริกะ ธัมมปาละ ในวันที่ ๑ ธันวาคม ทั้งการบังสุกุลและการบรรพชาสามเณร ได้นำวิธีการตามแบบไทยเราไปใช้โดยตลอด ซึ่งอำนวยความประทับใจแก่ผู้ที่ได้พบเห็นอย่างดียิ่ง.*

รามโท, พิรัช และกาลิกจรัญ สามเด็กฮินดู ขณะกล่าวคำขอบรรพชาต่อ
พระเทพวิสุทธิโมลี เจ้าอาวาสวัดไทยพุทธคยา ผู้เป็นพระอุปัชฌาจารย์.

บนอาสนะสงฆ์ ในมูลคันธกุฎีวิหารวันเดียวกันนั้น ชาวบอมเบย์อีก ๖ คน
ได้ขอเข้าพิธีบรรพชาเป็นสามเณรตามแบบของสงฆ์ไทยด้วย

วันพุธที่ ๒ ธันวาคม

เช้ามีการประชุมกรรมาธิการแต่ละคณะ ตอนบ่าย ๑๖.๑๕ น. บรรดาผู้แทนศูนย์ภาคีต่าง ๆ ได้เข้าร่วมชุมนุมที่มหาวิทยาลัย ฮินดู แห่งพาราณสี มีการอภิปรายในหัวข้อเรื่อง "การเผยแพร่พระพุทธศาสนาไปสู่แดนตะวันตก" โดย ดร. ภัควดิ รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยแห่งนั้นเป็นประธาน ผู้อภิปรายได้แก่ มร. คริสต์มัส ฮัมฟรีส์ (อังกฤษ) มร. เบลิม สมา (ฮอลันดา) มร. อาร์. ฟอสเบิก (สหรัฐอเมริกา) และ มร. ซิแรนเดอร์ (สวีเดน)

วันพฤหัสบดีที่ ๓ ธันวาคม

ตลอดภาคเช้าเป็นการประชุมของคณะกรรมาธิการแต่ละคณะ ตอนบ่ายเป็นการประชุมใหญ่ ที่ประชุมเห็นชอบในข้อเสนอของหม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล ที่ควรให้สิทธิแก่คณะกรรมาธิการจัดระเบียบวาระการประชุม เป็นผู้เสนอนามผู้ควรเข้าดำรงตำแหน่งผู้ดำเนินงาน (Office Bearers) ในสมัยต่อไปต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาอนุมัติ ครั้นแล้วคณะกรรมาธิการแต่ละคณะรายงานผลพิจารณาของการประชุมแยกกลุ่ม ซึ่งปรากฏอยู่โดยละเอียดแนบท้ายนี้แล้ว

ที่ประชุมรับทราบรายงานผลของการประชุมกรรมการกลางที่กรุงเทพ ฯ ระหว่างวันที่ ๒๓ ถึง ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๗ ณ ห้องประชุมกรมการศาสนา ซึ่งในรายงานดังกล่าวนี้ต้องนำเสนอเพื่อการพิจารณาลงมติในที่ประชุมใหญ่ เรื่อง สมควรให้กรุงเทพ ฯ เป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่และสำนักงานเลขาธิการต่อไปจนถึง พ.ศ. ๒๕๑๑ กับเรื่องเกี่ยวกับสถานที่ที่จะเปิดการประชุมครั้งใหญ่ที่ ๘ ซึ่งควรจัดให้มี ณ ประเทศญี่ปุ่น ใน พ.ศ. ๒๕๐๙ หรือ ๒๕๑๐ ที่ประชุมรับทราบและให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้รักษาการในตำแหน่งประธานติดต่อกับศูนย์ภาคีญี่ปุ่นหรือศูนย์ภาคีอื่นใด ในอันที่จะเหมาะสมแก่การเลือกสรรสถานที่ที่จะดำเนินการประชุมใหญ่ครั้งที่ ๘ ต่อไป ตอนกลางคืนนั้นเวลา ๒๐.๓๐ น. มีการแสดงปาฐกถาเรื่อง "พระพุทธศาสนาไม่มีนิกาย" โดย นายงัน ชิว ตุง (ฮ่องกง) จบแล้วมีการอภิปรายธรรมเช่นคืนก่อน ณ สถานที่เดิม

วันศุกร์ที่ ๔ ธันวาคม

การประชุมเริ่มเมื่อเวลา ๑๕.๐๐ น. ด้วยญัตติของประธานคณะกรรมาธิการจัดระเบียบวาระประชุม เรื่องขอให้พิจารณาแต่งตั้งหม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล ทรงเป็นประธานองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ ด้วยการปรบมือเสียงกึกก้อง ครั้นแล้วผู้เสนอคนเดียวกันนี้ ได้เสนอนามผู้ควรได้รับการแต่งตั้งเป็นรองประธานรวม ๑๒ ท่าน ปรากฏรายนามและศูนย์ภาคีดังต่อไปนี้ :—

พระคุณเจ้า พระติทถิละ มหาเถระอัครมหาบัณฑิต	*(พม่า)*
ดร. คุณวาเทนะ	*(ลังกา)*
มร. คริสต์มัส ฮัมฟรีส์	*(อังกฤษ)*
มร. กิโด เอ้าสเตอร์	*(เยอรมนี)*
มร. สุนาโอ มิยาบารา	*(ฮาไว)*
ศรี เทวปริยา วาลีสิงห์	*(อินเดีย)*
พระภิกษุโรเสน ทาคาชิรา	*(ญี่ปุ่น)*
ท้าวอุ่นเฮือน นรสิงห์	*(ลาว)*
มิส บี่ทจินฮุย	*(มาเลเซีย)*
มร. ลุฟซัน ดัมดิน	*(มงโกเลีย)*
ดร. คิคูโอะ ไทรา	*(สหรัฐอเมริกา)*
มร. เอส. ดี. ไดไลกอฟว์	*(สหภาพโซเวียต)*

ซึ่งที่ประชุมลงมติรับรองเป็นเอกฉันท์ ครั้นแล้ว ผู้แทนศูนย์ภาคีซีลังงอ เสนอว่า มีมติอีกมากหลายซึ่งที่ประชุมใหญ่ครั้งที่แล้วมาเห็นชอบแล้ว แต่ยังมิได้ดำเนินการปฏิบัติได้เนื่องจากขาดทุนทรัพย์ ฉะนั้น จึงเห็นว่านอกไปจากการขึ้นอัตราค่าบำรุงประจำปีแล้ว ควรจะพิจารณาหาเงินทางอื่นมาช่วยเสริมทุนอีก ในการนี้ผู้แทนศูนย์นี้ยังมีความยินดีที่จะบริจาคเงินจำนวน ๕๐๐ รูปี เป็นประเดิมการตั้งมูลนิธิ พ.ส.ล. ขึ้น ในที่สุดเพียงชั่วเวลาเล็กน้อยผู้แทนศูนย์ต่าง ๆ ต่างได้แสดงความจำนงที่จะบริจาคเงินให้ก่อตั้งมูลนิธิ พสล. รวมแล้วได้ ๑๕,๑๕๑ รูปี

ผู้แทนศูนย์ภาคีลังกาเสนอญัตติขอบคุณท่านประธานาธิบดีอินเดียที่ให้เกียรติมาเป็นประธานในพิธีเปิดการประชุมใหญ่ครั้งนี้, ขอบคุณ **นายไพรัช สุทธิภาศิลป์** ผู้บริจาคเงินอุปการะการประชุมใหญ่และขอบคุณ ศรี เทวปริยา วาลีสิงห์ เลขาธิการมหาโพธิสมาคม ซึ่งได้ให้ความร่วมมืออนุเคราะห์เป็นอย่างดี ผู้กล่าวต่อไปอีก ๒ ท่าน คือ ภิกษุอัมริตานันท์ จากศูนย์เนปาล กับ ดร. มาลาลา เซเกรา เกี่ยวกับความรู้สึกในการประชุมครั้งนี้.

ถัดจากได้มีการมอบของขวัญแก่กันและกันไว้เป็นที่ระลึกแล้ว หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล ประธานองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก ทรงกล่าวปิดประชุม.

ข้อเสนอของกรรมาธิการคณะต่าง ๆ

คณะกรรมการการเงิน เสนอให้เพิ่มค่าบำรุงประจำปี ซึ่งศูนย์ภาคีทุกแห่งได้บริจาคเป็นค่าอำนวยการ จาก ๑๐๐ รูปี ขึ้นเป็น ๒๐๐ รูปี และเสนอให้สถาปนา บุญนิธิองค์การ พ.ส.ล. ในความควบคุมของคณะกรรมการบริหาร เพื่อให้เป็นผู้ปฏิบัติงานตามโครงการต่าง ๆ ที่ที่ประชุมได้อนุมัติแล้ว

มีการอภิปรายและเสนอแก้ไขเล็กน้อย ในที่สุดก็ได้ลงมติรับรอง

คณะกรรมการการพิมพ์ ประชาสัมพันธ์ การศึกษา ศิลปและวัฒนธรรม ได้เสนอญัตติ ๔ ข้อ และทุกข้อที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบด้วยเป็นเอกฉันท์ ญัตติ ๔ ข้อนั้นคือ :–

๑. องค์การ พ.ส.ล. ควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์อบรมขึ้นในประเทศที่นับถือพระพุทธศาสนา เพื่อให้การศึกษาทั้งแก่ภิกษุและภิกษุณี

๒. ศูนย์ภาคีทั้งหลาย ควรจะได้สำรวจผลงานริเริ่มของศูนย์ภาคีสิงคโปร์ ที่จัดพิมพ์บทเรียนเกี่ยวกับการสอนธรรมะของพระพุทธเจ้าในชั้นเรียนต่าง ๆ เป็นสองภาษา และจัดหลักสูตรการสอนหลักธรรมในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชน

๓. ในกรณีที่ไม่สามารถจะทำการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนต่าง ๆ ได้ ควรพยายามบรรจุหลักธรรมของพระพุทธเจ้าไว้ในบทเรียนของวิชาศีลธรรม

๔. ในหนังสือวารสารขององค์การ พ.ส.ล. ควรพิมพ์รายชื่อมหาวิทยาลัย และองค์การทางพุทธศาสนา เพื่อช่วยเหลือให้มีการเยี่ยมเยียนของศาสตราจารย์และนักศึกษากับมีการแลกเปลี่ยนเอกสารทุกอย่างต่อกันและกัน

ที่ประชุมยังได้เห็นชอบในโครงการที่จะมอบให้เลขาธิการเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาทางพุทธศาสนา ซึ่งเป็นความเห็นของพุทธสมาคมแห่งลอนดอน คือ :–

ก. ในประเทศที่นับถือพุทธศาสนาเป็นส่วนใหญ่ ควรให้สอนพุทธศาสนาในโรงเรียนวันอาทิตย์ทุกแห่ง โดยถือเสมือนว่าเป็นหลักสูตรสำคัญ รวมทั้งในสมาคมทางพุทธศาสนา การลูกเสือ และตามศาลาโรงธรรมทุกแห่ง โดยย้ำให้เห็นความสำคัญในเรื่องศีล มากกว่าในเรื่องบูชา

ข. ในประเทศที่มิได้นับถือพุทธศาสนาเป็นส่วนใหญ่ ควรพยายามหาทางใช้เอกสาร หรือวารสารที่เหมาะสม รายการวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ การสอนในโรงเรียนและสมาคมต่าง ๆ ให้เป็นประโยชน์ในการเผยแพร่พุทธศาสนา และควรจะพิจารณาว่า จะเป็นไปได้อย่างไรหรือไม่ ในอันที่จะยอมรับ **"หลัก ๑๒ ประการของพระพุทธศาสนา"** ซึ่งพิมพ์เผยแพร่โดยพุทธสมาคมในลอนดอน

ค. ควรจัดให้มีการฝึกหัดอบรมพระภิกษุในการที่จะไปแสดงในศาลาการเปรียญ ทางวิทยุ หรือที่ประชุมสาธารณะ และสิ่งที่ควรกระทำอย่างยิ่ง คือ ให้มีศูนย์กลางทำการควบคุมวินัยของพระสงฆ์ในประเทศที่นับถือพระพุทธศาสนาทุกประเทศ รวมทั้งประเทศตะวันตกด้วย.

คณะกรรมการส่งเสริมกิจกรรมของคณะธรรมทูต ยื่นข้อเสนอ ๓ ข้อ ซึ่งที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยเป็นเอกฉันท์ คือ :–

๑. ภายใต้ความอุปถัมภ์ขององค์การ พ.ส.ล. ขอให้จัดพิมพ์เอกสาร ว่าด้วยหัวข้อธรรมะในพระพุทธศาสนา โดยอย่าให้มีความลำเอียงไปจากความเที่ยงธรรมใด ๆ และขอเชิญให้ศูนย์ภาคีทุกแห่งและพุทธมามกผู้ทรงความรู้ร่วมพิจารณาด้วย ในขั้นแรกขอให้พิมพ์เป็นภาษาอังกฤษก่อน แล้วจึงแปลเป็นภาษาอื่นต่อไป วัตถุประสงค์ก็เพื่อให้ผู้ที่มิได้นับถือพุทธ ได้รู้ถึงคำสอนของพระพุทธองค์ และเอกสารเช่นว่านี้ ควรใช้ให้เป็นประโยชน์ในประเทศที่นับถือพระพุทธศาสนาด้วย ที่ประชุมรับทราบและอนุโมทนาในศรัทธาของ ดร. มาลาลาเซเกรา ที่อาสาจะหาทุนมาใช้จ่ายในเรื่องนี้ให้

๒. ก. หากเป็นไปได้ ศูนย์ภาคีทุกแห่งควรจะส่งเสริมให้มีการร่วมมือกันและร่วมใจกันเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวระหว่างบุคคลทุกศาสนา

ข. องค์การทางพุทธศาสนาควรจะหาทางร่วมมือกับศาสนาอื่นในการพัฒนาสังคม โดยเฉพาะในการจัดโครงการร่วมกันในอันที่จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

ค. องค์การทางพุทธศาสนาควรร่วมมือกับศาสนาอื่น ๆ ในการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพของโลก

๓. องค์การ พ.ส.ล. ลงมติตั้งข้อรังเกียจและประณามการนำพระพุทธรูปไปใช้ในทางที่ผิดและไม่สมควรต่าง ๆ

คณะกรรมการส่งเสริมกิจการสาธารณกุศล เสนอต่อที่ประชุมใหญ่ ๕ ข้อ :

๑. ให้จัดตั้งกรรมการค้นคว้า ในด้านสังคมและเศรษฐกิจของศูนย์ภาคีต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมความสมบูรณ์พูนสุข และสวัสดิการสังคมในหมู่ชาวพุทธ แล้วให้เสนอผลงานไปยังสำนักงานใหญ่ขององค์การเพื่อรวบรวมและดำเนินการ หากเป็นไปได้

๒. ให้ที่ประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ ร้องเรียนไปยังสหประชาชาติ เพื่อหยุดยั้งการสะสมอาวุธโดยด่วน

๓. ให้ที่ประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ ร้องเรียนต่อประชาชาติทั่วโลก ให้ระงับข้อพิพาทด้วยสันติวิธี ขออย่าให้ใช้พละกำลังรุนแรงต่อกัน

๔. ให้สนับสนุนโครงการสงเคราะห์สังคมและพัฒนาการท้องถิ่น ที่ได้ปฏิบัติจัดทำไปโดยคณะสงฆ์และองค์การของชาวพุทธ

๕. ศูนย์ภาคีเวียดนามได้ยื่นข้อเสนอเพิ่มเติม โดยอุทธรณ์ต่อเพื่อนสมาชิกทุกคนให้ให้ความช่วยเหลือทุกๆทาง ในกรณีที่มีภัยธรรมชาติเกิดขึ้นในประเทศใดประเทศหนึ่ง ตัวอย่างเช่น อุทกภัย ซึ่งเกิดขึ้นในเวียดนามครั้งที่แล้ว

ข้อเสนอเหล่านี้ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบด้วยเป็นเอกฉันท์

กรรมการได้เรียกร้องให้ให้ความสนใจแก่ญัตติที่ได้รับการอนุมัติไว้เมื่อคราวประชุมครั้งที่ ๕ ในกรุงเทพ ฯ ว่า ขอให้ภิกษุและภิกษุณีได้รับการฝึกอบรม ให้ช่วยสั่งสอนเยาวชน และให้ช่วยสนับสนุนกิจการของการสังคมสงเคราะห์ทุกประเภท

คณะกรรมการส่งเสริมความสัมพันธ์และความกลมเกลียวสามัคคี ได้รื้อฟื้นถึงมติหลายข้อที่ได้รับรองไว้ในการประชุมครั้งก่อน ๆ และแจ้งว่าส่วนมากยังมิได้ปฏิบัติจัดทำ จึงขอให้ลงมือจัดทำในมติ ๗ ข้อต่อไปนี้ :-

๑. ให้ส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างพุทธศาสนิกฝ่ายเถรวาทกับฝ่ายมหายาน

๒. ให้สนับสนุนให้มีความร่วมมือระหว่างองค์การทางพุทธศาสนาทั่วโลก โดยใกล้ชิดยิ่งขึ้น

๓. ให้ออกแบบเครื่องหมายพระพุทธศาสนา ที่แสดงความหมายในด้านความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ทั่วสากลโลก

๔. เสนอแนะให้รัฐบาลเนปาลฟื้นฟูปรับปรุงสวนลุมพินีให้คงสภาพเดิม

๕. ให้ร้องเรียนต่อประชาชาติและรัฐบาลทุกประเทศที่สร้างอาวุธนิวเคลีย ให้ระงับการสร้างและใช้อาวุธนั้น ๆ เว้นแต่ในทางสันติ

๖. ให้องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก ยอมรับนับถือความเสมอภาคของบุคคล โดยไม่เลือกผิว ชาติ ชั้นวรรณะ หรือศาสนา

๗. ก. ให้องค์การ พ.ส.ล. ให้ความช่วยเหลือชาวพุทธที่ประสบภัยด้วยสันติวิธีทุกทางเท่าที่จะทำได้

ข. ณ ที่ใดชาวพุทธต้องถูกบีบคั้นหรือแบ่งแยก ให้องค์การ พ.ส.ล. รีบร้องเรียนหรือส่งผู้แทนไปหาเจ้าหน้าที่ในประเทศที่เกี่ยวข้องนั้น โดยตรง หรือโดยผ่านทางสำนักงานต่าง ๆ ขององค์การสหประชาชาติ

ข้อเสนอเหล่านี้ ได้รับการรับรองแล้วทั้งสิ้น จึงมิได้มีการเสนอญัตติเพื่อให้ลงมติเห็นชอบแต่ประการใด.

เพชรร่วง * * *
จากโอษฐ์มุขบุรุษฮินดู

ดร. ราธกฤษนันท์

ในบรรดาลัทธิศาสนาทั้งหลาย ข้าพเจ้าพึงพอใจเฉพาะเพียงพระพุทธศาสนาเท่านั้น.

— — — ลอร์ดเบอร์แทรนด์ รัสเซล.

เมื่อได้พบเห็นพระพุทธรูป ให้รู้สึกใคร่จะคุกเข่าลงกราบกรานทีเดียว.

— — — อนาโตล ฟรังซ์.

ชาวพุทธทั่วโลกย่อมรู้สึกชื่นชมยินดีอย่างล้นพ้น ในการที่ ดร. ราธกฤษนันท์ ประธานาธิบดีแห่งอินเดีย ได้ให้เกียรติไปเป็นประธานพิธีเปิดการประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ ที่ตำบลสารนาถ เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๐๗ ยิ่งกว่านั้น สุนทรพจน์นานถึง ๔๐ นาที จากปฏิภาณของท่าน โดยมิได้เขียนมาเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้า ย่อมเป็นที่ประทับใจแก่บรรดาผู้ได้สดับ – – ไม่ว่าพุทธศาสนิกหรือชาวฮินดูกว่าห้าหมื่นในวันนั้น – – โดยทั่วกัน.

> " มนุษยชนจำเป็นต้องผจญกับความทุกข์ จำเป็นต้องเสียสละ แม้แต่จักได้รับความชอกช้ำระกำใจ ทั้งนี้เพื่อการดำรงตนให้อยู่เหนือความไหวหวั่นและความชิงชังทั้งปวง แล้วแหละสะสมคุณธรรมในการร่วมสมานฉันท์, ความรักใคร่และความเข้าใจอันดีต่อกันและกันไว้ ในระวางชีวิต.

" โลกกำลังเสื่อมโทรมเพราะด้วยการแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นและโกรธเกลียด สมเด็จพระพุทธองค์จึงทรงสั่งสอนไว้ว่า ความรักชอบเท่านั้นที่จะเอาชนะความเคียดแค้นชิงชังได้ ทุกวันนี้แม้ในประเทศที่นับถือพระพุทธศาสนาด้วยกัน ก็ยังไม่อาจลงรอยกันได้."

ปรารภดังนี้แล้ว ประมุขคนปัจจุบันของดินแดนอันเป็นที่อุบัติขึ้นแห่งพระพุทธศาสนา จึงกล่าวเน้นว่า

"เราจึงเป็นเสมือนบุตรหลานที่เกกมะเหรกเกเรของสมเด็จพระบรมศาสดาจารย์ เราจำต้องปรับตัวเองเสียใหม่ เราต้องเดินตามพระพุทโธวาท ไม่จำเพาะเพียงตัวอักษร แต่ต้องให้จิตใจโอนอ่อนตามไปด้วย."

พระพุทธศาสนาสอนว่า บุคคลจะบรรลุถึงนิพพานได้ ก็เพราะสามารถขจัดความโลภและความโง่งมงายได้หมดสิ้น แต่ทั้งนี้มิใช่ด้วยการหยุดกระทำการใด ๆ หรืออยู่เฉย ๆ หากจักต้องละเว้นจากความหลงเหลิงต่าง ๆ ได้ขาดเด็ดด้วย

บูรพาจารย์ทั้งปวงต่างได้เคยอ้อนวอนพระผู้เป็นเจ้าให้ทรงดลบันดาลให้เกิดปัญญาสามารถค้นพบความจริงได้จากสิ่งอันไม่จริง ต่อมาเมื่อพระพุทธองค์ใคร่ครวญอย่างทลุตลอดแล้วจึงทรงรู้แจ้งเห็นจริงประจักษ์ว่า วิธีการที่จะดำเนินไปบรรลุสู่ความสุขได้นั้น ต้องอาศัยการควบคุมอารมณ์ ข่มความอยากได้สิ่งนั้น สิ่งนี้ และระงับการดิ้นทุรนทุรายต่าง ๆ ลงได้สิ้น. ปุถุชนทั้งหลายควรหลีกเลี่ยงการตามใจตัวเอง และการทำลายตัวเองเสียทั้งสองประการ แล้วเลือกเดินทางสายกลาง.

ท่านประธานาธิบดีได้ยกย่องสดุดีพระพุทธศาสนา ว่าได้แผ่ไปไกลกว้างทั่วทิศานุทิศก่อนศาสนาคริสต์ เนื้อนาบุญแห่งพระพุทธศาสนาได้จูงใจให้ปัญญาชนผู้มีชื่อเสียงของโลกไม่น้อยหันมาสนใจพระพุทธบัญญัติอย่างเอนกนัย. ดร. ราชกฤษนันท์ มุขบุรุษฮินดูได้ยกเอาถ้อยคำของปรัชญาเมธีชาวยุโรปสองท่านมาอ้างอิงก่อนจบสุนทรพจน์อันจับใจวันนั้นว่า

อนาโตล ฟรังส์ เขียนไว้ในอัตชีวะประวัติของเขาว่า เมื่อได้พบเห็นพระพุทธรูป ก็บังเกิดความรู้สึกใคร่จะคุกเข่าลงกราบกรานทีเดียว และ — —

ลอร์ดเบอร์แทรนด์ รัสเซล ได้กล่าวอย่างน่าชื่นชมว่า ในบรรดาลัทธิศาสนาทั้งหลายทั้งปวง เขาพึงใจเฉพาะเพียงพระพุทธศาสนาเท่านั้น.

(สำเนา)

พระราชปราศรัย

ฯพณฯ จิตติ สุจริตกุล เอกอัครราชทูตไทยประจำอินเดีย เป็นผู้อัญเชิญอ่านในวันแรกเปิดการประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ ขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๐๗ ณ ตำบลสารนาถ, นครพาราณสี ประเทศอินเดีย

ข้าพเจ้าขอแสดงความชื่นชมยินดีด้วยอย่างมาก ในการที่องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก จัดการประชุมใหญ่ขึ้นที่สารนาถได้สำเร็จเรียบร้อยในครั้งนี้

ในฐานะพุทธศาสนิกชนคนหนึ่ง ข้าพเจ้ารู้สึกปลาบปลื้ม ที่ผู้แทนศูนย์การพุทธศาสนานานาชาติจากประเทศต่าง ๆ ถึง ๓๑ ประเทศ มีสมานฉันท์ มาประชุมพร้อมกันด้วยกิจของพระศาสนา ณ ตำบลที่สมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงประกาศพระสัมมาสัมโพธิญาณและพระศาสนธรรม เป็นครั้งแรก การประชุมเช่นนี้นับได้ว่าเป็นกรณีพิเศษและเป็นเหตุให้ระลึกว่าการที่พระพุทธศาสนาซึ่งเกิดขึ้น ณ ที่นี้ก่อน เจริญแพร่หลายและยั่งยืนมาในโลกได้กว่า ๒๕ ศตวรรษ ก็ด้วยเป็นศาสนาแห่งความสงบระงับ ประกอบด้วยหลักธรรมที่ผู้มีปัญญาจะไตร่ตรองเห็นได้ด้วยเหตุผล สามารถอำนวยประโยชน์แก่คนทุกคนได้ตามวิสัยแห่งการปฏิบัติของเขา

ข้าพเจ้าเชื่อว่า การประชุมครั้งนี้ จะช่วยให้สมาชิกขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก มีความเข้าใจซึ่งกันและกันดียิ่งขึ้น และความเข้าใจซึ่งกันและกันของท่านทั้งหลายนี้ จะทำให้สามารถร่วมกันธำรงรักษาพระพุทธศาสนาไว้ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์สืบไป และสามารถนำสันติสุขมาสู่ชาวโลกได้ แม้ในสมัยวิกฤตเช่นทุกวันนี้

ที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขอส่งความปรารถนาดี มายังผู้แทนศูนย์การพระพุทธศาสนานานาชาติทุกท่าน ขอให้การประชุมนี้สำเร็จผล ตามความประสงค์ทุกประการ.

เหตุเกิดเมื่อ ๑๔ ปีมาแล้ว

☆ **วิธีที่จะดับอวิชชาและความรังเกียจเดียดฉันท์กันและกัน**

☆ **ก็คือการปลูกฝังวิชชาและความเข้าใจอันดีให้เกิดขึ้น**

☆ **ทั้ง ๆ ที่เรามีความเข้ากันได้ในหลักการใหญ่ ๆ อยู่แล้ว**

"**ในปัจจุบันนี้** พุทธศาสนิกมีจำนวนเกือบ ๑ ใน ๕ ของมนุษยชาติที่เจริญของโลก ถ้าหากจะกล่าวถึงการที่จะทำงานให้เป็นผลสำเร็จแล้ว เราก็ยังเป็นกลุ่มน้อยอยู่ เสียงของเรายังไม่เป็นที่สนใจของโลกอย่างเพียงพอ ทั้งนี้ก็เพราะเรายังขาดกำลัง วิธีที่จะทวีกำลังให้เพิ่มพูนก็คือ การรวบรวมให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เราเปรียบเหมือนสมาชิกของครอบครัวที่กระจัดกระจายกันอยู่เกือบจะจำกันไม่ได้ก็มี เราเปรียบเหมือนแผ่นทรายที่กระจายกันอยู่อย่างหลวม ๆ เราจะต้องรวมกำลังของเราเอง จนกระทั่งเรากลายเป็นเสมือนแผ่นคอนกรีตที่ยึดกันไว้ด้วยแรงแห่งจุดหมายและความปรารถนาอันร่วมกัน การที่เรามิได้รวมกันมาแต่ก่อน ก็เพราะเรายังไม่รู้จักและเข้าใจซึ่งกันและกันดี เราอาจมีความรังเกียจเดียดฉันท์กันบ้างก็ได้อันเนื่องมาจากอวิชชา สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสว่า อวิชชาเป็นความชั่วอันใหญ่หลวง เพราะว่าอวิชชาของเรานั้นทำให้เราพูด ทำ และคิด ในทางที่ผิดต่าง ๆ วิธีที่จะดับอวิชชาและความรังเกียจเดียดฉันท์กันและกันก็คือการปลูกฝังวิชชาและความเข้าใจอันดีให้เกิดขึ้น เราจะต้องไม่ยอมให้ความแตกต่างกันที่ปรากฏและที่มีอยู่อย่างผิวเผินมาป้องกันไม่ให้เราร่วมกันและเข้มแข็งขึ้นได้ เมื่อเราได้สำรวจดูโดยถี่ถ้วนแล้ว ก็จะพบว่าเรามีความเข้ากันได้ในหลักการใหญ่ ๆ ที่มีความสำคัญอยู่แล้ว ทุกประการ."

ความตอนหนึ่งในข้อเขียนของท่าน ดร. มาลาลา เซเกรา
ประธานองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลกคนแรก
ปรารภเหตุนี้เกิดขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๓ สิบสี่ปีมาแล้ว.

จากทุ่งข้าวสาลีเขตหมู่บ้านทัคเฌอ เข้ามาเถลิงศาสนบัลลังก์ ณ ลาซา

ดาไล ลามะ ทรงรับว่า: ข้าพเจ้าเป็นนักปรัชญาชาวธิเบต

* * * * * * * * * * *

ในที่ประชุมหนังสือพิมพ์ ซึ่ง ดาไล ลามะ ประทานโอกาสให้สัมภาษณ์ที่เบอฮัมปุระ เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๑๙๖๔ (หลังจากการประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ ขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลกปิดแล้ว) ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ อมฤต ภาษา ปาตริก ประจำเมืองนั้น เขียนส่งไปลงพิมพ์ว่า: องค์ดาไล ลามะ ผู้ทรงลี้ภัยมาพำนักอยู่ในอินเดีย มั่นพระทัยอยู่อย่างแน่วแน่ว่าสัจจธรรมจักต้องเป็นฝ่ายชนะในที่สุด

"ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจ ในความกรุณาปรานีของชาวอินเดียที่มีต่อชาวธิเบต ผู้พลัดถิ่นฐาน ซึ่งได้อพยพเข้ามาอยู่ในอินเดียแล้วจนถึงบัดนี้ประมาณ ๔๐,๐๐๐ คน

"นิคมผู้พลัดถิ่นของเราที่โอริสสา ได้สำเร็จเป็นผลดีน่าพึงพอใจ ถึงแม้จะประสบความยากลำบากในตอนเริ่มแรก แต่ก็หวังว่าชาวธิเบตคงจะต่อสู้อุปสรรคไปจนเป็นผลสำเร็จ"

จาก *My Land and My People* *ของดาไล ลามะ แห่งธิเบตองค์นี้ ทรงเล่าชีวะประวัติองค์ท่านไว้ ว่าได้ทรงถือกำเนิดมาในตระกูลเกษตรกร———ข้าพเจ้าเกิดที่หมู่บ้านเล็ก ๆ ทางตะวันออกเฉียงเหนือของธิเบต เรียกชื่อว่า ทัคเฌอ ในวันที่ห้าเดือนที่ห้าของปีนักษัตรหมู นั่นคือ ปี ค.ศ. ๑๙๓๕ หรือ พ.ศ. ๒๔๗๘———มารดาข้าพเจ้ามีบุตรรวมทั้งหมดสิบหก แต่สิ้นชีวิตไปตั้งแต่อายุยังน้อยถึง ๙ คน เวลานี้*

คงเหลือพี่น้องเพียงหก เป็นหญิง ๒ ชาย ๔ อาชีพหลักของครอบครัวเราได้แก่การทำนาปลูกข้าวสาลี, เลี้ยงวัวเลี้ยงม้า และปลูกผัก--

ระบบประเพณีของธิเบต ประกอบกับบุญญาธิการ เด็กน้อยจากทุ่งข้าวสาลีจึงได้เข้ามาเถลิงศักดิ์เหนือศาสนบัลลังก์ เป็นดาไล ลามะ โดยสมบูรณ์แบบ ใน พ.ศ. ๒๔๘๓ แต่ครั้นแล้ว เมื่อดินแดน "หลังคาพิภพ" ถูกบีฑาด้วยอานุภาพอันเกรียงไกร ทารุณกรรมก็เข้ามาครอบงำชีวิตชาวธิเบตทั้งมวล องค์ดาไล ลามะ ต้องทรงลี้ภัยเข้าอินเดีย พร้อมด้วยพลเมืองของพระองค์ มากกว่า ๔๐,๐๐๐ คน.

ส่วนที่ยังอยู่ในปิตุภูมิเดิมนั้นเล่า? ในข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้ระบุไว้ตามที่องค์ท่านทรงเปิดเผย ว่าประชาชนในธิเบตทางโน้นถูกบังคับให้กินหญ้า เพื่อการดำรงชีพให้คงอยู่

คอมมิวนิสต์จีนได้สั่งระงับการสอนศาสนาแก่เยาวชนหมดแล้ว โบสถ์วิหารคงเหลืออยู่เพียงส่วนน้อยเพียงเพื่อให้นักท่องเที่ยวดูเท่านั้น ประโยชน์ในปัจจุบันจะมีก็เฉพาะแต่ให้สงฆ์ผู้อาพาธได้พำนักอาศัย.

"เราขอจารึกไว้ว่า ความยุ่งยากในปัจจุบันนี้ คงจะมีอายุสั้นเหลือเกิน ถ้าเทียบกับอายุขัยของพุทธศักราช" ทรงกล่าวอย่างจริงจัง "สัจจธรรมจะต้องบรรลุผลแน่นอน หากเรายังไม่อาจพูดได้เวลานี้ ว่าเมื่อใดเท่านั้นเอง."

สันสะ มรณะ (ชั่วะมรุต)

ในการที่องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลกได้จัดการประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ ที่สารนาถ (กรุงพาราณสี) ได้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดีคราวนี้ ก็คือ ที่มีผู้แทนศูนย์การพุทธศาสนานานาชาติจากประเทศต่าง ๆ ถึง ๒๓ ประเทศ มาประชุมด้วยกัน ณ ตำบลที่พระพุทธเจ้าทรงประกาศพระศาสนธรรมครั้งแรก การประชุมนี้นับได้ว่าเป็นเหตุให้ระลึกพระพุทธศาสนา ซึ่งเกิดขึ้น ณ ที่นี้ก่อน และแพร่หลายในโลกได้กว่า ๒๕ ศตวรรษ ก็ด้วยเป็นศาสนาแห่งความสงบ

ผมเชื่อว่า การประชุมครั้งนี้จะช่วยให้สมาชิกขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลกมีความเข้าใจซึ่งกันและกันดียิ่งขึ้น และความเข้าใจซึ่งกันและกันนี้จะทำให้สามารถรักษาพระพุทธศาสนาไว้ให้สืบไป และสามารถนำสันติสุขมาสู่ชาวโลกได้

ประเทศอินเดีย ได้ชื่อว่า เป็นอู่อารยธรรมของโลก ทั้งนี้ก็เพราะอานุภาพของพระพุทธศาสนาด้วย ซึ่งได้กำเนิดในอินเดียแล้วแผ่ขยายออกไปยังทิศานุทิศ ณ ที่ใดพระพุทธศาสนาได้เข้าไป อารยธรรมแห่งชมภูทวีปและภูมิภาคลุ่มแม่น้ำคงคา — ยมุนา ก็ติดตามเข้าไป อารยธรรมอินเดียเป็นอารยธรรมที่แผ่ขยายออกไปด้วยความสงบ ไม่ใช่ด้วยการรุกราน สังคมใดที่มีอารยธรรมพระพุทธศาสนาเป็นหลักการครองชีวิต สังคมนั้นย่อมมีเมตตาธรรมและสัตยธรรม พระพุทธเจ้าเป็นพระองค์ที่ซึ่งสถิตอยู่ในกลางดวงใจของโลกหลายต่อหลายสิบชาติ

ประเทศอินเดีย และ *ประเทศไทย* ในปัจจุบันต่างก็เป็นอิสระด้วยกัน ประเทศไทยเป็นอิสระมานานหลายร้อยปี ส่วนอิสรภาพของอินเดียซึ่งเพิ่งเกิดเมื่อ ๑๗ ปีมานี้ ก็เป็นผลแห่งนโยบายสันติ ตามลัทธิไม่ต่อต้าน (อหิงสา) ของท่านมหาตมาคานธี ซึ่งที่จริง นโยบายสันติ ก็สืบมาแต่แนวคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้านั่นเอง ขณะนี้ ทั่วโลกที่กำลังเร่าร้อนด้วยความไม่สงบของโลกนั้น สันติภาพอันเป็นแนวคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้านี้แหละจะทำให้สถิตสถาพรอยู่ได้ด้วยสันติวิธี

ว่าในทางภูมิศาสตร์ และ ประวัติศาสตร์ ความเป็นมิตรภาพระหว่าง ประเทศไทยกับประเทศอินเดียอันมีมาแต่โบราณกาล ถ้าจะเทียบความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศอื่น ๆ ก็จะเห็นว่า ไม่มีประเทศใดจะมีความผูกพันแนบแน่นเท่าประเทศไทยกับประเทศอินเดีย เพราะชาวอินเดียกับชาวไทยมีความรักใคร่ เอื้อเฟื้อต่อกันมา มิใช่โดยสนธิสัญญา แต่เป็นสัมพันธ์สืบกัน

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □

เกี่ยวกับผู้เขียนบทประพันธ์นี้

● สยาม นารายณ์ มิเซอร์ เกิดในเมืองไทย ปัจจุบันเป็น "นักข่าวแนวหน้า" ของ นสพ. อาช ออกในกรุงพาราณสี เขาเป็นคนหนึ่งที่สนใจการประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ ขององค์การ พสล. มาก จนต้องขอร้องให้เขียนอะไรมาประดับเอกสารพิเศษฉบับนี้บ้าง คุณสยาม (นารายณ์ มิเซอร์) ของเราออกตัวมา ดังนี้...

วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๐๘

คุณเอี่ยม สังขวาสี ที่เคารพ

ผมได้รับจดหมายของคุณแล้ว อย่างที่คุณได้เขียนมานั้น ผมไม่มีคำที่จะตอบ ผมขอขอบคุณ คุณและท่านหญิงตลอดท่านผู้ใหญ่ทั้งหลายที่ไม่ได้ลืมผม

ท่านหญิงและคุณที่มีความประสงค์ และสั่งให้ผมเขียนความรู้สึกของผม เกี่ยวแก่การประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ ในภาษาไทยนั้น ผมได้มาจากประเทศไทยนานแล้ว ได้ลืมภาษาไทยไปมาก การเขียนในภาษาไทยเดี๋ยวนี้ลำบากมาก ด้วยที่นี่ในปัจจุบันโดยมากผมได้เขียนในภาษาฮินดี และอังกฤษตลอดอยู่เท่านั้น แต่ก็ตามที่คำสั่งมานั้น ผมได้พยายามเขียนในภาษาไทย มีคำผิด ๆ มาก หวังว่าคุณจะช่วยในการแก้และแต่งด้วยครับ

ปีใหม่ สวัสดีครับ

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

สยาม นารายณ์ มิเซอร์ ●

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □

มาทางจิตใจ เป็นพี่น้องเกิดในธรรมตระกูลเดียวกัน และร่วมกันด้วยศาสนา ด้วยภาษา ด้วยประเพณี และด้วยวัฒนธรรม ขณะที่ท่านหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล ได้มาในการประชุมคราวนี้ ชาวพาราณสีซึ่งได้ต้อนรับท่านหญิงอย่างเต็มที่นั้น ก็คือ ด้วยว่าชาวอินเดียและชาวไทยเป็นพี่น้องกันตามแนวคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ที่ให้เราผูกพันกันด้วยความรักและความเข้าใจในกันและกัน

ในสุดท้าย ผมขอยุติเพียงแค่นี้ และด้วยเดชะอานุภาพ แห่งพระศรีรัตนตรัย ขอให้องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก และ ไทย – ภารต ไมตรี สังข์ จิรัน ชีวี

สยาม นารายณ์ มิเซอร์

"อาช" หนังสือพิมพ์ฮินดีรายวัน

กรุงพาราณสี (อุตตระประเทศ) อินเดีย

กรุงราชคฤห์

หนึ่ง

พระพุทธเจ้าเสด็จกลับเบญจคิรีนคร

"ข้าพเจ้าได้สดับมาอย่างนี้ สมัยหนึ่งเมื่อพระผู้มีพระภาคพุทธเจ้าเสด็จลงมาตรัสในมนุษยโลกแล้ว ถึงวาระอันควรจะเสด็จเข้าสู่ปรินิพพาน พระองค์ได้เสด็จสู่ที่จาริกไปในคามนิคมชนบทราชธานีต่างๆแห่งแคว้นมคธจนบรรลุกรุงราชคฤห์มหานคร"

ข้อความในพระสูตรเป็นดั่งนี้

* * *

ขณะพระองค์เสด็จมาใกล้เบญจคิรีนคร คือราชคฤห์ เป็นเวลาจวนสิ้นทิวาวาร แดดในยามเย็นกำลังอ่อนลงสู่สมัยใกล้วิกาล ทอแสงแผ่ซ่านไปยังสาลีเกษตร แลละลิ่วเห็นเป็นทางสว่างไปทั่วประเทศสุดสายตา ดูประหนึ่งมีหัตถ์ทิพย์มาปกแผ่อำนวยสวัสดี เบื้องบนมีกลุ่มเมฆเป็นคลื่นซ้อนซับสลับกันเป็นทิวแถว ต้องแสงแดดจับเป็นสีระยับวะวับแววประหนึ่งเอาทรายทองไปโปรยปราย เลื่อนลอยละลิ่ว ๆ เรี่ย ๆ รายลงจดขอบฟ้า ชาวนาและโคก็เมื่อยล้าด้วยตรากตรำทำงาน ต่างพากันดุ่ม ๆ เดินกลับเคหสถานเห็นไร ๆ เงาหมู่ไม้อันโดดเดี่ยวอยู่กอเดียว ก็ยืดยาวออกทุกที ๆ มีขอบปริมณฑลเป็นรัศมีแห่งสีรุ้ง อันกำแพงเชิงเทินป้อมปราการที่ล้อมกรุงรวมทั้งทวารบกทางเข้านครเล่า มองดูในขณะนั้นเห็นรูปเค้าได้ชัดถนัดแจ้งดั่งว่านิรมิตรไว้ มีสุมทุมพุ่มไม้ดอกออกดกโอบอ้อมล้อมแน่นเป็นขนัด ถัดไปเป็นทิวเขาสูงตระหง่าน มีสีในเวลาตะวันยอแสงปานจะฉาบเอาไว้เพื่อแข่งกับแสงสีมณีวิเศษ มีบุษยราคบัณฑรวรรณ และก่องแก้วโกเมน แม้รวมกันให้พ่ายแพ้ฉะนั้น

พระตถาคตเจ้าทอดพระเนตรภูมิประเทศดั่งนี้ พลางรอพระบาทยุคลหยุดเสด็จพระดำเนิน มีพระหฤทัยเบี่ยมด้วยโสมนัสอินทรีย์ในภูมิภาพที่ทรงจำมาได้แต่กาลก่อน เช่นยอดเขากาฬกูฏไวบูลยบรรพต อิสีคิลิและคิชฌกูฏ ซึ่งสูงตระหง่านกว่ายอดอื่น ยิ่ง

กว่านี้ ทรงทอดทัศนาเห็นเขาเวภาระอันมีกระแสธารน้ำร้อน ก็ทรงระลึกถึงคูหาใต้ต้นสัตตบรรณอันอยู่เชิงเขานั้น ว่าเมื่อพระองค์ยังเสด็จสัญจรร่อนเร่แต่โดยเดียว แสวงหาพระอภิสัมโพธิญาณ ได้เคยประทับสำราญพระอิริยาบถอยู่ในที่นั้นเป็นครั้งแรก ก่อนที่จะเสด็จออกจากสังสารวัฏเข้าสู่แดนศิวโมกษปรินิพพาน

สมัยเมื่อล่วงแล้วแต่ปางหลัง ครั้งยังมีพระชนมายุอยู่ในพระเยาวกาล เมื่อพระเกศายังดำเป็นมันขลับ เสวยอิฏฐารมณ์ ผงมต่อความบันเทิงสุขโดยอุดมอันควรแก่ผู้อยู่ในวัยหนุ่มนั้น พระองค์ยังทรงสละสรรพสุขศฤงคารเสียได้แล้ว เสด็จออกจากพระราชสกุลวงศ์แห่งศากยชนบทในอุตตรประเทศ เข้าสู่เขตลุ่มแม่น้ำคงคา บรรลุถึงเชิงเวภารบรรพตอันสูงลิ่ว ได้เสด็จประทับอยู่ที่นั้นเป็นปฐมกาลตลอดเวลาได้ช้านาน และเสด็จภิกขาจารในกรุงราชคฤห์ทุกบุพพัณหเวลา

สมัยนั้น และในคูหานั้น พระเจ้าพิมพิสารท้าวพญาแห่งมคธราษฎร์ได้เสด็จมาเฝ้าเยี่ยมพระองค์ ทรงอ้อนวอนอัญเชิญเสด็จให้กลับคืนแคว้นศากยะ เพื่อเสวยความสุขแห่งโลก แต่พระตถาคตมิทรงหวั่นไหว กลับประทานพระธรรมเทศนา จนพระเจ้าพิมพิสารบังเกิดความเลื่อมใสศรัทธาในพระสัทธรรม ต่อมาได้เป็นอุบาสกสำคัญของพระพุทธองค์เจ้า

นับแต่นั้นมาจนถึงเวลาที่กล่าวนี้ ล่วงได้ ๕๐ ปีบริบูรณ์ และระวาง ๕๐ ปีนั้นมิใช่จะเพียงทรงเปลี่ยนแปลงพระองค์จากความเป็นผู้แสวงหาความจริง จนได้ตรัสรู้พระสัมโพธิญาณ ยังทรงบันดาลให้ความมีความเป็นแห่งสังสารโลกเปลี่ยนแปลงไปด้วย อดีตกาลเมื่อเสด็จประทับอาศัยอยู่ในถ้ำใต้ต้นสัตตบรรณครั้งกระโน้น ถ้าเทียบครั้งกระนี้ดูผิดกันห่างไกลนักหนา ครั้งกระโน้น พระองค์เป็นผู้แสวงหาความหลุดพ้นทุกข์ ต้องต่อสู้กับกิเลสมารอันหนาแน่น ต้องกระทำทุกรกิริยา ซึ่งมนุษย์อื่นที่แกล้วกล้าสามารถก็ย่อท้อทำไม่ได้ จนภายหลังทรงเห็นแจ้งซึ่งสังสารทุกข์ เสด็จออกจากทุกข์แล้ว ได้ตรัสเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อันความเป็นไปของพระองค์ครั้งกระโน้นตลอดมาจนครั้งกระนี้ก็เหมือนดั่งกลางวันในฤดูฝน พอรุ่งเช้ามีแสงแดดแผดจ้า แล้วนภากาศพยับอับแสง เกิดพายุแรง ฟ้าคะนองก้องสะท้านซ่านด้วยเม็ดฝน ครั้นแล้ว ท้องฟ้าก็หายมืดมนกลับสว่างสงบเงียบ มีวิเวกเหมือนภูมิประเทศในยามเย็นที่กล่าวแล้ว จนกว่าพระอาทิตย์จะอัสดงดิ่งหายไปในขอบฟ้า

๗ ธันวาคม ๒๕๐๗ - - ณ สถานที่นี้ มีป้ายปักบอกไว้ แสดงว่าได้เคยเป็นที่ประทับของสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นปฐมกาลตลอดเวลาได้ช้านาน และเสด็จภิกขาจารในกรุงราชคฤห์ทุกบุพพัณหเวลา เหนือขึ้นไปทางซ้ายคือเวภารบรรพต อันมีกระแสธารน้ำร้อน ซึ่งยังคงปรากฏอยู่ตราบกระทั่งทุกวันนี้........................

อันว่าพระอาทิตย์จะอัสดงลงฉันใด สำหรับพระตถาคตในขณะนี้ก็มีฉันนั้น พระองค์ได้ทรงสั่งสอนเวไนยสัตย์ให้เห็นแจ้งซึ่งกองทุกข์ ทรงแสดงพระธรรมอันแท้จริงให้ประจักษ์ และประทานหลักความหลุดพ้นจากทุกข์ แก่มนุษยนิกรทั่วโลกธาตุ มีบริษัทสี่เป็นผู้สืบศาสโนวาทเผยแผ่พระธรรมของพระองค์ให้แพร่หลาย และประพฤติปฏิบัติด้วย กาย วาจา ใจ รักษาไว้ตลอดจิรกาลาวสาน

แม้เมื่อพระองค์เสด็จประทับยืนอยู่ขณะนั้น ก็ได้ทรงจินตนาการ อันเกิดขึ้นด้วยพระปริวิตกถึงที่ได้เสด็จมาโดดเดี่ยวตลอดวันว่า "ถึงเวลาแล้ว ในไม่ช้าเราก็จะละสังขารนี้ไป คือสังสาระซึ่งเราได้ถ่ายถอนตนหลุดพ้นแล้ว ตลอดจนยังผู้ที่มาในภายหลังให้หลุดพ้นด้วย แล้วเข้าสู่ความดับสนิทด้วยอำนาจแห่งปรินิพพานธาตุ"

พระตถาคตทอดทัศนการภูมิประเทศอันแผ่ไพศาลอยู่เฉพาะพระพักตร์ แล้วตรัสว่า "ดูก่อน ราชคฤห์อันเป็นนครแห่งเบญจคีรี มีปริมณฑลงดงามตระการ อุดมด้วย

นาสาลีและมหาศิงขร อันน่าเบิกบานหฤทัย เราได้แลดูในครั้งนี้เป็นปัจฉิมทัศนาการ" ตรัสแล้วก็ยังประทับอยู่ ณ ที่นั้น จนภูมิประเทศที่ค่อยเลือน ๆ ลงในยามเย็น คงเหลือให้เห็นเด่นชัดแต่อุดมสถานอยู่สองแห่ง ที่ต้องแสงแดดดั่งดาดด้วยทองคำ แห่งหนึ่งคือปราสาทของพระเจ้าพิมพิสาร เมื่อพระพุทธองค์ยังทรงอยู่ในวัยเป็นพระภิกษุหนุ่ม ซึ่งยังไม่มีใครรู้จัก ได้เคยเสด็จผ่านไปทางนั้น พระเจ้าแห่งแคว้นมคธ คือพญาพิมพิสาร ทอดพระเนตรเห็นพระองค์เป็นครั้งแรก โดยเหตุที่พระองค์มีพระลักษณาการดั่งสีหดำเนิน สถานที่อีกแห่งหนึ่งคือยอดหลังคาเทวสถาน ซึ่งแต่ก่อน ๆ มาเมื่อพระองค์ยังมิได้ประทานพระธรรมเทศนาแก่มนุษยนิกรให้พ้นจากทารุณพิธี เคยเป็นสถานที่พลีชีวิตสัตว์อันหาความผิดมิได้นับจำนวนเป็นพัน ๆ เพื่อบูชายัญเทวรูปที่ในนั้น บัดเดี๋ยวใจยอดปราสาทและยอดหลังคาเทวสถานก็เลือนหายเข้าสู่ความมืดแห่งสายัณห์สนธยา ขณะนั้นได้ทอดพระเนตรเห็นสถานที่ซึ่งพระองค์กำลังจะเสด็จไปอยู่นี้ กล่าวคือ ทางยอดแห่งพุ่มไม้อยู่ลิบ ๆ เบื้องพระพักตร์โพ้น เป็นป่ามะม่วงที่หมอชีวกแพทย์หลวงของพระยาพิมพิสาร อุทิศถวายเป็นที่ประทับของพระตถาคต

ณ ป่ามะม่วงนี้พระตถาคตตรัสให้พระอานนท์พุทธอุปัฏฐากนำพระสาวกประมาณ ๒๐๐ ล่วงหน้าไปก่อน ด้วยพระองค์มีพระพุทธประสงค์จะแสวงหาความวิเวกในวันนั้น แล้วจึงจะเสด็จดำเนินตามไปภายหลัง พระองค์ทรงทราบอยู่ว่ายังมีพระภิกษุหมู่หนึ่งจากเบื้องตะวันตก มีพระสารีบุตรอัครสาวกเป็นประธานก็จะมาสู่ป่ามะม่วงในเวลาเย็นวันนั้นด้วย โดยเหตุที่มีพระพุทธประสงค์ปวิเวกธรรม จึงตั้งพระหฤทัยจะไม่เสด็จกลับไปให้ถึงป่ามะม่วงในเย็นวันนั้น จะทรงแสวงหาที่แรมในชั่วราตรีตามละแวกบ้านแถวนั้นก่อน

ระวางนั้น ขอบฟ้าทางเบื้องตะวันตกเปลี่ยนจากสีทองเป็นสีดำหลัวขมุกขมัวลง ภูมิประเทศโดยรอบมืดตามลงทุกที ค้างคาวที่เกี่ยวเกาะบนต้นรังเห็นดำทมึนทึน ตกใจด้วยได้ยินเสียงฝีเท้าคนเดินมา ก็ปล่อยเท้าที่เกาะแล้วกางปีกบินถลาร้องเสียงแหลมหายไปทางสวนผลไม้ในแถวนั้น

เมื่อพระตถาคตเสด็จบทจรมากว่าจะถึงละแวกพระนครก็มืดค่ำลงแล้ว ด้วยประการฉะนี้.

จาก **กามนิต** *สำนวนแปลของท่าน* เสฐียรโกเศศ

เหนือไหล่เขาเวภาระ อันมีบ่อน้ำร้อน ซึ่งปัจจุบันสร้างเสริมให้เป็นสถานที่ทัศนาจรของชาวพุทธนานาชาติผู้ไปแสวงบุญ ตามที่กล่าวถึงใน 'กามนิต'

ส่วนหนึ่งของคณะผู้แทนไทยในวันจะกลับ ได้ถ่ายภาพร่วมกับครอบครัวกงสุลใหญ่ประจำกัลกัตตา, นายพลเรือน ขำหิรัญ ซึ่งเป็นผู้ได้ช่วยงานการประชุมใหญ่ครั้งนี้ตั้งแต่ต้นตลอดมาเป็นอย่างดียิ่ง.

ปาฐกถาพิเศษ

เรื่อง การประชุมใหญ่ครั้งที่ ๗ ขององค์การ พสล. ที่สารนาถ นครพาราณสี ประเทศอินเดีย

หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล ประธานองค์การ พสล.

ประทานที่พุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

เมื่อบ่ายวันเสาร์ที่ ๙ มกราคม ๒๕๐๘

* * * * * * *

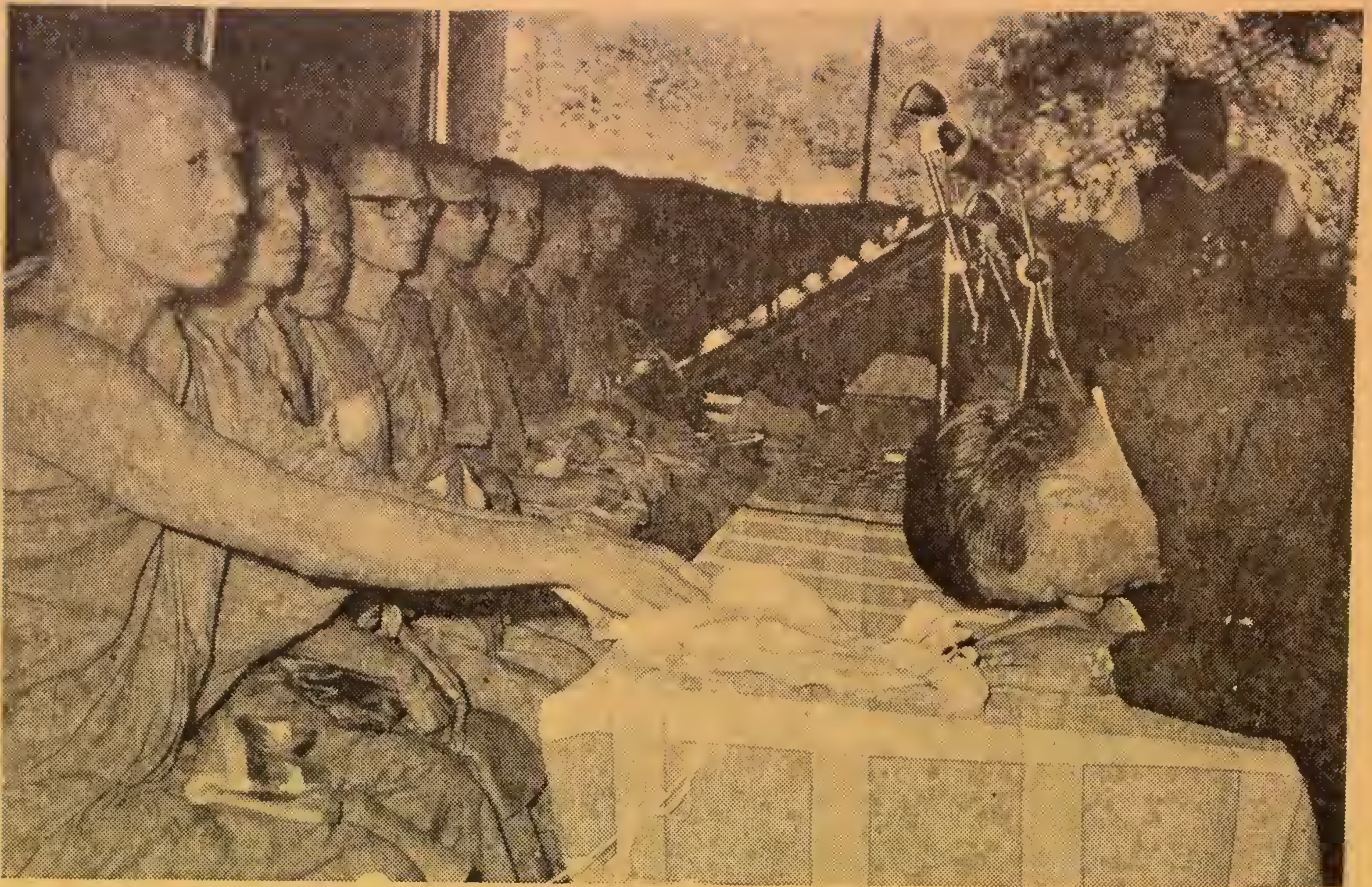
ก่อนอื่นดิฉันขอประทานขอบพระคุณอย่างยิ่ง ที่ได้เห็นท่านมากันมาก จนต้องเติมเก้าอี้ ทั้งนี้ไม่ใช่เพราะยินดีว่าเป็นงานส่วนตัวของดิฉันเอง ดิฉันยินดีว่าท่านทั้งหลายเอาใจใส่ในกรณีนี้คงจะต้องเป็นพิเศษถึงได้มากันเป็นอันมาก ซึ่งทำให้เราหายเหนื่อยในการที่ได้ทำงาน เพราะยินดีที่ว่ามีผู้เห็นและเข้าใจ

ก่อนอื่นอีกครั้ง ที่ดิฉันขอเรียนทำความเข้าใจกันเสียก่อนว่า เรื่องที่เราจะพูดนี้หรือที่ไปประชุมนี้ เป็นเรื่องของกายกับจิต ซึ่งคิดดูง่าย ๆ ก็จะแลเห็นว่า สำหรับกายนั้น เราเห็นทันที หน้าตาเป็นอย่างไรเราก็เห็น ใส่เสื้อสีอะไรเราก็รู้ กิริยาวาจาเราตัดสินได้ทันที. แต่ในเรื่องจิตนี้ ซึ่งฝรั่งเรียกว่า Body and Mind จิตนั้นเป็นสิ่งที่แลไม่เห็นได้ เพราะฉะนั้น จึงเป็นของยาก ยากที่เราจะดึงเอาออกมาชี้ว่า มันดีขึ้นหรือเลวลง อ้วนขึ้นหรือผอมลง เราทำไม่ได้ เหตุนี้แหละเรื่องศาสนาจึงเป็นเรื่องของจิตโดยตรง ถ้าจะเปรียบเทียบในทางโลก กายก็คือประวัติศาสตร์ที่จะบอกว่า ชาตินี้เกิดขึ้นมาเมื่อไหร่ เป็นมาอย่างไร จึงเป็นอย่างปัจจุบันนี้ นี่เป็นเรื่องของกาย ถ้าจะพูดถึงเรื่องจิตต้องถามว่า คนจำพวกนี้เชื่อถืออะไรนับถืออะไรเป็นหลักใจของเขา เพราะมนุษย์นั้นจำเป็นต้องเชื่อ ไม่มีคนหนึ่งคนใดเลยที่ไม่เชื่อถืออะไร จะแลเห็นได้แม้แต่หมูอยู่กลางถนนก็ปิดทอง แม่พระธรณีก็ปิดทอง นี่แสดงให้เห็นว่า มนุษย์ต้องการอาหารทั้งกายและจิต ถึงแม้ว่าจะไม่ตั้งใจ เวลาที่มีทุกข์ก็วิ่งอู้มาเชียว ทั้งนี้ก็เพื่อหาที่พึ่งแห่งจิตนั้นเอง แต่อาหารของจิตนี้ ทำอย่างไรเราจึงจะให้คนเห็นได้ นี่แหละที่ดิฉันอยากจะเริ่มต้นให้เข้าใจกันเสียก่อนว่าเป็นของดูยาก เพราะเราจะดูได้แต่จากกิริยา, วาจา, และใจ ว่าดีขึ้น

หรือเลวลง ถ้าจะดูหยาบ ๆ ก็ต้องถามว่าเมืองนี้มีนักโทษมากหรือน้อย คนดีมากหรือเลวมาก จึงจะรู้ได้ว่าที่นั้น ๆ มีศีลธรรมดีอยู่หรือไม่. การประชุมครั้งนี้ไม่ใช่ของง่ายเลย แต่ก็สำเร็จไปด้วยดี จึงเป็นสิ่งที่อัศจรรย์เหลือเกิน ซึ่งทำให้ดิฉันเชื่อในพระบรมพุทธานุภาพยิ่งขึ้น

งานศาสนาสอนเรื่องจิต เพื่อยกจิตมนุษย์ให้สูงกว่าสัตว์ทั้งหลาย และเพื่อให้ได้อยู่เย็นเป็นสุขทั่วถึงกัน อันนี้เป็นสำคัญกรรมนั้นมีจริง, แต่เราจะชี้ลงไปว่าคนนี้เป็นขโมยจึงถูกขโมยหมดตัวไม่ได้, เพราะเขาก็จะเอาไปฟ้องได้ว่าถึงแม้เป็นความจริงแต่เราก็ไม่มีสิทธิจะประจานเขา. นี่แหละเป็นความลำบากของพระพุทธศาสนา.

ต่อไปนี้ดิฉันขอเล่าเรื่องประวัติของ พสล. คือหมายความว่าพุทธสมาคมโลกย่อๆ พอให้เข้าใจเรื่อง พุทธสมาคมโลกนี้เกิดขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๓ ดร. มาลาลา เซเกรา ศาสตราจารย์ใหญ่ที่เป็นผู้ทำงานในเรื่องสอนบาลีสันสกฤตที่เมือง Ceylon ได้เป็นคนคิดขึ้นว่าชาวพุทธในโลกนี้ ถ้านับทั้งจีนด้วย จะเป็นหรือไม่เป็นก็ตามเถอะ แต่เรียกตัวว่าเป็นพุทธละ ก็ราว ๕๐๐ ล้าน ไม่ใช่น้อย ๆ แต่ต่างคนต่างอยู่ ไม่รู้เรื่องราวกันเลย ถ้าเราจะคิดให้รวบรวมกันเข้าให้รู้จักกันแล้วก็ให้แลกเปลี่ยนความรู้กันความเห็นกัน โลกก็จะเจริญขึ้น และจะเป็นสุขดี ด้วยเหตุนี้เขาจึงเชิญพวกที่เป็นชาวพุทธด้วยกัน เขาไม่เอาเมืองไหนเป็นหลัก เอาว่าศูนย์ไหนเป็นหลัก เพราะพระพุทธเจ้าท่านไม่ทรงเกี่ยวข้องกับการเมือง ถ้าท่านจะเกี่ยวกับการเมือง ท่านก็เสด็จกลับไปเมืองกบิลพัสดุ์ของท่านเสียมิดีกว่าหรือ ที่ท่านจะเดินด้วยพระบาทเปล่า ผ้าสามผืน อยู่ถึง ๔๕ ปี เพื่ออะไร ? ก็เพื่อมนุษยชาติอย่างเดียวเท่านั้น ฉะนั้นเราจะไม่เล่นเรื่องเมือง เราจะเล่นเรื่องสมาคมของพุทธเท่านั้น เพราะว่าการที่จะทำงานเพื่อมนุษยชาตินั้น ถ้ามีเมืองมีพวกเสียแล้ว มันก็ไม่สุจริต ถ้าเราจะเริ่มด้วยสุจริต เราต้องไม่มีอะไรทั้งนั้นนอกจากมนุษย์อย่างเดียว. คราวนี้เมื่อเชิญมาได้ เราก็ไปตั้งแต่ครั้งแรก ดิฉันนึกว่านี่แหละค่ะ เป็นเหตุที่ให้เขารับดิฉันเป็นประธาน เพราะเขารู้จักดิฉันมาตั้งแต่ครั้งแรกประชุมที่ Ceylon แล้วก็จำนวนศูนย์มากขึ้นทุกที แรกทีเดียวมีอยู่ ๒๙ เดี๋ยวนี้มีถึง ๖๑ ศูนย์ ก็แสดงให้เห็นว่า ดีขึ้น เข้าใจขึ้น ถ้าจะดูเดี๋ยวนี้ ถามเดี๋ยวนี้ ว่าการประชุมได้ผลอะไรบ้าง เราหยิบออกมาให้เห็นเป็นชิ้นเป็นอันไม่ได้ การที่จะหยิบให้เป็นชิ้นเป็นอันได้แต่เพียงเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่ถ้า

● *พระกิติสารมุนี (มหาประจวบ) นำสงฆ์ไทยสวดในพิธีบำเพ็ญกุศลแด่ท่านธัมมปาละ ซึ่งคุณไพรัช สุทธิภาศิลป์ ผู้อุปการะการประชุมครั้งนี้ร่วมประกอบบุญด้วย*

ผู้ใดเห็นตั้งแต่ประชุมครั้งแรกมาจนถึงประชุมครั้งที่ ๗ นี้ จะยินดีเป็นอย่างยิ่งว่าเกิดผลอย่างมหาศาล คือคนนั่นเอง ที่ประชุมเองเข้าใจอย่างละเอียดว่า พระพุทธศาสนาคืออะไร และจะเป็นผลอย่างไรถ้าเราทำได้สำเร็จ พระศรีอาริย์จะมาได้จริง ๆ ถ้าโลกทั้งโลกช่วยกันประพฤติธรรมแล้ว นั่นแหละพระศรีอาริย์เป็นแน่นอน ไม่มีปัญหาเลย.

ทุกวันนี้ผู้ที่เล่าเรียน ไม่ใช่ผู้ที่เป็นทาสของอารมณ์หรือทาสของกิเลส แลเห็นแน่ชัดแล้วว่าทุกบ้านทุกเมืองในโลกนี้ ที่ปล่อยให้โลกเจริญแต่ทางวัตถุอย่างเดียวนั้นจะนำเอาไปซึ่งความสูญ ไม่มีอะไรเหลืออยู่ในโลกในที่สุด เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นและถึงเวลาอย่างยิ่งซึ่งเราหวังว่ายังไม่ช้าเกินไป ที่จะนำความเจริญทางจิตใจ ซึ่งที่ถูกดิฉันเรียกว่า ความเป็นมนุษย์กลับมา เวลานี้เรามึนเมากันด้วยความสุขทางโลก เรามึนเมากันด้วยวัตถุธาตุ จนกระทั่งเราลืมว่าความเป็นมนุษย์นั้นอยู่ที่ไหน พูดง่าย ๆ ผู้หญิงซึ่งแสนจะรักศักดิ์ศรีของตัว เป็นแม่มนุษย์ถึงลืมตัวใส่ Topless ได้ เลวอย่างที่สุดแล้ว ดิฉันว่าถ้าคิดเป็นทางวงกลม ที่เรียก Cycle of Life แล้วละก็ เราได้ลงถึงที่สุดแล้ว คือ

กลับไปเป็นเดรัจฉาน. ด้วยเหตุนี้แหละ ทุกบ้านทุกเมืองจึงเห็นว่าถึงเวลาที่เราต้องหันมาดูทางจิตใจมนุษย์ให้สูงกว่าเดรัจฉาน คราวนี้จะทำอย่างไร การที่คบกันนี้เราจะเรียกเงินทองจากกันคงไม่ได้ดอก เราจะต้องเข้าใจกัน มีแต่ความเข้าใจกันเท่านั้นที่จะให้เกิดศรัทธาและเห็นตัวอย่างที่ดี งานนี้แหละค่ะเป็นงานยากยิ่งของเราชาวพุทธ และเป็นงานที่เราต้องการ เวลาใครจะถามดิฉันว่าพุทธสมาคมต้องการอะไร ไม่ใช่เงิน แต่คนโดยมากคงจะบอกว่าเงิน เพราะเวลานี้เงินเป็นพระเจ้า แต่ใจดิฉันเวลานี้คิดว่าไม่ใช่เงิน ต้องการคนถวายชีวิตแก่พระพุทธเจ้า คนให้ความสุขแก่โลกอย่างแท้จริง ขอคนจริงสัก ๕ คนเท่านั้นแหละ ดิฉันมอง ๆ อยู่ทั้งที่มาพูดเวลานี้ ก็มองหาคนจริงอยู่เสมอ

คณะปตานีจากเพชรบูรณ์, ลำปาง, อุบลราชธานีและศรีสะเกษ ซึ่งเดินทางไปแสวงบุญในระยะเดียวกับที่ชาวพุทธไทยเป็นเจ้าภาพจัดงานประชุมใหญ่ขององค์การ พสล. ครั้งนี้ ได้มีโอกาสร่วมกุศลในการบรรพชาสามเณรและบังสุกุลท่านธัมมปาละด้วยโดยศรัทธา

และได้ตกลงกันไว้ทุกเมือง เมื่อวานนี้เอง โปรเฟสเซอร์คนหนึ่งเป็นพระเสียด้วย มาจากอาเยนตินา เขาตั้งสมาคมขึ้นอันหนึ่ง เรียกว่า Thai - Agentina แล้วเราก็พูดกันว่า เราจะทำอย่างไรจึงจะเกิดผล การพบกันนี่น่ะ คนทั้งหลายที่ไม่ได้เล่าเรียนเรื่องราวเขาก็จะเห็นว่ามาพบกัน มากินข้าวกันแล้วก็มาสนุกกัน เขาเห็นไปอย่างนั้น ทำอย่างไรเราจึงจะให้เห็นผล ก็มีความเห็นตรงกันว่า มีอย่างเดียวเท่านั้น หาคนที่เข้าใจจริง ๆ และซื่อตรงต่อโลกมนุษย์จริง ๆ ไม่นึกถึงตัวเลยที่จริง, การนึกถึงตัวนี่นะคะ ถ้าใครทำงานด้วยตัวแล้วละก็ เชื่อดิฉันเถอะค่ะไม่สำเร็จหรอก เพราะคนอื่น ๆ ดูไป ๆ เขาเห็นใจว่า อ๋อ ! ทำเพื่อตัว ก็ไม่ใช่เรื่องของเรา เรื่องของคนนั้นนะซี เขาก็หมดศรัทธา แต่ถ้าซื่อตรงต่องานที่เราทำจริง ๆ แล้ว งานนั้นเอง มันนำตัวเราไป เขาเห็นงานดี เขาก็จะถามว่านี่ใครทำ เขาต้องรู้เอง เราไม่ต้องเป่าปี่ตีกลองที่ไหน อันนี้แหละถ้าเราได้คนจริงอย่างนั้น ตอบได้ทุกข้อทุกกระทงความ ทำให้คนเกิดศรัทธา เห็นความจริงจังในชีวิต ความบริสุทธิ์ สะอาด ของมนุษย์ เมื่อนั้นแหละโลกจะกลับมาเป็นมนุษย์อีก. อันนี้เราเห็นกันหมด แต่เรามิได้เอาไปพูดในที่ประชุม เราพูดกันคุยกันทำความเข้าใจกัน ว่าทำไมศาสนาพระพุทธเจ้าจึงรับสั่งไว้อย่างนั้น ทำไมจึงต้องทำอย่างนั้น เขาไม่ได้แข่งกันด้วยความรู้ เพราะความรู้นั้นมีอยู่ในหนังสือในสมุดแล้ว ใคร ๆ ก็อ่านได้ บัดนี้ เวลานี้ โลกต้องการความเข้าใจ ไม่ใช่ความรู้ และอยากรู้ว่าทำไมถึงทำอย่างนี้ อย่างนี้ ในวันที่ ๓ ของการประชุม เราก็ได้มีพิธีบังสุกุลพิธีบวชเณรให้ดู บังสุกุลให้ท่านธัมมปาละ แต่เราทำอย่างพิธีไทยหมดเลย แล้วดิฉันจะเล่าต่อไป.

คราวนี้จะขอประทานเล่าถึงการประชุมที่เราตั้งต้นประชุมที่นี่ก่อน ที่กรมการศาสนา เมื่อวันที่ ๒๓ – ๒๕ พฤศจิกายน เพราะตามธรรมนูญของ พสล. นี่ มีว่า ให้ประชุมกรรมการกลาง เรียกภาษาอังกฤษว่า General Council เพื่อตีปัญหายาก ๆ ให้เสร็จสิ้น การประชุมใหญ่จะได้ง่ายเข้า มีผู้มาประชุมรวม ๒๗ คน ผู้ช่วยอีก ๙ คน หลายเมืองค่ะ มีที่ย้อนมาก็มี เช่น สิงคโปร์, ปากีสถานและมาเลเซีย เป็นต้น วันแรกเปิดประชุม ดิฉันจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนไตรเสร็จแล้วให้ทุกคนไหว้พระ แล้วอ่าน address เปิดประชุม หัวข้อประชุมมี ๑๐ ข้อกว่า พอขึ้นต้นปากีสถานตีหน้าแงเอาทีเดียว หนุ่มน้อยหน้าตาดี ดิฉันอยากให้ดูรูปเหลือเกิน เล่นงานทีเดียวว่า ทำไมถึงไปประชุมที่สารนาถ

เขาขอมาให้ไปประชุมที่ปากีสถาน คุณเอี่ยมก็ว่า เราไม่ได้รับข้อเสนอทั้งไม่เคยทราบเลยว่าจะให้ไปประชุมที่ปากีสถาน แล้วก็ถามว่าได้ติดต่อใคร ณ ที่ใด หลักฐานมีอยู่ที่ไหน เขาว่าส่งไปที่พม่า เราก็ว่า ถ้าเช่นนั้นก็ไปพูดกับพม่าซี เราจะรับรู้ได้อย่างไร ทีนี้เขาเอาใหม่ ว่าการที่สำนักงานใหญ่มาตั้งอยู่ที่นี่ก็ผิด ให้ดิฉันเป็นประธานก็ผิด การที่ไม่ได้ประชุมกรรมการกลางก่อนนั้นก็ผิดธรรมนูญ คุณเอี่ยมบอกว่า ตามธรรมนูญนั้นมีบอกไว้ว่า ถ้าจัดให้มีการประชุมกรรมการกลางไม่ได้ เพราะกรรมการอยู่ต่างเมืองกัน ให้ใช้ vote โดยส่งหนังสือเวียนได้ เราได้มีหนังสือไปแล้วทุกศูนย์ทั้ง ๖๑ ศูนย์ ตอบรับรองมา ๕๐ ศูนย์ เกินกว่าครึ่งแล้ว จึงเห็นไม่ผิดธรรมนูญ แล้วที่ประชุมก็เห็นด้วย ข้อค้านจึงตกไป แต่ในที่ประชุมใหญ่ ปรากฏว่าไม่มีปากีสถาน ไม่ทราบว่าเพราะเหตุใด

การไปประชุมใหญ่ เราออกจากที่นี่ ย่ำค่ำเศษ ถึงนิวเดลลีราว ๔ ทุ่ม แหม–หนาวจะตาย ดูในแผนที่จะเห็นว่าสูงขึ้นไป รัฐบาลจัดคนมารับ กลางคืนแล้วแยกกันไป เขาจับ ดิฉัน กับ หญิงเหลือ ไป เรือน รับ รอง ดิฉันบอกว่าเรามากัน ๑๙ คน จะให้ดิฉันมาสบายอยู่ที่นี่อย่างไรได้ เขาว่าไม่ต้องเป็นห่วง ประเดี๋ยวจะจัดการให้เอง นั่งคอยอยู่ตั้งสองยาม บ้านพักหรูหราค่ะ ในห้องมีไฟด้วย มิฉะนั้นนอนไม่หลับ ดิฉันบอกว่าขอโทษเถอะ ดิฉันมาครั้งนี้เป็นหัวหน้ามา พอมาถึงแยกกันไป มาอยู่กินกันสองคนพี่น้องเช่นนี้ ฉันทำผิด ถ้าจะให้มีความสุขขอให้เอาคนของฉันมาอยู่ร่วมกันเถอะ เขาก็เห็นด้วย ตกลงแยกกันเป็น ๓ กอง พวกที่ไปพรุ่งนี้เช้าพักที่นั่น อีกพวกหนึ่งจะไปเที่ยวกับพวกคุณไพรัช. แหม–เขาเลี้ยงข้าวเลี้ยงปลาบริบูรณ์ ย่ำรุ่งขึ้นเรือบิน ไปกินอาหารที่ลักเนา แล้วก็มาพาราณสี ที่สนามบินพระเหลืองไปหมดเลย ทุกคนร้องบอกว่า มีคนมารับแยะ ไม่นึกเลยว่าพระจะมารับด้วย พอลงไปที่ไหนได้เห็นแต่มือกับตัวเองมีมาลัยเต็มไปหมด จนไม่รู้ว่าตัวเราอยู่ที่ไหน มีคนยืนรับสองข้างทาง รัฐบาลบอกว่าไม่ได้ป่าวประกาศให้มา แต่มารับเอง ทำให้ดิฉันนึกว่า ที่ว่าพุทธศาสนาไม่มีในอินเดียชักสงสัย เรามาประชุมเรื่องพระพุทธศาสนาแท้ ๆ นี่นา บางคนคล้องมาลัยไม่พอ ยื่นมือมาโรยบนหัวอีก หัวเต็มไปด้วยดอกไม้ บางคนก็ไหว้อย่างท่วมหัว การรับรองเป็นตอน ๆ ไปตลอด ๑๖ ไมล์

เรา ไป ถึง วัน ที่ ๒๗ (พฤศจิกายน) ตอนบ่าย กินข้าวกลางวันแล้ว บ่ายสัก ๓–๔ โมง มีคนวิ่งมาบอกว่า ท้าวพรหมทัต

มา ดิฉันเรียกเองนะคะ ท่านคือมหาราชาพาราณสี เพราะเราเคยได้ยินได้ฟังกันมาแต่ว่า ท้าวพรหมทัตครองกรุงพาราณสีเสด็จมาเอง มาเยี่ยมเราก่อน มาองค์เดียว สวมรองพระบาทบั๊ก มาลาบั๊ก กางเกงขาลีบ เสื้อยาวแค่เข่า รับสั่งว่าหวังใจว่าสบายเรียบร้อยแล้ว ดิฉันทูลว่า ดิฉันรู้จักพาราณสีมาตั้งแต่เกิดก็ว่าได้ เพราะหนังสือมากมายหลายเรื่องกล่าวว่า ในกาลครั้งหนึ่งมีพระเจ้าพรหมทัตครองกรุงพาราณสีทั้งนั้น แล้วท่านก็กลับ มาสัก ๑๐ นาฑี เห็นจะได้ แล้วเราก็จัดของ พวกคุณเอี่ยมไปสารนาถ มีรถให้ใช้คันหนึ่ง สำหรับดิฉันรัฐบาลให้รถประจำตัวหนึ่งคัน จัดข้าราชการชายคนหนึ่งหญิงคนหนึ่ง หญิงเหลือว่ามาเป็นพี่เลี้ยงแม่นม ผู้ชายชื่อมัซรา ผู้หญิงชื่อบุชปาหรือบุษบาเรานี่เอง แต่ไม่สวย แต่ฉลาดมาก

ครั้นวันที่ ๒๘ ดิฉันบอกมัซราว่า ที่ท้าวพรหมทัตมาเยี่ยมนี้ เป็นเกียรติอย่างสูง แต่ดิฉันต้องขอไปเฝ้า ช่วยจัดการให้ทีได้ไหม ว่าท่านหญิงจะไปเฝ้าเป็นการเคารพ และมีขันเงินคุณเอี่ยมจัดไปจากที่นี่เพื่อถวาย มัซราโทรศัพท์ไปแล้วมาบอกว่า เวลานี้ ๓ โมง ยังเฝ้าไม่ได้ ทรงสวดมนต์ยังไม่จบ จบแล้วจึงจะเฝ้าได้ แหม–ท่านเป็นฮินดูอย่างเคร่ง แล้วดิฉันไปกับมัซรา วังอยู่ริมน้ำ มีอะไรที่คล้ายกับวังของเรามาก เข้าไปข้างในแล้ว มีที่สนม, ฝ่ายหน้าฝ่ายในอยู่และสูงเป็นชั้น ๆ ท่านมารับที่อัฒจรรย์บน ดิฉันเฝ้า คุยกันเรื่องพระเวทบ้าง ท่านเป็นคนเรียนมาก แล้วก็ถวายของ ได้ยินเสียงผู้หญิงซุบซิบ ๆ อยู่ข้างในคงแอบดู ให้นึกถึงชาววังของเรา แล้วท่านเลี้ยงน้ำชา รินน้ำชาให้เรารับประทาน ดิฉันถามว่าไม่เสวยด้วยหรือเพคะ รับสั่งว่า ฉันกินไม่ได้ เพราะต้องนั่งขัดสมาธิ ถอดเสื้อแล้วกินในครัว ที่ทำอย่างนี้น่ะอย่านึกว่าท่านไม่ popular นะ คนทั้งพาราณสีรักท่านทั้งนั้น ทำพระองค์สมัยใหม่ ในเวลาเดียวกันก็ไม่หักล้างประเพณี พอมัซราออกไปข้างนอกท่านก็นำลูกสาว กับ ลูกชาย ตัวนิดเดียวมาให้ถ่ายรูปด้วย แล้วบอกว่า ประธานาธิบดีจะบินมาจากนิวเดลฮี จะมาถึง ๔ โมงเช้าวันที่ ๒๙ ได้จัดวังไว้รับรอง และจะมีเลี้ยงกลางวัน ขอเชิญดิฉันไปกินด้วย ดิฉันทูลว่า ถ้ารับประทานเลี้ยงแล้ว คงไปรับรองที่สารนาถไม่ทัน ท่านว่าไม่เป็นไร กินข้าวเสร็จแล้วจะปล่อยตัวดิฉันมา และคะเนว่าดิฉันไปถึงแล้วจึงจะปล่อยประธานาธิบดีไป ก็เป็นอันตกลงกัน

รุ่งขึ้น นายมัซรามาบอกว่า ดาไล ลามะ มีพระประสงค์ ที่ จะ พบ ดิฉัน ก่อน ที่ จะเปิด

ประชุม ดิฉันนึกในใจว่าท่านคงอยากทดลอง ดิฉันว่ารู้แค่ไหนเป็นแน่ แล้วจะต้องไป รับประทานกับประธานาธิบดีจะแต่งตัวทัน หรือ แล้วต้องไปเดี๋ยวนี้ ดิฉันก็ไป ๒ คนกับ มัชรา พอถึงห้องรับแขก ท่านมายืนคอยอยู่ ตรงประตู แต่งพระองค์ด้วยรองพระบาทดำ ฉลองพระองค์ผ้าข้างในสีดำขลิบแดง คลุม ด้วยผ้าเหลือง ฉลององค์แขนสั้นข้างยาวข้าง สวยสง่า หนุ่มราว ๓๐ ถึง ๔๐ ไม่เกิน ๔๐ ปี ดิฉันไม่เข้าใจว่าเป็นลูกชาวนา ไม่มีเงาเลย ว่าเป็นลูกชาวนา ผิวผ่องขาวสะอาด โอษฐ์ แดงยังกะเขียน เลือดแดงทั้งมือทั้งไม้ ผิด กับพวกธิเบตที่อยู่ที่นั่นทุกคน ดิฉันตกใจ ชักสงสัยว่าเรื่องของธิเบตที่เชื่อในวิญญาณ นั้นจริงหรือไม่จริง ? ท่านฟังภาษาอังกฤษ เข้าใจ เราพูดภาษาอังกฤษแต่ท่านไม่ยอม ตอบ ให้ล่ามตอบ ดิฉันไหว้ก็รับไหว้ แล้ว โบกพระหัตถ์ให้เดินหน้าแต่ดิฉันไม่ยอมเดิน หน้าพระ จึงเดินตามไป ไปถึงข้างใน ท่าน นั่งเก้าอี้ตัวหนึ่ง ดิฉันตัวหนึ่ง ขึ้นต้นก็ถาม ว่า - - ฉลาดเสียด้วยซี - - ที่ได้เป็น President นี่น่ะ มีความคิดแล้วหรือว่าจะทำอย่างไร ? ดิฉันตอบว่า แล้วแต่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น ทราบไม่ได้ สำหรับส่วนตัวเห็นว่าโลกทุก วันนี้มีความรู้มากมายก่ายกองทุกหนทุกแห่ง ทุกคนรู้ว่าใครเป็นพระพุทธเจ้า แต่ยังไม่ เข้าใจพระธรรม ว่าทำไมจึงว่าอย่างนั้น ๆ สิ่งที่ต้องทำเวลานี้คือให้ความเข้าใจจนกว่า จะเกิดศรัทธาด้วยตัวเขาเอง แล้วเราก็ส่ง หนังสือให้เขาก็ได้ มนุษย์ไม่ชอบให้ใคร เลี้ยงจนเกินไป ท่านพยักพระพักตร์ แล้ว ถามอีกว่าเหตุการณ์ของโลกปัจจุบันนี้ ที่เป็น อยู่อย่างนี้คิดว่าจะแก้ไขได้อย่างไร ? ฉลาด ......ลูกชาวนานะคะ. ถามว่าจะคิดแก้ไข อย่างไร ดิฉันทูลว่า ดิฉันเชื่อในกรรม และ เชื่อในกฎแห่งอนิจจัง เห็นว่าตราบใดโลก ยังหมุนอยู่ ตราบนั้นสภาวะต้องเปลี่ยนแปลง ไปเป็นธรรมดา ที่เรียกว่า Cycle of Life หรือวงจรของชีวิต สูงสุดแล้วก็ต้องลง ลง ถึงที่สุดแล้วก็ต้องขึ้น แต่ต้องมี Patience ใช้ความอดทนให้พอ แล้วอย่าทำผิดเพิ่มเติม เข้าไปอีก วันหนึ่งต้องขึ้น ต้องอดทน ท่าน อมยิ้ม, แล้วดิฉันก็ทูลลากลับ ๑๐ โมงครึ่ง ท่านออกมาส่ง ดิฉันไหว้แต่ท่านรับไหว้ ทันที ไหว้สูงอย่างนี้ แล้วเอาพระหัตถ์ มาลูบมือดิฉันทั้งสองมือเป็นการให้พร ประธานาธิบดีก็ทำอย่างนั้น แหม–สะดุ้ง ตกนรกแล้ว ! ท่านรู้ด้วยว่าดิฉันสะดุ้ง ดิฉัน จึงทูลว่าที่ตกใจเพราะที่บ้านของดิฉันเป็น หน้าที่ของผู้หญิงที่จะต้องช่วยรักษาความ บริสุทธิ์ถวายพระ เรารู้สึกภาคภูมิใจที่ได้มี ส่วนช่วยพระสงฆ์ แล้วดิฉันก็รีบกลับมา รีบแต่งตัวไปรับประทานที่วังกับประธานา ธิบดี.

ปรก อัมรนันท์ อุปนายกยุวพุทธิกสมาคมฯ ผู้ช่วยเลขาธิการกิตติมศักดิ์องค์การ พสล. ซึ่งได้รับคำชมเชยเป็นพิเศษในการปฏิบัติหน้าที่ของเขาครั้งนี้ จาก ดร. มาลาลา เซเกร่า ประธานคนแรกขององค์การ.

ดิฉันแต่งตัวเป็นอุบาสิกา แต่งขาวทั้งตัว มีมหาราชา เจ้าบ้านผ่านเมือง จำไม่ได้ เพราะพบปะกันประเดี๋ยวเดียว เขาให้ดิฉันนั่งข้างขวาประธานาธิบดี มีข้าราชการผู้หญิงฝ่ายต่างประเทศ–คือ นางกฤษณา เมนอนนั่งข้างซ้าย มหาราชาไม่เสวยนั่งดูเฉย ๆ เสร็จแล้วก็ปล่อยดิฉันไปอย่างที่ตกลงกันไว้ ดิฉันรีบมาที่ที่ประชุม พบกับมหาราชาสิกขิม ซึ่งเป็นฝ่ายรับรองเปรสิเดนท์ และวาลิสิงเง่ เลขาธิการมหาโพธิสมาคม เขาให้พวงมาลัยเพื่อให้คล้องคอ President ดิฉันตัวเท่านี้ เปรสิเดนท์สูงอย่างนั้นจะคล้องคออย่างไร (เสียงหัวเราะ) พอประธานาธิบดีมาถึง ออกจากรถแล้วดิฉันก็บอกว่าเขาให้คล้องคอ ท่านเลยรับไปคล้องเอง แล้วเดินไปด้วยกัน แหม–คนตั้ง ๕๐,๐๐๐ คนค่ะ ตรงไปมูลคันธกุฎิ ไหว้พระ ดิฉันไหว้อย่างไทยแบบเบญจางคประดิษฐ์ คนอื่นโรยดอกไม้จุดธูปเทียน แล้วมาเข้าสู่ที่ประชุม

บนพื้นยกเวที คุณเอี่ยมอยู่ที่ไมโครโฟ่น ถัดมานางลักษมีเมนอน กระทรวงการต่างประเทศ, ท้าวพรหมทัต, ดาไลลามะ, ดิฉัน, ประธานาธิบดี, มหาราชาซิกขิม, มาลาลาเซเกรา, นางสุภัตรา เจ้าเมือง และท่านแมร์ ก่อนเบิ่ดประชุม คุณเอี่ยมอาราธนาศีลห้า มยังภันเต ๓ หน แล้วพระมหาเถระให้ศีล ท่านไม่ให้นโมก่อน ให้ปาณาติปาตา เลย เรารับดัง ๆ พร้อม ๆ กันพึ่งจับใจดี ฮินดูเขายืนเฉย ดาไลลามะหลับเนตรนิ่ง แล้วดิฉันอ่านรายงานเบิ่ดประชุมประธานาธิบดีกล่าวตอบ แล้วอ่านสาส์นต่อพออ่านถึงพระราชปราศรัยของพระเจ้าแผ่นดิน ประธานาธิบดีกระซิบว่า จะต้องขึ้นเครื่องบินกลับนิวเดลฮี จึงต้องขอเวลาให้ประธานาธิบดีกลับ ต้องไปส่งที่รถ พอไปทางโน้น ทั้งโปลิศและทหาร ตั้งแต่ตะบองสั้นพลองยาว รั้วไม้ไผ่พังหมดเลยทางนี้มีคนเฮเข้าไปในเต้นท์เต็มหมด จนไม่รู้ว่าใครประชุมหรือไม่ประชุม พระเจ้าร้องเก็บของ ๆ เดี๋ยวของจะหาย แต่ที่เบิ่นเช่นนี้งานอย่างนี้เขาว่าจึงจะเรียกว่าดี เพราะแสดงว่ามีผู้สนใจ คนจึงจ้าละหวั่น ถ้าไม่มีคน ก็ไม่ใช่งานดี ตกลงว่าเราก็สบายใจไป สำหรับวันนั้นต้องบอกปิดประชุม ทั้ง ๆ ที่เรามีเวลาอีกตั้งหนึ่งชั่วโมง ดิฉันออกมาไม่รู้จะไปทางไหน ห้อมล้อมขอให้เซ็นชื่อให้กันกลุ้มรุม มัชราบอกว่ามีทางเดียวต้องกลับเดี๋ยวนี้ เลยต้องมาคอยพวกเราอยู่ที่โฮเต็ล.

ในวันที่ ๒ ของการประชุม มีการอ่าน Report รายงานของศูนย์ต่าง ๆ บางคนว่าอ่านทำไม แท้ที่จริง เบิ่นเรื่องสำคัญ ปีหนึ่งพบกันหนหนึ่ง ก็ควรจะให้เสนอว่าแต่ละศูนย์ได้ทำอะไรบ้าง ถ้าไม่มี Report เราจะไม่รู้ว่าเขาอยู่เฉย ๆ หรือทำงาน ติดขัดตรงไหน ลำบากอย่างไร ใครช่วยแก้ไขได้บ้าง จบแล้วก็เลือกตั้งคณะกรรมการ ๕ กลุ่ม คือ ๑. การเงิน ๒. การศึกษา ๓. ธรรมทูต ๔. ช่วยเหลือมนุษย์ ๕. การรวมกำลัง แล้วก็มีกรรมการอีกคณะหนึ่ง ตั้งที่นี่เพื่อแก้ไขธรรมนูญ เพราะมีบางประการในธรรมนูญไม่สะดวกแก่การประพฤติ เช่นให้มีการประชุมสองปีครั้ง ปีละครั้ง ไม่รู้ว่าจะเอาเงินที่ไหนมาประชุม กรรมการอยู่คนละเมือง มาประชุมบ้านฉันซี ไม่ต้องเสียเงินทำไม่ได้ จึงตั้งกรรมการขึ้นจาก ๑. อัสสัม ๒. ออสเตรเลีย ๓. พม่า ๔. ซีลอน ๕. ฮ่องกง ๖. ไทย สำหรับไทยมีตัวอยู่แล้ว คือ คุณสัญญา ต้องรู้กฎหมายด้วย ๖ คนนี้จะเบิ่นผู้แก้ให้เรียบร้อย แล้วส่งไปทั่วทั้งโลกว่าเอาหรือยัง ? เอาแล้วจึงจะพิมพ์ได้ เบิ่นอันจบ ตอนค่ำมีเล็กเชอร์ที่โฮเต็ลมิสเตอร์ คริสต์มัส ฮัมฟรีซ์ เบิ่นคนเล็กเชอร์เอง เรื่อง "การศึกษาพระพุทธศาสนา" เบิ่นภาษาอังกฤษ

วันที่ ๓ เป็นการประชุมกลุ่ม ดิฉันไม่ต้องนั่งด้วย กลุ่มเขาเลือกกันเองเป็น Chairman และเป็นเลขานุการ Reporter คอยจดประชุมกันคนละห้อง เขาว่ากันเต็มที่ ทะเลาะกันเถียงกันแต่ President ไม่ต้อง attend จะไปช่วยก็ได้ แต่การที่ไม่ต้องไปนี้แหละ พวกข้างนอกรู้โปรแกรม ก็พาไปรับรองที่โน่นที่นี่ แต่ที่เหนื่อยแทบตายนั้น คือ Press Conference หนังสือพิมพ์มาจากฝรั่งเศส ออสเตรเลีย อเมริกา ทั้งแหม่มทั้งฝรั่งแถมทั้งในเมืองอินเดียเองด้วย หนังสือพิมพ์ขอเฝ้า– เราก็ไม่ควรจะหนี ยังมีที่รับไปเลี้ยงที่มหาวิทยาลัยชาย ๒,๐๐๐ คน มหาวิทยาลัยหญิงแล้วก็มี Speech ซึ่งเราต้องรู้เรื่องราวของเขาบ้าง ดิฉันจะพิมพ์หนังสือทีหลังว่าได้พูดอะไรกับเขาบ้าง

ประชุมกลุ่มเสร็จ ตอนบ่ายบวชเณรตัวนิด ๆ ๓ คน อายุ ๑๐ ขวบเท่า ๆ กัน นุ่งขาวห่มขาว โกนหัว ผัดหน้าขาว ตัวดำแป้งขาวไปทั้งตัว ท่าทางเหมือนลิงแต่งตัวน่าเอ็นดู–เอ็นดู อันนี้ต้องยกความชอบให้คุณเนื่อง ภาษาที่ส่งก็เก่งเสียด้วย ลองให้ส่งภาษาฝรั่งดูบ้างก็ได้ เณรเล็กของเรามี ๓ คน ทางบอมเบย์ได้ข่าว ก็มีผู้ใหญ่มาร่วมบวชอีกด้วย ๖ คน เจ้าคุณเทพวิสุทธิโมลีเป็นอุปฌาย์ เมื่อแรกดิฉันเห็นท่านกินหมากมากเหลือเกิน คิดอยู่ว่าท่านจะพูดฝรั่งอย่างไรแหม– ครั้นวันจริง ท่านขัดฟันขาว เสียงเพราะ กิริยามารยาทงดงาม ท่านนั่งกลาง พระไทยนั่งสองข้าง พระต่างประเทศนั่งข้างหลังอีกมาก แล้วก็มีพวกต่าง ๆ มาอัด

บอกแก้คำคลาดเคลื่อน

หน้า ๕ คอลัมน์หลังบรรทัดที่ ๒๕
— Malala Sekera

หน้า ๑๘ คอลัมน์แรกบรรทัดที่ ๑๐
— ประชุมใหญ่

หน้า ๓๘ บรรทัดล่างสุดของหน้า
— ขนานใหญ่

หน้า ๕๔ คำบรรยายใต้ภาพ
— กาลิก จรัล

หน้า ๖๓ บรรทัดที่ ๔ ของหน้า
— ๒๕๐๗

หน้า ๙๗ บรรทัดที่ ๑๑ วรรคต้นคำกลอน
— ท่านที่ลับ

หน้า ๑๐๒ บรรทัดที่ ๔ วรรคต้นคำกลอน
-- เสียงภาคี

หน้า ๑๐๗ บรรทัดที่ ๕ วรรคหลังคำกลอน
— เพราะว่าหน้ากระดาษ

หน้า ๑๐๘ บรรทัดที่๑๓วรรคหลังคำกลอน
— งานเพริศประเสริฐ

เสียงมาถ่ายหนังบ้าง เราบวชแบบไทยไม่ทำตามอย่างใคร บวชแล้วมีของถวาย ผ้าไตร ขันน้ำ แปรงสีฟัน สบู่ ย่ามคนละใบ ใบเล็กๆ บวชแล้วเดินไปรอบ ๆ มีคนให้สองเหรียญ สามเหรียญ รวยได้เยอะ พวกแขก ๆ เอง ถามว่าของนี้ให้หมดเลยหรือ ความจริงเขาจนมาก พวกมาจากบอมเบย์มีแต่ผ้าเท่านั้น เราต้องไปหาใบตอง คุณเนื่องบอกแขกให้ไปหา Banana tree พูดแล้วตกใจ กลัวจะยกเอาต้นกล้วยมา ต้องทำมือทำไม้ แต่ก็หาใบตองมาเย็บกระทงจนได้ มีธูปแพเทียนแพ เสร็จพิธีบวชแล้วเราบังสุกุล เอารูปธัมมปาละมาตั้ง และที่รูปนั้นที่สนาม เอาสายสิญจน์โยงเข้าไปในที่ปรำพิธี แล้วพระของเรา คือ พระมหาประจวบ นำสงฆ์ไทย ๗ องค์ด้วยกันสวดมาติกา แหม – เพราะค่ะ อยู่ไกลบ้านรู้สึกว่าฟังเพราะเหลือเกิน แล้วก็มีบังสกุลสำรับละ ๑๐ รูป เสร็จแล้วถวายของ ตอนค่ำมาลาลาเซเกรา เล็กเชอร์เรื่อง "องค์การ พสล. ในอดีต ปัจจุบันและอนาคต" ที่โฮเต็ล.

ในวันที่ ๔ ตอนเช้ามีการประชุมกลุ่มอีก ในการประชุมนั้น มีการโต้ถกเถียงกันในข้อคิดตามความต้องการของตัว ทุกคนที่มาประชุมนี้น่ะ ก็นำเอาความทุกข์ร้อนมากล่าวอ้าง ขอให้ทำอย่างนี้ได้ไหม จะให้ทำอย่างนั้นได้ไหม ซึ่งเราเองก็รู้อยู่เต็มใจว่า มันเป็นเรื่องอะไร เราก็พยายามบอกว่าเราต้อง keep clear and clean จาก politic แต่ว่าจะห้ามไม่ให้เขาปรับทุกข์นี่แหละยาก เราก็ต้องโมเมฟังไป เพียงแต่ให้เขาพูดให้สบายใจไปบ้างเท่านั้น เพราะเรารู้ดีว่า แม้เราจะทำก็ไม่มีประโยชน์อะไร เพราะว่าใครเขาจะรับคำสั่งเรา สหประชาชาติยังทำไม่ได้ เราหรือจะทำได้. ตอนบ่ายมี Public Meeting ที่มหาวิทยาลัยฮินดู. ฮินดูรับรองเราเหมือนกัน แล้วก็มีการอภิปราย ให้อธิบายว่า พระพุทธศาสนาเป็นอย่างไร ในเวลานี้ในทางตะวันตก ผู้อธิบายมี มิสเตอร์คริสต์มัส ฮัมฟรีซ์ ศูนย์อังกฤษ มีโปรเฟสเซอร์ เบลิมสมา ศูนย์ฮอแลนด์ โปรเฟสเซอร์ ซิแรนเดอร์ ชาวสวีเดน ผู้สนใจมากในทางพระพุทธศาสนา แล้วก็มิสเตอร์ฟอสเบิก จากชิกาโก อเมริกา.

การประชุมในวันที่ ๕ คือวันที่ ๓ ธันวา ตอนเช้าเป็นการประชุมกลุ่ม เช่นเดียวกับวันที่แล้วมา แล้วในตอนบ่ายจึงมีการประชุมใหญ่ โดยกรรมการแต่ละกลุ่มเสนอรายงานผลพิจารณาของการประชุมกลุ่มต่อที่ประชุมใหญ่.

รายงานกรรมการกลุ่มต่างๆ ทั้ง ๕ คณะ คือ

กรรมการการเงิน เสนอ– หนึ่ง, ให้เพิ่มค่าสมาชิก ค่าบำรุงประจำปี จาก ๑๐๐ รูปี ขึ้นเป็น ๒๐๐ รูปี สอง, ให้ตั้งทุนบุญนิธิของ พสล. ขึ้น ญัตตินี้เป็นของมิสเตอร์ ชู แห่ง กัวลาลัมเปอร บอกว่า ที่ศูนย์ต่างๆ ติดต่อไปยัง Headquarters ให้ทำอย่างนั้น ให้ทำอย่างนี้น่ะ ได้ให้เงินหรือเปล่า ค่าสมาชิกที่ศูนย์ภาคีส่ง ๑๐๐ รูปีนั้น คิดเป็นเงินไทยเพียง ๔๐๐ บาทเท่านั้น จึงขอเสนอให้ตั้งเป็นเงินทุนบุญนิธิขึ้น เพื่อจะให้ผู้บริหารปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่ที่ประชุมอนุมัติแล้วไปได้สะดวก โดยขอให้ศูนย์ต่าง ๆ ช่วยกันออก ตัวเขาเองจะออกเดี๋ยวนี้ ๕๐๐ รูปี คนนั้นก็ยินดีออก คนนี้ก็ยินดีออก ตกลงเท่าที่ได้เป็นตัวเงินสดมา ๒,๐๐๐ รูปี นอกนั้นจะส่งมาทีหลัง คือภายในสองชั่วโมง ได้เงินจำนวนหมื่นสี่เศษ เป็นรูปีนะคะ เรื่องนี้พอเสร็จประชุมที่นั่นแล้ว หนังสือพิมพ์ก็เข้ามาถามเลยว่า เงินนี่จะเอาไปทำอะไร ดิฉันตอบว่า เขามี Council สำหรับปรึกษาหารือกันว่าควรจะใช้ไปในทางไหน ทำอะไร ตอบคนเดียวไม่ได้ดอก เพราะต้องมีการปรึกษาหารือกัน แต่ความเห็นส่วนตัวแล้วฉันจะใช้แต่ดอกเท่านั้น และจะไม่ใช้ต้นเลย จะเก็บต้นไว้จะได้เป็นกองทุนมากขึ้น.

กรรมการกลุ่มการศึกษา เสนอ ขอให้การศึกษาเรื่อง พระพุทธศาสนา ในโรงเรียนให้ได้ ข้อนี้เราบอกว่า เราก็ตั้งใจที่จะทำให้ได้อยู่แล้ว แต่กระทรวงศึกษาบอกว่า ไม่มีครู เพราะฉะนั้น เดี๋ยวนี้กรรมการพุทธสมาคมฯ จึงต้องเที่ยวสอนอยู่เสมอ ๆ อีกข้อ, ให้ลงชื่อมหาวิทยาลัย กับสมาคมทุกแห่ง ในวารสาร News Bulletin ขององค์การ พสล. และอุดหนุนให้มีการแลกเปลี่ยน ตัวครู และอาจารย์กัน เรื่องนี้ดิฉันยังอัดใจอยู่เหลือเกิน ซึ่งเราก็มีความพอใจที่จะทำอย่างยิ่ง แต่เมื่อแลกออกไปแล้ว, กลายเป็นไปเที่ยวเสีย ไปทำให้เสียชื่อ คนที่ให้เงินเขาก็ไม่ให้เท่านั้น อันนี้แหละที่ยากเหลือเกิน ดิฉันขอวิงวอนเจ้าประคุ้น–ทุกคน ช่วยกันเห็นแก่โลกมนุษย์ ช่วยกันทำให้เขานับถือ เพราะเรานี่แหละจริง อย่าไปเที่ยวเล่น อย่าทำให้เขาหัวเราะเยาะ เพียงจะได้สัก ๕ คน แสน-วิเศษแล้ว ไปไหน ๆ ได้ดูอยู่เสมอ คิดว่าเวลานี้ พอหาได้สักคนหนึ่งสองคน แต่ดิฉันไม่กล้าจะใช้ ถ้าทำได้ จะเร็วขึ้นกว่านี้ ในการให้ความเข้าใจ เขาว่าหนังสือนี้มีมากมายเหลือเกิน จนไม่มีที่จะเก็บ

เราต้องเรียนจิตใจคน เรื่องนี้น่ะ ดิฉันจะยกตัวอย่างให้ฟัง เช่นเด็กไทยเรา ถามว่าสวรรค์นรกมีจริงไหมท่าน โดยมากเป็น

อย่างนี้ แต่เด็กฝรั่ง อายุ ๑๙ เท่านั้น เขาไม่ถามอย่างนั้น เขาถามว่าพระนิพพานน่ะไปเป็น ๆ ได้ไหม หรือต้องรอให้ตายแล้ว จะตอบอย่างไร จะตอบชุ่ย ๆ น่ะได้ แต่ว่าเป็นการไม่สมควร ผู้ใดเห็นแก่พระพุทธศาสนา เห็นแก่ชื่อเสียงคนไทยแล้ว ขอให้ช่วยกันเถอะ พระศาสนาจะได้อยู่ชั่วกัล-ปาวสาน. แล้วก็มีข้ออื่นอีก ซึ่งมีสิ่งที่เราทำแล้วทั้งนั้น คือให้สอนศีลมากกว่าการบูชา คือ ไม่ใช่ให้ว่าอะไรไปโดยไม่รู้ไม่เข้าใจ พุทธัง สรณัง คัจฉามิ ให้บอกให้เข้าใจว่าแปลว่ากระไร.

๔. ให้เผยแพร่ทางวิทยุ และโทรทัศน์ซึ่งเราทำอยู่แล้ว

๕. ให้สอนพระธรรมในวัด และ วิทยุ และให้กวดขันเรื่องพระวินัยสงฆ์ รวมทั้งในตะวันตกด้วย.

เรื่องการธรรมทูต มี เสนอ ๔ ข้อ คือ

๑. ให้พิมพ์หนังสือต่าง ๆ เผยแพร่พระพุทธศาสนา.

๒. ให้ช่วยกันทุกนิกาย ไม่แบ่งแยก

๓. ในการสังคมสงเคราะห์ ให้ร่วมมือกับศาสนาอื่นได้

๔. เราจะ ไม่ ยอม ให้ทำ พระพุทธรูปเป็นของใช้สอยเด็ดขาด เช่นเมืองไหนทำรูปพระพุทธเจ้าเป็นที่ทับหนังสืออย่างนี้ เราต้องไม่ซื้อไม่ขาย ส่งกลับไป ไม่เล่นด้วย

กรรมการกลุ่มช่วยเหลือมนุษย์ เสนอ

๑. ให้จัดตั้งกรรมการค้นคว้า ในด้านสังคมและรายได้ในหมู่ชาวพุทธ แล้วให้เสนอผลงานไปยังสำนักงานใหญ่ขององค์การ

๒. ให้ ร้องเรียน ไปยัง สหประชาชาติให้หยุดการแข่งกันสะสมอาวุธ เรื่องนี้ทำไปเขาก็จะหัวเราะเอาเท่านั้น

๓. ให้สนับสนุน โครงการ สงเคราะห์สังคมและพัฒนาท้องถิ่น

๔. ให้ช่วยเหลือชาวพุทธ เมื่อประสบภัยธรรมชาติ

กลุ่มกรรมการรวมกำลังทางพุทธศาสนาได้เสนอ ๗ ข้อ คือ

๑. ให้ส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างนิกาย

๒. ให้สนับสนุน ให้มีการร่วมมือระหว่างองค์การ ศาสนาพุทธทั่วโลก

๓. ให้ออกแบบ เครื่อง หมาย ของพระพุทธศาสนาที่แสดงความหมาย ในด้านความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ทั่วสากล อันนี้เป็นของศูนย์สิงคโปร์เขาทำขึ้นมาให้ดู ดิฉันก็กำลังคิดอยู่แล้วเหมือนกัน ที่จะจัดทำให้เหมาะสม

๔. เสนอแนะให้เนปาลฟื้นฟู ปรับปรุง ลุมพินี

๕. ให้เลิกทำอาวุธ

๖. ให้ความเสมอภาคแก่คนทั่วไปทุกชนิด

๗. ช่วยเหลือชาวพุทธ ที่ประสบความทุกข์ยาก เช่น ชาวพุทธในเวียดนามใต้ที่ได้รับเคราะห์กรรม เป็นต้น

แล้วก็ที่ประชุมใหญ่รับทราบ เรื่องมติที่กรรมการกลาง ได้พิจารณาตกลงกันที่กรุงเทพฯ ตลอดจนกำหนดที่จะให้มีการประชุมใหญ่ครั้งที่ ๘ ที่ญี่ปุ่น ในพ.ศ.๒๕๐๙ หรือ ๒๕๑๐ ซึ่งทางญี่ปุ่นก็ยังไม่รับรองเป็นคำมั่นทีเดียว ว่าจะขอไปปรึกษาหารือกันก่อน และในค่ำวันนี้ นายงัน ชิว ตุง แห่งศูนย์ฮ่องกง เล็กเชอร์ เรื่อง "พระพุทธศาสนาไม่มีนิกาย" เรื่องนิกายนี้ ดิฉันคิดว่ายากที่จะไม่ให้มี เพราะมีกันอยู่ทุกศาสนา

วันที่ ๖ วันหลังสุดคือวันที่ ๔ ธันวาคม เช้าประชุมกลุ่ม เลือกรองประธาน ๑๒ คน – ดิฉันไม่ได้ไปนะคะ เพราะว่าไม่ใช่หน้าที่แหม, เขาว่า เล่งกันเสียนานทีเดียว คนนั้นจะเอาคนนี้ คนนี้จะเอาคนนั้น คนนั้นจะเอาคนนี้ มีเสียงขึ้นว่า รัสเซียนะคะ พูดขึ้นในที่ประชุม เขาว่าการประชุมครั้งนี้ อะไรๆ ก็ดีทั้งนั้น เสียอย่างเดียวแต่ ขาดไปยังไม่ครบ เช่น จีนแดงก็ไม่มา เขมรก็ไม่มา เราก็บอกว่า Headquarters ได้ส่งหนังสือเชิญทั่วทุกแห่งตามธรรมนูญแล้ว ถูกต้องตามธรรมนูญ ไม่ได้ละเว้นใครเลย ส่วนที่จะมาหรือไม่มานั้น เป็นเรื่องของเขา เราไม่มีสิทธิที่จะบังคับเขาได้ แต่ออกมาข้างนอกดิฉันลองถามเขาดู บอกว่า คิดว่าอย่างไร คิดว่าเราควรไปอุ้มเขามาหรือ ?

ผลการเลือกรองประธาน ได้แก่

๑. พระติทถิละ มหาเถระ ของศูนย์พม่า
๒. จากศูนย์ลังกา ดร. คุณวาเทนะ
๓. มิสเตอร์ คริสต์มัส ฮัมฟรีซ์ จากอังกฤษ
๔. โปรเฟสเซอร์ เอาสเตอร์ จากเยอรมัน
๕. จากศูนย์ฮาไว มร. สุนาโอ มิยาบารา
๖. วาลิสิงเง่ อินเดีย
๗. พระทาคาชิร่า ญี่ปุ่น
๘. ท้าวอุ่นเรือน นรสิงห์ ลาว
๙. มิส บี่ทจินฮุย ศูนย์สิงคโปร์มาเลเซีย
๑๐. มร. ลุฟซัน ดัมดิน มงโกเลีย
๑๑. ดร. ไทอาร่า อเมริกา และ
๑๒. มร. ไดไลกอฟว์ ศูนย์มอสโคว์. รัสเซีย

ส่วนของดิฉันนั้น พอเขาอ่านชื่อขึ้น เขาก็ปรบมือกันกราว เป็นอันผ่านไป แต่เขาบอกดิฉันว่า ดิฉันอย่านั่งเป็นประธานเวลาเขาจะเลือกประธานเลย เดี๋ยวใครกรีดขึ้นมาจะไม่ให้เป็น แล้วจะต้องวิวาทกัน เขาจะทำอย่างไร แต่ว่าตามธรรมดาเราก็เลือกอยู่แล้ว เราให้เกียรติแก่เขา วันนี้คนนี้เป็นประธาน Chairman วันรุ่งขึ้นก็เปลี่ยนกันเป็น รวมทั้ง Vice Chairman ทีละสองคน แล้วก็ผลัดกันทุกวันทุกเวลาเลย เพื่อให้เกียรติแก่เขาได้ทำงานอยู่แล้ว

ครั้นจบ คือพอเลือกเสร็จ ก็ปิดประชุม ต่อจากนั้นผลัดกันอ่าน ใครจะพูดอะไรก็ได้ วันนี้วันหลังแล้ว เชิญเปิดอกได้ ดิฉันอ่านก่อน เรียกว่า Closing Address แล้วเมื่อใครอยากพูดก็พูดได้ แต่ก็ไม่มีอะไรมากที่ได้พูดวันนั้น ท่านเมืองเนปาลเอะอะสักหน่อยในวันแรก ๆ แต่วันหลังดีดี กลับกลายเป็นพูดจาดีว่า คนเราก็ต้องรู้จักผิดเหมือนกัน ว่ามีอะไรพลาดพลั้งไปบ้าง ก็อย่าถืออย่าโกรธเลย ขอโทษ ๆ แล้วก็เสร็จ พวก Delegates ที่เข้าประชุมเองที่เป็นหัวหน้า ๆ เขาเรี่ยไรกันทุกคน เลี้ยงคุณไพรัช แล้วก็ให้ของคุณไพรัช ให้ดิฉัน คุณเอี่ยม แล้วก็ดูเหมือนให้ มาลาลา เซเกรา ด้วย เขาเลี้ยงที่สนามของโฮเต็ล เพราะว่า ถ้าคุณไพรัชไม่ให้สตางค์ก็ประชุมไม่ได้

พอเสร็จการประชุมแล้ว มีเรื่องสำคัญอีกอันหนึ่งที่ท่านก็อาจอยากรู้ คือเรื่องเงินค่ะ ว่าพอหรือ ไม่พอ ไม่พอค่ะ ที่ไม่พอเพราะอะไร เพราะว่าแรกทีเดียวพวกเราทั้งหมด ๑๙ คนนี่ เราคิดจะไปอยู่เรือนชั้นเดียวที่สารนาถ แล้วก็จะทำกินกันเอง มันก็จะได้ไม่เสียค่าโฮเต็ล แต่เผอิญไปถึงเขาบอกว่าดาไลลามะจะเสด็จ เขายกเรือนหลังนั้นถวายดาไลลามะแล้ว เพราะพวกพ้องของท่านเยอะแยะ เราจึงต้องเฮโลไปอยู่โฮเต็ลกัน การอยู่โฮเต็ลไม่ใช่น้อย สำรับสิบเก้าคน เพียงแต่ค่าเช่าเต้นท์ก็สองหมื่นเข้าไปแล้ว ค่าขน ค่ากิน แล้วแหม–พ่อพวกเหล่านั้นพอรู้ว่าคุณไพรัชให้ ก็ดูเหมือนจะไม่ยับยั้งเลย ใช้กันสนุก คุณเอี่ยมหัวแทบแตกทีเดียว ไอ้บิลน่ะ ขึ้นรถเฉยๆ บิลก็มาเอาที่คุณเอี่ยมทุกอย่างหมดเลย จนกระทั่งจะทาสีอะไรก็คิดบิลทางนี้ทั้งนั้น แหม, เยอะแยะทีเดียวค่ะ แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าเปรียบกับที่ประชุมที่นี่ เมื่อครั้งที่ ๕ ครั้งนั้นเสียล้านสองแสน คราวนี้เจ็ดแสนเศษ เป็นเงินไทยนะคะ ต้องนับว่าในต่างประเทศด้วย แล้วคนก็ไม่ใช่น้อย ต้องเรียกว่าไม่แพงเลย

คราวนี้ วันหลังที่สุด ดิฉันจะเล่าให้ฟัง ยังมีเวลานะคะ มาลาลา เซเกรา เขาบอกดิฉันเองเวลากินข้าว เขาบอกว่าท่านหญิง, เราทำงานคราวนี้เราได้คนดีคนหนึ่งนะคนหรือสองคนนะ ดิฉันถามว่าใคร ? เขาตอบว่า – *ปรก อัมระนันท์* แหม ดีจริง ๆ เทียวดิฉันถามว่าทำไม เขาตอบว่า– กิริยาก็ดี สีหน้าก็ดี เข้าคนก็ดี ความรู้ก็ดี ที่จริงนั้นน่ะ **เอี่ยมมันเป็นที่หนึ่ง** เขาบอกว่าอย่างนั้น "เอี่ยมมันเป็นที่หนึ่ง (โอ๊ยเสียงคนเรียก ถ้าคนที่คุ้นก็เรียก *เอี๋ยมๆ ๆ ๆ* มันดังเหงี่ยม ๆ คนที่ไม่คุ้น ก็ *แซงคะวาซิ แซงคะวาซิ* เสียงแซงคะวาสีตลอดวันเทียวค่ะ) แต่เอี่ยมมันเสียอย่างเดียว มันโกรธเป็น !" แต่ดิฉันก็สงสารเห็นใจ จนกระทั่งหญิงเหลือบอกว่าเห็นใจ หญิงเหลือบอกว่า ถ้าคุณเอี่ยมแกเอ็ดฉัน ฉันจะไม่โกรธแกเลยเพราะฉันเห็นใจแก ให้แกเอ็ดเถอะ นั่งก็เกือบหลับตา ดูในรูปก็ได้ค่ะยิ่งเหนื่อยยิ่งเป็นอย่างนั้น กะคุณเนื่องละก็วิวาทกันไป แล้วก็รักกันไป เดี๋ยวก็ทะเลาะกันไป ลองเล่าบ้างสิคุณเนื่อง นั่งนิ่งเสียแล้ว เหนื่อยซี แต่ว่าพูดตามจริงนะคะ เขาดีดีกันทุกคน ดิฉันขอแสดงความขอบคุณเหลือเกิน มะรืนนี้ ดิฉันจะขอเลี้ยงเล็ก ๆ น้อย ๆ พอให้ได้แสดงความขอบคุณ คนเราน่ะทำดีคนเดียวก็ไม่ได้ ทำเสียคนเดียวก็ไม่ได้ อย่างดิฉันนั่งอยู่ข้างบนกับ President ถ้าดิฉันลุกขึ้นร้องกรี๊ดสักที แล้วนั่ง ๆ นึกเหมือนกันว่า นี่ถ้าเราร้องกรี๊ดขึ้นมาสักทีละก็ คุณเอี่ยมคงไม่รู้จะเอาหน้าไปไว้ที่ไหน คงบอกว่าท่านประชวร เป็นแน่ทีเดียว ใช่ไหมคะ แต่ส่วนถ้าดิฉันทำดี ข้างล่างเขาไม่เล่นด้วย คุณเอี่ยมเขาไม่เดินไปทำงานทำการล่ะ งานก็ไม่เดินเหมือนกันค่ะ เพราะอย่างนั้นควรจะขอบใจทุกคน ไม่ใช่ว่าดิฉันคนเดียว แล้วก็คนที่ควรจะขอบใจยิ่งกว่าทุกคน ดิฉันจะบอกความลับให้ คือ **คุณสัญญาเรานี่แหละค่ะ** คุณสัญญาเป็นคนมัดมือดิฉันไขว้หลัง บังคับให้รับตำแหน่งนี้ ซึ่งดิฉันไม่อยากเลย ดิฉันรู้ดีว่ามันยากอย่างไรและลำบากอย่างไร คุณสัญญาบอกว่า *ม่ายด้ายฝ่าบาทต้องเอา เพื่อเกียรติของเมืองไทย* และดิฉันก็มีความบ้าเหลือเกิน ตัดไม่ได้อย่างนี้ค่ะพอบอกเมืองไทยเอากะเขาทุกที นี่มันมีเวรมาก มีเวรมากที่สุด เพราะมันทั้งเจ็บทั้งอายว่าหมดคนดีหรือไงกรุงศรีอยุธยานี่ เอากะมันค่ะ (คนฟังปรบมือ) นี่แหละเพราะอย่างนั้นบุญเท่าไหร่ที่ทำมานี่ ขอให้ทุกคน ๆ ที่นี่ บุญทั้งหลายที่ทำนี่น่ะ ขอมอบให้กับท่านทั้งหลายซึ่งเป็นเจ้าของพระพุทธศาสนา และขอวิงวอนให้ช่วยกันเถอะ เป็นโอกาสของเมืองไทยเหลือเกินแล้วถ้าเราทำได้ ว่าพระพุทธศาสนาเมืองไทยนี่เอง ที่ช่วยหาความสุขและความเป็นมนุษย์ให้ได้ แล้วโลกจะสรรเสริญ เยินยอ จะรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณแก่เราเรามีโอกาสแล้ว อย่าทิ้งเสียเลย

คราวนี้ดิฉันจะเล่าให้ฟังอีกเรื่อง คือเรื่องหนังสือพิมพ์ แหม–อะไรจะร้ายเท่าเป็นไม่มีละ เพราะว่าเขาไม่ต้องเกรงใจเรา แล้วหนังสือพิมพ์เหล่านั้น หลายสี สีแดงก็มี สีเขียวก็มี สีขาวก็มี ต่าง ๆ นานา วันหนึ่งดิฉันนั่งอยู่กับพวกผู้หญิง – วันรุ่งขึ้นจะกลับ, ผู้หญิงในเมืองพาราณสีก็ขอมาทำขวัญให้ บางคนขึ้นรถมาตั้ง ๑๒ ไมล์นะคะ มีงานในสนามใหญ่ที่โฮเต็ล ในการทำขวัญนี้ เราได้ความรู้แยะ เขามีถาดเงินมา มีเครื่องจุดไฟ มีแป้งแดง มีไอ้แว๊บ ๆ มีน้ำตาล แล้วมีผู้หญิง ๒ คน พอดิฉันนั่งลง คนหนึ่งถือถาดเงินเข้ามา จุดไฟแล้ว มาถึงก็มาวนตรงหน้าดิฉัน แล้วอีกคนยืนข้างหลังก็สวดมนต์ เป็นการให้พร แล้วก็วนวนถาด ดิฉันนึกว่า อ้อ! ไอ้นี่คงแปลว่า เวียนเทียนนั่นเอง แต่เราเอามาเวียนเสียรอบ ๆ แต่นี่เขาเวียนตรงหน้าเท่านั้น พอเสร็จแล้ว พูดกันแล้ว เรื่องพูดนี่นะ บางทีต้องตุ๊ยกันเลยทีเดียว บางทีก็มีเวลาว่างเช่นพรุ่งนี้จะเอาตัวไปพูด ต้องร่างกันคืนนั้น ไม่ต้องหลับต้องนอนกันละ บางทีไม่มีเวลาเขาเอาตัวไปก็ต้องตุ๊ยไปปากเปล่า ๆ วันนั้นพอเสร็จปั๊บ หนังสือพิมพ์ขอเผ้า เรายืนอยู่อย่างนี้แล้วจะบอกบิดได้อย่างไร เราต้องยิ้ม เรานี่ยิ้มตลอดวันเลย เชิญเลย พวก นสพ. เหล่านั้น คนหนึ่งผอม ท่าทางอดอยาก ถามว่า ท่าน, ลูกฉันเจ็บหนัก แล้วก็ฉันไม่มีเงินรักษาลูก ฉันจะต้องไปขะโมยเขามาเพื่อรักษาลูกฉันไม่ให้ตาย แล้วก็ถามว่าจะเป็นบาปไหม ? ดิฉันก็บอกว่า Thou shall not steal ใช่ไหม ศีลองค์ที่สอง ใช่ไหมไม่ให้ขะโมยนี่น่ะ สิ่งไรอยู่ในศีลเราไปทำเข้าแล้ว ฉันก็ว่าบาปละ เขาว่า ถ้าเช่นนั้นฉันไม่ขะโมยละ เพราะฉันเห็นว่าเป็นบาป ทำไม่ได้ ฉันจะทิ้งให้ลูกฉันตาย บาปไหม ? แน่! เอาทั้งขึ้นเอาทั้งล่อง แต่พวกนั้นเขานั่งกันเต็มนะคะ พวกหนังสือพิมพ์นั่งอยู่หลายคน ดิฉันก็บอกว่า ฉันไม่เอาทั้งสองอย่าง ลูกฉันก็ไม่ทิ้งให้ตาย ขะโมย ฉันก็ไม่ขะโมย เขาถามอีกว่า แล้วท่านจะทำอย่างไรเมื่อเป็นลูกของท่าน ? ดิฉันก็บอกว่า อ๋อ! ฉันจะอุ้มไปให้ประชาสงเคราะห์ ฉันจะไปยกมือไหว้เขา ว่าเจ้าประคุ้น ฉันไม่มีสตางค์จะรักษาลูก ช่วยรักษาให้ฉันทีเถอะ แล้วจะใช้อะไรฉัน ฉันจะทำให้ ฉันเอาแรงแลก ถ้าไม่มีประชาสงเคราะห์ฉันก็จะอุ้มลูกไปหาพระ บอกท่านว่า ท่านกรุณาหน่อยเถอะ ลูกฉันจะตาย ถ้าไม่มีพระ คนในหมู่บ้านหนึ่ง คงมีคนใจดีสักคนหนึ่ง ฉันเอาแรงแลก เขาจะให้ผ่าฟืน ให้ตักน้ำ ฉันเอาทั้งนั้น ขอแต่ให้รักษาลูกฉันเท่านั้น พวกคนอื่นก็ฮากันซีคะ แหม–มันโกรธสะบัดลุกไปเทียว ไม่พูดอะไรอีก

พวกฝรั่งที่เขียนคำถามมาเป็นข้อ ๆ เยอะแยะ ซึ่งไม่ใช่พุทธทั้งนั้น เกเรต่าง ๆ นานา เช่นบางทีก็ถามว่า ตั้งต้นจะเปลี่ยนศาสนามาตั้งแต่เมื่อไร ? ดิฉันบอกว่า เอ–แกเข้าใจผิด เราไม่ได้ตั้งต้นจะเปลี่ยนแปลงใคร เราได้ความสุขอย่างไร เราก็อยากจะเอาความสุขของเรามาแบ่งให้กับโลก ถ้าท่านรับไปเป็นความสุขของท่าน เราก็ยินดี ว่าเราได้ทำกรรมดี ถ้าท่านไม่รับ เราไม่ว่าอะไร เรื่องของท่านต่างหากล่ะ บางคนมาถามถึงว่าศาสนาไหนจะดีกว่ากัน ดิฉันก็บอกว่า มนุษย์นั่นนะ กายมันเจ็บจิตมันก็เจ็บเหมือนกัน มันรู้จักเจ็บเหมือนกันทั้งกายทั้งจิต มันต้องการอาหาร กินอาหารแล้ว มันยังต้องการยาด้วย เพราะการเจ็บมันไม่เหมือนกัน และไม่เจ็บโรคเดียวกันดอกนะ ถ้าปวดท้อง กินยาแก้ปวดหัว มันก็ไม่หาย เพราะฉะนั้นด้วยเหตุอย่างนี้ เราจึงต้องเรียนธรรมะ ซึ่งเป็นยาของจิต ให้มีความรู้ว่า ยาอันนี้สำหรับโรคนี้ ยานี้สำหรับโรคนั้น เราจะได้หยิบมากินให้มันถูกเรื่อง ถ้ากินไม่ถูกแล้ว ไม่ใช่ความผิดของยา เป็นความผิดของการบัดซบของเราที่ไม่รู้ ฉันใดก็ดี ศาสนาก็เหมือนกัน เหมือนยาหลายชนิด เราก็มีโรคหลายโรค โรคของดิฉันกินยาพระเจ้าไม่ได้ เพราะถ้าขืนให้กินต้องตกนรก ต้องทะเลาะกับพระเจ้าวันยังค่ำ แล้วจะมีสุขหรือ ? ฉันต้องเชื่อในกรรม ฉันจึงจะเป็นสุข เขาก็เข้าใจบ้าง ลงท้ายพวกหนังสือพิมพ์ฝรั่ง ๆ หูแดงหน้าแดง ว่าไม่เคยได้ยินเลยศาสนาอย่างนี้ เราก็สบายใจ พอออกมาแล้ว สองคนที่อยู่กับดิฉันนี่ ทั้งมัซรา และปุชปะ เขาว่าไม่เคยเข้าใจพระพุทธศาสนา คือในชีวิตของเขานะคะ เพิ่งเข้าใจในพระพุทธศาสนาแจ่มแจ้งเมื่อประชุมคราวนี้เอง นี่แหละเป็นรางวัลสูงสุดที่เราได้ ทั้ง ๆ ที่มันยากเหลือเกินที่จะพูดถึงในเรื่องจิตใจของคน

คราวนี้ มีอีกข้อที่ควรเล่า คือเมื่อเสร็จประชุมแล้ว ก็มีวัน Presentation Day ซึ่งทำกันมาทุกคราวประชุม วันหลังประชุมแล้ว หมายความว่าให้ของกันและกันเป็นที่ระลึก ให้กันแม้ของเล็ก ๆ น้อย ๆ อย่างที่ญี่ปุ่นกระดาษแผ่นสองแผ่นก็มี แต่คราวนี้อย่างไรก็ไม่ทราบค่ะ ดิฉันร่ำรวย นี่–เอามาให้ดูด้วยนะคะ รัสเซียให้นะ *ไม่ใช่สีแดง ...สีม่วง* สีม่วงมีเพชรรอบนิด ๆ ด้วยนะ เขาส่งให้และเขาบอกว่านี่เป็นของที่ระลึกของมอสโคว์ ขอให้ท่านรับไว้ ของเล็กน้อยเท่านั้น ดิฉันไม่ได้เอาใจใส่หรอก ต่างคนต่างให้ ส่งกันไปส่งกันมา นี่ของเกาหลี–เกาหลีให้ นี่ของสิงคโปร์–สิงคโปร์ให้ ยังมีผ้าห่ม

อีกเยอะ คนนั้นให้คนนี้ให้ แต่ของสองสิ่งนี้ เขาบอกคุณศรีปริญญาว่าไม่ได้ให้ประธานดอกนะ ให้เป็นส่วนตัว แปลว่าเขารู้ใจดิฉัน ของให้มีเยอะ ขนมาทีหลังถึง ๑๙ ห่อ แล้วเชิญดูทีหลังได้ เมื่อเขาใส่ตู้แล้ว ดิฉันจะมาจัดไว้ สิ่งใดให้ประธานจะให้ไว้ที่นี่ทั้งหมด แล้วจะจัดให้เป็นตู้เหมือนอย่างครั้งที่ห้า ซึ่งคุณสัญญาได้จัดใส่ตู้ไว้ แสดงเป็นประวัติศาสตร์ ว่าเราได้ทำอะไรบ้าง ขณะนี้ คุณเอี่ยมยังไม่ได้จัดตู้ เสร็จแล้วเราจะจัดไว้แล้วก็เชิญดูได้ มีของดี ๆ หลายอย่าง พระพุทธรูปก็มีมาก ภายหลังมาเปิดหีบดูจึงได้เห็นจี้กับแหวน แต่แหม– ตกใจ พอเปิดขึ้น ไม่รู้ว่าเก๊หรือจริง เอ–ชอบกล คนพวกนี้ดิฉันถามนิดเดียวเท่านั้น ดิฉันถามว่า เอาหละ ถ้าเราไม่มีศาสนา ศาสนานี่น่ะ ถ้าเราไม่ชอบ ไม่ชอบคำว่าศาสนา เราจะเรียกเสียใหม่ก็ได้ ว่าหลักใจของมนุษย์ ถ้าเราไม่มีหลักใจของมนุษย์ เราจะมีอะไรที่ผิดกับสัตว์เดรัจฉาน ดิฉันถามเท่านั้นแหละ ชอบใจ ถูกใจ ยอมว่าจริง ก็เราเคลมว่าเราสูงกว่าพวกนั้น แต่พวกนั้นมันก็มีเกิด แก่ เจ็บ ตาย มันมีทุกข์ สุข มันมีอารมณ์เหมือนเรา เรามีอะไรที่ถือตัวว่าดีกว่าถ้าเราไม่มีหลักใจของมนุษย์ ? จริงอยู่จะเป็นของยากที่ทำให้เหมือน ๆ กันได้ เรามีชื่อว่าไทย ซึ่งแปลว่าเสรีภาพ เรารักเสรีภาพอย่างสูงสุด แต่เราก็ยังอยู่ใต้อำนาจของกิเลศ ก็เราจะเปลี่ยนเสีย ให้กิเลศอยู่ใต้อำนาจเราบ้างมิได้หรือ ? ลองดูสักทีซิ ยากจริง แต่ถ้าไม่หัดเสียบ้าง ก็จะไม่พบความสุขได้

การรับรองมีที่มหาวิทยาลัย เรียกว่า Union Students ที่แห่งนี้เป็นที่ที่คนมีชื่อเสียงออกไปจากมหาวิทยาลัยนี้ทั้งนั้น โดยเฉพาะเนห์รู ซึ่งเขาภาคภูมิใจกันมากมายเหลือเกินเกิดจะเลี้ยงรับรองดิฉันขึ้นมา ก็เอาตัวดิฉันไป เขาบอกด้วยว่า เขาจะมี address นะ ขอให้ไป จะบอกอย่างไรล่ะว่าไปไม่ได้ เพราะวันนั้นเราก็ว่าง ว่างเพราะมีการประชุมกลุ่ม ดิฉันก็ไป เขาพูดถึงความยินดีที่ได้มีความรู้ ได้ความเห็นในเรื่องศาสนาที่ทำให้พวกเราเป็นมนุษยธรรม และชมเชยพุทธศาสนา ดิฉันกล่าวตอบดังนี้, บอกว่า ขอแสดงความยินดีกับพวกนักเรียน ทั้งผู้หญิงและผู้ชายที่ได้มาเรียนในมหาวิทยาลัยมีชื่อเสียง ถ้าเปรียบกับดิฉันแล้ว ดิฉันไม่มีสิทธิมาเข้าใกล้เลยสักนิดเดียว เพราะไม่มีทั้งชีวิตของโรงเรียนหรือชีวิตของมหาวิทยาลัย มีเรียนอยู่ที่บ้านเท่านั้นเอง พ่อเป็นอาจารย์ใหญ่ ถ้าจะบีบคั้นเอาดีกรีให้ได้ก็ D.R. **ดำรง** เท่านั้นเอง แต่ว่าคำที่ว่าอะไรคือการศึกษา มันทำให้คิดอยู่ในใจให้เราถามเสมอ ๆ ว่าอะไรคือการศึกษา ?

คนส่วนมากเห็นว่า การอ่านได้เขียนได้ มีวิชาหาเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง เป็นการศึกษามันพอไหมเท่านั้น ? คือหัดมาเป็นเพียงลูกจ้างเท่านั้นเอง ยังไม่ได้เป็นตัวของตัวเองเลย จะเรียกได้ไหมว่าเป็นการศึกษา ถ้าสำหรับความรู้ของดิฉัน ดิฉันถือว่า :–

๑. ต้องรู้จักตัวเองอย่างดีที่สุด คือหมายความว่า รู้ว่าเรามีความสามารถแค่ไหน และควรจะทำได้แค่ไหน

๒. ต้องพยายามรู้จักคนอื่นให้ดีเท่าตัวของตัวเหมือนกัน เราจะได้ไปกับเขาได้ ให้เหมาะหรือไม่เหมาะ

๓. ต้องหัดเรียนชีวิต ให้รู้จักว่าชีวิตคืออะไร ตั้งแต่เกิดมาจนตายมันเป็นอย่างไร มันสุขตรงไหน มันทุกข์ตรงไหน พระพุทธเจ้าประทานไว้ทุกอย่าง แต่เราไม่ได้หยิบขึ้นมา เราหยิบขึ้นมาเพียงเพื่อกิเลศ ฝากไว้ ๒ สตางค์เถิด ชาติหน้าจะไปเอา ๒ บาท อย่างนี้มันก็เจ๊งรัสเซียเขา เขาก็ว่าไม่มีเสียดีกว่า นี่เราต้องให้เขาเห็นบ้างซีว่ามันดีหรือไม่ดี ดิฉันดีใจที่เขารับพั่ง แต่ไม่ได้นึกว่าเขาจะให้ของมาดังนี้

๔. ในข้อหลังสุดที่เราควรศึกษา คือให้มีความรู้ ให้พอที่จะรักษาศักดิ์ศรีของการที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ แหม–ตบมือกราว อันนี้แหละที่เอาไปลงหนังสือพิมพ์ ดิฉันคิดว่าไม่ใช่ชมชอบดิฉัน เพราะเป็นเจ้าหญิงหรือเป็นอะไรหรอก เขาไม่ชั่งยศชั่งศักดิ์อะไร แต่ว่าคงจะถูกใจที่ได้พูด ๆ กับเขา ดิฉันเองขอบใจเขามากเหลือเกิน ถูกละ, ที่เขาว่าคนเรามีดีบ้างเลวบ้างเป็นธรรมดา แต่เราต้องพยายามให้มีคนดีมากกว่าคนเสีย โลกจึงจะเป็นสุข แต่ถ้าคนดีม้วนอนกันเสียหมดปล่อยให้คนชั่วให้มีอำนาจมากกว่า ก็เจ๊ง ถึงเวลาแล้ว คนชั่วสบายมามากแล้วไม่ใช่หรือ เราควรจะทำอะไรต่อมิอะไรให้เป็นสุขทั่ว ๆ กันบ้าง ดิฉันคิดว่าพูดมานานพอแล้วให้ถามบ้างจะดีไหมคะ

มีผู้ถาม ซึ่งคำถามเกี่ยวกับการสอนพระอภิธรรม พระสูตร พระวินัย และการปฏิบัติทางวิปัสสนา ว่าในการประชุมครั้งที่แล้ว มีการกล่าวถึงและสนใจเพียงใดหรือไม่ ? **ทรงตอบว่า.........**

ค่ะ เข้าใจ ที่อยู่ในหัวข้อของการศึกษาไงคะ ที่ว่าให้การศึกษาเรื่องพระพุทธศาสนาให้มากขึ้น ก็หมายความว่า รวมทั้งทุก ๆ ชนิด ทุก ๆ อย่าง ทั้งพระสูตร พระวินัย รวมทั้งพระอภิธรรม พระไตรปิฎกทั้งหมดด้วย แต่วิธีเรียนของฝรั่งเขาไม่ได้เรียนอย่างเรา อันนี้เป็นของสำคัญ เราต้องรู้ใจเขา ว่าเขาต้องการอะไร เขาอาจมาทดลองได้ เวลานี้ฝรั่งอยู่ในนี้เยอะแยะ ยกตัวอย่างเช่นว่าเรานี่ ใครมาสอนเรา ต้องเอาใจเรา สอนเราบางสิ่งที่เรารู้แล้วก็มี บางทีเราไม่รู้ก็มี ใช่ไหมคะ เพราะฉะนั้นความต้องการของ

คน ๆ หนึ่งไม่เหมือนกัน สำหรับกับโลกยากกว่านี้ เขาไม่ได้เรียนอย่างเรา แต่ว่าทางวิปัสสนาดูเหมือนจะไปทางเซ็นเสียมาก พวกฝรั่งโดยมากเป็นพวกเรียนอยู่แล้ว เห็นอะไรเข้า บางทีก็ตื่นตกใจไปเสียพักใหญ่ แล้วบางทีเขาไปเรียนต่อ ดิฉันนึกว่า จะว่าอะไรดี–เรายังเรียน Psychology ไม่พอ ยังเรียนจิตใจคนอื่นไม่พอ เรานึกว่าชาติอื่น ๆ เหมือนกะเราเหมือนกัน บางทีไม่เหมือนหรอกค่ะ บอกไม่ถูก ภาษาพระคงมี คือที่ให้รู้จักใจคน อันนี้ธรรมทูตต้องมี พอแลดูหน้าปั๊บรู้ใจทีเดียวว่าต้องการอะไร ดิฉันรู้ว่าหาธรรมทูตหายาก หายากยิ่งกว่าเงินอีก ดิฉันรับจะหาเงินให้ได้ถ้าใครไปทำให้สำเร็จละก็ แต่มีหลายแง่หลายมุมที่อธิบายยาก นอกจากจะต้องหัดทีนี่เสียก่อน มีบางคนเขาบอกว่า ไม่ต้องไปเรียนถึงเมืองฝรั่งมังค่าหรอก เอาเพียง ๔ รัฐภาคใต้ ใครไปสั่งสอนหน่อยเถอะ ลองทดลองในบ้านเราเสียก่อน ถ้าทำให้คนเข้าใจจนเกิดศรัทธาได้ ที่จริงมีหนทางให้เกิดศรัทธาได้มีแยะ เพียงแต่เรายังไม่ได้เรียนน้ำใจคนเท่านั้นเอง อันนี้เป็นงานสำคัญ พระพุทธเจ้าท่านก็ไม่ได้ทรงชนะทุกคนไปได้ ใช่ไหมคะ มันมีเหมือนกันค่ะ ที่บางคนมาจากขุมลึก ๆ เข้าใจไม่ได้ ไม่ยอมเข้าใจก็มีเหมือนกัน อยากโกรธเหลือเกิน ต้องไม่โกรธ พ่อเคยสั่งสอนเมื่อดิฉันยังสาว ๆ สงสารเขาเสียซิลูก ถ้าโกรธใครขึ้นมา สงสารเขาซีลูก แหม–เราต้องเกาหัว เสด็จพ่อให้สงสารคนบ้า ยังงี้คนบ้าก็เต็มเมือง ต้องเล่นงานให้รู้บ้าง เราสาวก็พูดอย่างนั้น เดี๋ยวนี้เราแก่แล้วเราเข้าใจและรู้แล้วไม่ใช่หรือว่า ปูไม่มีเลือด ทำไมเราจะไปหาเลือดกะปู ท่านว่าอย่างนี้แหละค่ะ ก็จริง ๆ เดี๋ยวนี้เข้าใจแล้วก็รู้สึกสงสาร โถ! บุญทำกรรมแต่ง ทำมาแค่นั้น ก็ได้แค่นั้นเอง จะเอาอะไรอีกเล่า นึกอย่างนี้ก็สบายใจ

ถ้าจะตัดสินอะไรต้องตัดสินที่คน อย่าตัดสินด้วยที่เราชอบหรือไม่ชอบ ของทุกสิ่งทำแล้วต้องมีผล อย่างที่ฝรั่งเขาว่า ที่ไหนมี action ที่นั้นต้องมี Re-action เราคอยดูผลก็แล้วกัน ว่าถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี แต่พระพุทธศาสนาน่ะ เราท้าได้ ให้มาเรียนเองเถอะ ยิ่งเรียนยิ่งฉลาดขึ้น แล้วยิ่งเป็นสุขขึ้น มีเสรีภาพมากขึ้น แต่ขอให้เรียนให้ถูกเท่านั้นนะ ถ้าไม่มีใครถามแล้ว ดิฉันก็ขอจบเท่านี้ ขอขอบพระคุณ.

ลุฟท์ฮันซ่าสายการบินเยอรมันจะขยายเส้นทางบิน สู่ออสเตรเลีย ต้นเดือนเมษายนศกนี้

(ขณะนี้กำลังรออนุมัติจากรัฐบาลออสเตรเลียอยู่)

ขอเสนอ สมบัติ ภมรสถิตย์
สิงหล ศิริไพบูลย์
เฉลิมชัย โชติกวัน
จิตรสาร ชุมสาย

ไว้คอยรับใช้ท่านตลอดเวลา

สำนักงานตัวแทน : เวิลด์แทรเวลเซอร์วิสจำกัด

ถนนเจริญกรุง ตรงข้ามตรอกกัปตันบุช โทร. ๓๕๙๐๑

เรื่องราวขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก

และความสำเร็จในการประชุมใหญ่ขององค์การครั้งที่ ๗

ณ สารนาถ ประเทศอินเดีย

วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ถึง ๔ ธันวาคม ๒๕๐๗

◎ ขอกล่าวขานการกลอนสุนทรไข　ด้วยตั้งใจไหว้บังคมก้มเกศี
พระไตรรัตน์จำรัสหล้าล้ำธาตรี　อันเป็นที่พึ่งพิงยิ่งใจกาย
แก่มวลชนผู้ยึดธรรมประจำจิต　ผลจักผลิตเป็นนิจเลิศสุขเฉิดฉาย
หากประกอบชอบเรื่อยไปไม่เว้นวาย　จักลุหมายปลายลิบนิพพานพลัน

◎ อีกทั้งขอคารวะระลึกไหว้　กวีไซร้ไทยเทศทุกเขตขัณฑ์
ทั้งล่วงลับกับยังอยู่ชูโลกครัน　คุณอนันต์เหลือล้นคณนา
ท่านที่จะลับดับลงจงขอให้　สถิตย์ในสวรรค์กวีศรีสุขา
เพราะงานท่านเป็นฉบับตำรับมา　ซึ่งบรรดาชนชั้นหลังตั้งตามเพียร

◎ จะกล่าวถึงผลงานองค์การใหญ่　ชาวพุทธไซร้ทั่วสากลวิมลเสถียร
พุทธศาสนิกสัมพันธ์ อันจำเนียร　อายุเวียนได้สิบนับกับห้าปี
ศกสองสี่เก้าสามยามแรกตั้ง　ประเทศลังกาเริ่มประเดิมดิถี
มาลาลา เซเกร่า ศึกษาดี　ขมันขมีบอกประเทศเขตนานา
ที่นับถือพุทธไซร้ไปทั่วถ้วน　หมดทั้งมวลโลกเกือบค่อนแน่นอนหนา
เชิญประชุมก่อตั้งที่ลังกา　ชาวพุทธมาร่วมสังสรรค์กันมากมาย
ก่อตั้งแล้วได้ประชุมชุมนุมใหญ่　ครั้งแรกในปีนั้นสมมั่นหมาย
ที่อุตส่าห์ร่วมคิดร่วมจิตกาย　ร่วมขวนขวายตั้งสำเร็จเสร็จสมจินต์
เมื่อก่อนนี้ชาวพุทธวิสุทธิ์ศรี　บรรดามีในประเทศหลายเขตถิ่น
การติดต่อกันระหว่างต่างบุรินทร์　ทั่วทั้งสิ้นแทบไม่รู้อยู่ไหนกัน
ประเทศใดวัดใดอยู่ไหนบ้าง　สถาบันต่างนิกายทั้งหลายนั้น
เถรวาทมหายานไพศาลครัน　มาร่วมพลันตั้งคงเป็นองค์การ
สำนักงานแห่งใหญ่ในครั้งต้น　อยู่ลังกาแล้วคนดีที่เอ่ยขาน
มาลาลา เซเกร่า เก่งกล้างาน　เป็นดอกเตอร์อาจารย์มานานนม
รับตำแหน่งเป็นประธานองค์การนี้　ถึงแปดปีที่ท่าสง่าสม
จนสองห้าสูญหนึ่งพึ่งน่าชม　เผ้าเกลียวกลมกับพุทธมวลถ้วนโลกา

๏ ธรรมนูญองค์การนั้นบัญญัติให้ ประชุมใหญ่สองปีมีครั้งหนา
ศูนย์ภาคีทุกแห่งแหล่งบรรดา สัมมนา ณ ประเทศเขตภาคี
แล้วแต่ใครจะตกลงคงรับนัด เจ้าภาพจัดให้ชูหน้าชูราศี
เพื่อประเทศชาติบรรลือชื่อเสียงดี ก็ขมีขมันรับจัดฉับไว
ครั้งที่สองประชุมที่เมืองญี่ปุ่น แดนอรุณทินกรเริ่มอ่อนไข
ศกสองสี่เก้าห้าอ่าอำไพ จัดงานใช้ใหญ่โตมโหฬาร
ครั้งสามเมื่อปีสองสี่เก้าเจ็ด พม่ารับเสร็จจัดนัดสมาน
ชาวพุทธทั่วโลกามาสำราญ ล้วนเบิกบานห้อมล้อมพร้อมเพรียงกัน
ครั้งที่สี่เมื่อสองสี่เก้าเก้า เนปาลเข้ารับอาสากล้าแข็งขัน
จัดประชุมอย่างไว้ชื่อลือสำคัญ เพราะเป็นถิ่นอันประสูติพระพุทธา
ครั้งที่ห้า ณ กรุงไกรไทยสยาม กรุงเทพ ฯ นามลือเลื่องเรืองสง่า
เมื่อสองห้าสูญหนึ่งซึ่งลือชา ทั่วโลกาว่าไทยใช้จัดดี
ต่างรับรองแดนดินถิ่นเรานั้น พุทธศาสน์มั่นคงมงคลศรี
เพริศพิลาศเป็นที่สุดวิสุทธี วงศ์สงฆ์มีความผุดผ่องดังยองใย
การรับรองแขกเหรื่อเราเอื้ออ่อน จัดต้อนรับอย่างแฉล้มแช่มสดใส
ตามธรรมเนียมโบราณแท้แน่ของไทย เวลาใครมาเยือนถิ่นเรายินดี
ครั้งหกเมื่อปีสองห้าสูญสี่ กัมพูชานี้ขยันขมันขมี
เป็นเจ้าภาพรับอาสาไม่ช้าที สามัคคีชาวพุทธสุดภิรมย์
ครั้งที่เจ็ดเมื่อสองห้าสูญเจ็ด เพิ่งสำเร็จเสร็จสิ้นถวิลสม
เมื่อเร็วเร็วนี้หนาน่าชื่นชม ชาวพุทธกลมเกลียวสมานสราญอุรา
ประชุม ณ สารนาถพิลาศล้ำ แดนอินเดียสำคัญเลิศประเจิดจ้า
สถานที่พระบรมศาสดา เทศนา ธรรมจักร หลักสำคัญ
เดิมเรียกว่าป่าอิสิปตนะ มฤคะทายวนาพนาสัณฑ์
ความละเอียดมีมากมายหลายอนันต์ จะได้บรรยายเฉพาะเจาะจงไป
การประชุมแทบทุกครั้งดังกล่าวต้น เราส่งคนร่วมชุมนุมประชุมไสว
เป็นผู้แทนแคว้นเขตประเทศไทย เว้นครั้งหกไซร้เราเปล่าไปเลย

เพราะเจ้าภาพเขามีเรื่องชุ่นเคืองอยู่
นิ่งสงบไม่ส่งใครไปอย่างเคย

◎ จะขอกล่าวเรื่องสำคัญอีกอันหนึ่ง
มีบัญญัติโดยชัดถนัดใน
สถานที่ตั้งแหล่งแห่งใหญ่นั้น
ที่ประชุมใหญ่ตกลงคงมั่นแท้
ระหว่างที่มิเลือกแหล่งแห่งถิ่นไหน
แล้วก็ให้หมุนเวียนผลัดเปลี่ยนครัน
ประชุมครั้งสองกระทั่งครั้งที่สี่
จึงคงอยู่ลังกามาดีดี
ต่อประชุมครั้งห้า ณ ไทยประเทศ
ท่านประธานคนดีศรีลังกา
อยู่พม่าตั้งทางกรุงย่างกุ้ง
เพราะเป็นผู้แทนภาคีที่หน่วยใน
หากสองปีแล้วให้ย้ายถ่ายเทเปลี่ยน
ที่ประชุมก็คำนับรับหลักการ
ปกติแล้วพม่าวาระครบ
ศกสองห้าสูญสี่ท้ายปีปลาย
แต่ว่าการประชุมใหญ่ในครั้งหก
อูจันตุน เสนอเวียนเปลี่ยนแปลงไป
เดิมแห่งละสองปีเป็นสี่นะ
ที่ประชุมยอมคำนับรับหลักการ
ตกลงว่าที่ตั้งหลักสำนักใหญ่
ปลายสองห้าสูญหกศกทันที
ในต้นปีสองห้าคราสูญเจ็ด
งบประมาณรัฐบาลท่านเมตตา

เราไม่รู้ทำอย่างไรจำใจเฉย
ใครใครเอ่ยบ่นถึงเราเผ้าเสียใจ
คือแห่งซึ่งเป็นสำนักหลักแหล่งใหญ่
ธรรมนูญใช้รัดังมีเช่นนี้แล
จะเลือกสรรค์ที่ไหนให้แล้วแต่
เป็นอันแน่ให้อยู่ตั้งดังนั้นพลัน
ก็คงให้อยู่ยังลังกานั้น
รับจัดตั้งกันท่านองทุกสองปี
มิได้มีการเลือกให้อยู่ไหนนี่
งานคงที่เรียบร้อยชื่นช้อยมา
กรุงเทพ ฯ เขตนครรื่นชื่นหรรษา
เสนอว่าควรย้ายจำหน่ายไป
อูจันตุน ขอจุ่งรับจับงานใหญ่
พม่าใช้รีจึงตั้งหลักสำนักงาน
ผลัดหมุนเวียนมาในไทยให้เฉิดฉาน
ตกลงผ่านข้อเสนอเองง่ายดาย
กำหนดจบสองปีที่ตั้งหมาย
จะยักย้ายสำนักงานผ่านมาไทย
เขมรศกสูญสี่ที่กล่าวไข
กำหนดให้ตั้งหลักสำนักงาน
ครบแล้วจึงจะมาไทยให้เฉิดฉาน
ตกลงผ่านข้อเสนอเอออวยดี
คงอยู่ในถิ่นพม่าสง่าศรี
ไทยก็มีภาระชัดจัดย้ายมา
เราพร้อมเสร็จที่จะรับฉับเชียวหนา
จัดสรรหาทุนอุดหนุนพระคุณอุดม

◎ องค์การนี้เมื่อแรกเริ่มประเดิมตั้ง   มีภาคีทั้งมวลพอควรสม
เกือบสามสิบในประเทศเขตชื่นชม   ถือพุทธกลมเกลียวพลังจัดตั้งกัน
ขณะนี้มีตกหกสิบเศษ   ในประเทศนานาสมานฉันท์[1]
ทั้งยุโรปออสเตรเลียเอเชียครัน   อเมริกานั้นหลายแห่งแหล่งภาคี
สำหรับประเทศไทยไซร้นั้นเล่า   พุทธสมาคม ฯ เข้าพลันขมันขมี
ได้รับเชิญตั้งแต่เริ่มประเดิมที่   สมาชิกนี้ได้เป็นมาเป็นนาน
องค์การได้รับอยู่ราชูปถัมภ์   ทรงเชิดชูค้ำจุนหนุนไพศาล
พระอยู่หัวท่านทรงรับอภิบาล[2]   พระราชทานการุญอุ่นเกล้าจริง
สมเป็นองค์อัครศาสนูปถัมภ์   น้อมหนุนนำทุกทุกศาสน์พิลาศยิ่ง
ประชาชาติได้ร่มรื่นชื่นพักพิง   ทั้งชายหญิงแซ่ซร้องพร้องบารมี
ทั้งอยู่ในสังฆราชูปถัมภ์   ฝ่ายสงฆ์ล้ำค้ำจุนหนุนราศี
อีกท่านนายกรัฐมนตรี   ก็ยินดีอุปถัมภ์ค้ำจำเนียร
ค่าบำรุงปีละน้อยสี่ร้อยถ้วน   เป็นบาทล้วนเท่าลังกาว่าร้อยเหรียญ
ย่อมไม่พอจับจ่ายจำหน่ายเวียน   ติดต่อเพียรกับด้วยหน่วยมากมาย
เพราะพุทธเป็นศาสน์ล้ำประจำชาติ   ไทยวิลาศแต่โบราณไพศาลหลาย
ทางการจึงชูเฉิดฉันพรรณราย   บำรุงให้พรายเพริศเทอดสากล
◎ ขอกลับกล่าวเรื่องสำนักหลักแหล่งใหญ่   ซึ่งโยกย้ายมาไทยในเหตุผล
ตกลงกันที่เขมรตามเกณฑ์ดล   ให้ย้ายต้นสองห้าสูญเจ็ดครัน
แต่เมื่อต้นปีสองห้าสูญหก   เกิดเหตุยุ่งวกวนกลผวนผัน
ทางการเมืองในพม่าวุ่นว้ากัน   อูจันตุน นั้นถูกจับขับเข้ากรง
ราชการเป็นประธานศาลสูงสุด   องค์การพุทธ ฯ จึงเรรวนซบซวนหลง
ระทวยอ่อนรอนรอนวอนล่มลง   ไม่มีใครคงอยู่สู้กังวล
ทั้งเกิดเหตุพิสดารวิตถารนัก   ทวีหนักในญวนใต้ไร้สุขผล

---

๑ คำ "สมานฉันท์" ในที่นี้ต้องอ่านว่า "สะมา-นะฉันท์" จึงจะถูกต้องตามลีลากลอนสัมผัสใน

๒ คำ "อภิบาล" ในที่นี้ต้องอ่านว่า "อับ-ภิ-บาล" จึงจะถูกต้องตามลีลากลอนสัมผัสใน

รัฐบาลโงดินห์เดียมไม่เจียมตน   รังแกชนชาวพุทธสุดรุนแรง
เริ่มตั้งแต่วันวิสาขห้าสูญหก   ทางการยกกำลังบุกรุกกำแหง
เกิดจะเคร่งคริสตังคลั่งสำแดง   จนชาวพุทธหน้าแห้งโรยแรงไป
เหตุดังนี้ภาคีที่หลายหน่วย   ร้องขอไทยช่วยเร็วราหาช้าไม่
สำนักใหญ่จงรีบรับโอนฉับไว   เพื่อช่วยให้เวียตนามใต้ได้ผ่อนลง
นอกจากนี้ยังให้คิดพินิจจัด   หาสถานนัดชุมนุมประชุมประสงค์
เป็นการใหญ่ครั้งที่เจ็ดให้เสร็จจง   เพื่อหาทางปลงปลดร้ายข้างฝ่ายญวน
ทางฝ่ายเราก็ประจักษ์ตระหนักแน่   รู้อยู่แท้ญวนวิโยคโศกกำสรวล
จึงจัดการหลายอย่างต่างกระบวน   ประชุมมวลพุทธาเพื่อหารือ
อิสลามทั้งคริสต์ไซร้ในประเทศ   ร่วมสังเวชสลดใจหวั่นไหวหวือ
ในเหตุน่าเศร้าอันลั่นระบือ   ทั่วโลกถือเป็นเรื่องใหญ่ในรอบปี
ครั้นแล้วไทยรีบกระทำดำเนินเรื่อง   ติดต่อเมืองพม่ารุดเร่งสุดจี๋
ให้รีบโอนสำนักใหญ่ให้ทันที   ฝ่ายเรานี้พร้อมฉับจะรับงาน
สำนักงานเลขา ฯ โอนมาด้วย   เราจะทำอำนวยเร้าเผ้าประสาน
ทุกฝ่ายให้เพริศพร้อยเรียบร้อยนาน   สมัครสมานสามัคคีดีสืบไป
แล้วเราตั้งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติ   ท่านหญิงพูน ฯ[๑] ถนัดนักหลักงานใหญ่
อุปนายกมาเก่ากาลเนิ่นนานไกล   รองประธานในองค์การนานปีมา
ตั้งให้เป็นองค์ประธานองค์การนี้   ทรงยินดีรับหน้าที่หนักนี้หนา
อุปนายก คุณเอี่ยม[๒] เตรียมตั้งรา   ให้เป็นเลขาธิการองค์การครัน
นอกจากที่กล่าวนี้มีหลายท่าน   รับตำแหน่งงานแกร่งเข้มแข็งขัน
ร่วมสมัครสามัคคีพลีแรงกัน   ขมีขมันเพื่อเทอดพุทธวิสุทธิ์ทรง
กับทั้งพุทธสมาคมอุดมศรี   ก็ได้มีกำหนดตั้งสั่งประสงค์
กรรมการเป็นพิเศษด้วยเจตน์จง   มีหน้าที่เฉพาะคงกับองค์การ
คือ ท่านหญิงพูน ฯ ครั้นอีกนั้นหนา   อุปนายกสัญญา[๓] ชอบระบอบผสาน
นายก ปุ๋ย[๔] คนดีศรีสำราญ   คุณเอี่ยมงานคล่องมีรวมสี่คน

---

๑. ม.จ. หญิงพูนพิศมัย ดิศกุล อุปนายกพุทธสมาคม ฯ
๒. นายเอี่ยม สังขวาสี อุปนายกพุทธสมาคม ฯ
๓. นายสัญญา ธรรมศักดิ์ อุปนายกพุทธสมาคม ฯ
๔. นายปุ๋ย โรจนะบุรานนท์ นายกพุทธสมาคม ฯ

แล้วเราได้จัดเวียนเขียนสารศรี หน่วยภาคีทุกแหล่งทุกแห่งหน
ให้รับรองยินยอมพร้อมกมล ว่าองค์การดลย้ายมาฝ่ายไทย
ต่างตอบรับเปรมปรีดิ์ดีใจหาย ยอมให้ย้ายมากลางศกสูญหกได้
เห็นภาคีเกินกว่าครึ่งซึ่งพอใจ เราจึงเตรียมงานไว้ให้พร้อมเพรียง

◎ เรื่องสำคัญประชุมใหญ่ในครั้งเจ็ด หน่วยภาคีคิดสำเร็จเสร็จหลายเสียง
จึงแนะนำมามากมายหลายสำเนียง เราก็รับเรียงพินิจคิดพิจารณ์
มีหลายแห่งแนะประชุมชุมนุมที่ สารนาถดีนักหลักสถาน
ในอินเดียแดนระบือเลื่องลือนาน พระศาสดาท่านแสดงสูตรแจ้งจริง
เป็นปฐมเทศนาสูตรคราแรก ทรงจำแนกแจงละเอียดละเมียดยิ่ง
พระเบญจวัคคีย์รับสดับอิง ได้ซึมทราบสิ่งทั้งมวลล้วนมายา
พระอัญญาโกณฑัญญผู้พระใหญ่ รู้แจ้งไซร้สำเร็จธรรมล้ำหรรษา
เป็นอริยบุคคลครันชั้นโสดา ขอบรรพชากับพระองค์เป็นสงฆ์พลัน

นอกจากนี้ยังครบจบวันเลิศ ร้อยปีเกิดท่านผู้แข็งแรงขยัน
ผู้กู้พระพุทธศาสน์ศาสน์สำคัญ รุ่งรวิวรรณถิ่นแดนอินเดีย
ท่านสังเวชพุทธถิ่นอินเดียลับ แทบวูบดับสูญไปทำใจเสีย
ลัทธิอื่นซึมตามเข้าลามเลีย ทำให้พุทธเพลียอ่อนแรงถอนลง
ท่านผู้นี้ชื่อ**อนาคาริกะ** **ธรรมปาละ**ชาวลังกากล้าประสงค์
พลีแรงกายความคิดตั้งจิตจง แต่วัยคงหนุ่มอยู่สู้เต็มแรง
ท่านอุตส่าห์ดิ้นรนจนโชนโชก ลำบากโขลกเขลกอะไรก็ใจแกร่ง
งานกู้พุทธผลสำเร็จเสร็จสำแดง เริ่มส่องแสงอินเดียได้ไซร้น่าชม
พุทธสถานสังเวชนีย์ทั้ง ๔ แห่ง ทุกทุกแหล่งพราหมณ์เข้าครองปองสุขสม
ท่านก็ขอแบ่งสรรปันเกลียวกลม ร่วมภิรมย์ปกป้องสองฝ่ายกัน
ท้ายชีวิตท่านบวชพระสมณสงฆ์ สืบเผ่าพงศ์วงศ์พุทธวิสุทธิ์สันต์
มรณภาพวางวายหลายปีครัน พระคุณท่านอนันต์จนล้นเนืองนอง
หากประชุมสารนาถที่ลาศล้ำ ถือโอกาสกระทำการงานฉลอง
ครบร้อยปีเกิดท่านให้สมใจปอง ตามผลของชาวพุทธมั่นกตัญญู
จึงเป็นอันตกลงคงที่สุด ประชุมใหญ่พุทธที่นั่นให้พลันหรู
จะร่วมคิดสร้างอะไรให้เชิดชู อนุสรณ์คู่กับท่านชั่วกาลไป

ฉะนี้เราจึงได้คิดรีบติดต่อ วางรูปงานก่อให้งามตามวิสัย
ทางอินเดียรัฐบาลว่าขานใด เป็นเจ้าภาพได้ไหมให้บอกมา
ได้รับตอบว่ายินดีที่จะรับ แต่ว่าทรัพย์จับจ่ายใช้ให้เราหา
เขาจะอวยทุกสิ่งสรรพ์อันนานา เจ้าหน้าที่งานอีกราเราหาเอง

ต่อมาได้ข่าวมีเศรษฐีใหญ่ อินเดียใช้รับอกสำเนียงเสียงเหยงเหยง
ยินดีจะบริจาคมากตามเพลง ตามเลบงเท่าจำนวนสมควรงาน
เพราะเหตุว่าประเทศถิ่นอินเดียนั้น รัฐธรรมนูญได้บัญญัติแจ่มชัดขาน
มิให้รัฐช่วยเงินเสริมเพิ่มเติมการ ศาสน์ใดใดมานานเนาเข้าหลายปี
เนื่องจากมีศาสน์มากร้อยหลากล้วน ภาษามวลก็เหลือหลากมากนักนี่
ถ้าอุดหนุนก็ต้องหนุนจุนมากมี ทุกศาสน์ที่ในแดนดินทั้งสิ้นครัน
เพื่อให้เรื่องเรียบร้อยเร็วหน่อยเข้า คุณเอี่ยมผู้เจ้าหน้าที่เร็วรี่ผัน
บินจี๋ไปสู่แดนดินอินเดียพลัน เพื่อพบกันกับผู้ใหญ่ในรัฐบาล
ทั้งขอพบท่านเศรษฐีใจดีด้วย ที่จะช่วยบริจาคมากไพศาล
คุณเอี่ยมต้องบินไปมาหลายครานาน จนกว่างานจะสำเร็จเหนื่อยเหน็ดจัง
ผลที่สุดเศรษฐีนั้นหันเหจิต ทำเบือนบิดแปลกแปลกอยู่ดูไม่ขลัง
ทางฝ่ายเราอ่อนอุราพะว้าพะวัง คิดนุงนังทำอย่างไรฉันใดดี
เพราะว่าครบจบวาระประชุมใหญ่ แล้วเราใช้เป็นสำนักหลักใหญ่ศรี
เขาจะว่าเรานี่แน่แย่เต็มที อายเขาชี้ไม่มีทรัพย์จับจ่ายงาน
ระหว่างที่เรารำพึงคนึงอยู่ ก็มีผู้ใจบุญหนุนไพศาล
คุณไพรัช[๑] คนดีศรีสำราญ ทำสถานห้างขายยาใช้ตรามือ
อารยะโอสถเก่ามาเนาเนิ่น ค้าจำเริญยาหรั่งไทยใช้ลือชื่อ
มีเงินก้อนอยากทำบุญหนุนระบือ หกแสนคือเงินหวังตั้งทำบุญ
ได้ปรารภเรื่องกะคุณประเสริฐ สกุลเลิศพลากรณ์ก็วอนหนุน
โปรดช่วยเหลือเอื้อที่นี่ทีเถอะคุณ เราไร้ทุนประชุมใหญ่ไม่มีเลย
คุณไพรัช[๑] รู้เรื่องก็พอใจนัก แจ้งประจักษ์ดีจริงจริงไม่นิ่งเฉย
เซ็นเช็คสั่งจ่ายให้ใจเสบย ทำให้เรารำเพยรื่นชื่นชูใจ
ทางเราได้ประมาณค่าราคาเสร็จ รวมเบ็ดเสร็จค่าใช้สอยหาน้อยไม่
เกือบหกแสนหรือว่ากว่านี้ไป มีคนให้เราแล้วเพริศแพร้วจริง
เราจึงรีบจัดงานการทุกอย่าง วิถีทางวางให้พิไลยิ่ง
มิให้ใครแคะค่อนท้วงต้อนติง งานทุกสิ่งต้องละเมียดสมเกียรติเรา

๑ นายไพรัช สุทธิภาศิลป์ เจ้าของห้างอารยะโอสถตรามือ

คุณเอี่ยมจึงรีบบินอินเดียอีก เพื่อจัดหลีกลำดับเรื่องเฟื่องเสลา
มิให้เกิดยุ่งสับสนคนดูเบา เรื่องใดเข้าก่อนหลังระวังดี
ส่วนเรื่องมอบเงินซึ่งถึงหกแสน เราวางแผนรับภิรมย์สมศักดิ์ศรี
นิมนต์พระสังฆราช[๑] ประสาทพิธี กับพระที่เถระใหญ่ไซร้แปดองค์
กรมหมื่นพิทย์ ฯ[๒]เป็นพระประธานรับ ทั้งกับนายกถนอม[๓] ฯ พร้อมประสงค์
แขกใหญ่น้อยเหลือนับคับคั่งคง จิตจ่อจงโมทนาสาธุการ
วันนั้นวันศุกรงามสามสิบเอ็ด ศกสูญเจ็ดกรกฎาอำไพศาล
ตะวันคลายบ่ายคล้อยชื่นช้อยบาน กมลมาลย์ทุกคนล้นปรีดิ์เปรม
งานทุกอย่างเราเร่งเตรียมให้เอี่ยมอ่อง ตามทำนองแนวชุมนุมประชุมเกษม
เป็นระเบียบเรียบร้อยช้อยอิ่มเอม กว่าจบเกมเราเหนื่อยใจได้บุญแรง

๏ ในขั้นแรกเราได้จัดนัดสมาน กรรมการกลางชุมนุมประชุมแสวง
รวบรวมซึ่งมติก่อข้อแสดง แต่ละแห่งภาคีที่ยื่นมา
ด้วยเหตุเป็นหน่วยตริบริหาร ประชุมสถานที่กรมการศาสนา
ได้เอื้อเฟื้อและเจือจุนกรุณา[๔] มีเมตตาให้จัด ณ ห้องประชุม
เชื้อเชิญภาคีแห่งแหล่งละหนึ่ง พินิจพึงด้วยผันผ่อนโอนอ่อนนุ่ม
ธรรมนูญได้บัญญัติชัดรัดกุม ให้เราคุมการงานประสานดี
ประชุมเมื่อวันที่ยี่สิบสาม พฤศจิกตามลำดับนับวันที่
ยี่สิบห้าศกสูญเจ็ดเสร็จสมที ท่านหญิงพูน ฯ นี้เป็นองค์ทรงเปิดงาน
ครั้นแล้วก็เตรียมเหินฟ้านภากาศ ร้างนิราศแผ่นดินไทยวิไลศานต์
สู่อินเดียแดนดินถิ่นโบราณ ฤกษ์เบิกบานยี่สิบหกพฤศจิกา
เจ้าหน้าที่องค์การใหญ่ไปพร้อมสรรพ กำหนดกลับที่สิบครั้นเดือนธันว์หนา
ขออภัยที่ไม่สรรพรรณนา นามบรรดาท่านที่ไปได้ทุกคน

---

๑ สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (อยู่ ญาโณทัย) สมเด็จพระสังฆราช สำนักวัดสระเกศราชวรมหาวิหาร
๒ พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร ประธานองคมนตรี
๓ จอมพล ถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี
๔ คำ "กรุณา" ในที่นี้ต้องอ่านว่า "กะรุน-ณา" จึงจะถูกต้องตามลีลากลอนสัมผัสใน

นายกพุทธสมาคมอุดมศรี
ผู้แทนยุวพุทธรวมร่วมกมล
กับรองอธิบดีกรมศาสนา
ผู้แทนพุทธชาวจีนในถิ่นไทย

◎ แต่ก่อนอื่นท่านหญิงนัดจัดคณะ
ไม่เกินสิบท่านไซร้ในกระบวน
ณ ตำหนักจิตรลดารโหฐาน
พระราชทานพระโอวาทพิลาศดี
เป็นกระแสรับสั่งที่มีค่ายิ่ง
รับใส่เกล้า ฯ เป็นหลักยึดประพฤติไป
สมเป็นองค์ขัตติยามหาราช
พระเมตตาการุญล้ำฉ่ำสายธาร
และวันเดียวกันนี้ไซร้ได้พบหา
เพื่อเข้าลารับโอวาทสมมาตรครัน
วันรุ่งขึ้นก็ได้เข้าเฝ้าสังฆราช
พระโอวาทได้ประทานวิศาลทวี

◎ ที่นี้จะขอกล่าวตรงราวเรื่อง
เขียนเล่าไปเล่ามาวุ่นว้าพอ
ผลประชุมครั้งนี้ดีชื่นช้อย
เป็นครั้งแรกที่ชาวพุทธวิสุทธิ์ไทย
ในดินแดนต่างประเทศเขตเขาอื่น
ทั้งทุนรอนก็เราไซร้ไทยพุทธา
ทำให้ฝ่ายอินเดียตรึกนึกอายบ้าง
กลับให้แขกออกเงินใช้ในวงงาน
เกิดจะมีเศรษฐียินดีให้
ออกเงินร่วมชาวพุทธไทยได้ชดเชย

หน่วยภาคีประเทศไทยเกรียงไกรผล
คุณไพรัชบุญล้นเป็นกลไก
ทางการส่งมาแทนแดนไทยไซร้
เพิ่มให้ทำหน้าที่ล่ามตามสมควร
เฝ้าทูลละอองธุลีมหิศวร
ทั้งหมดล้วนกราบทูลลาฝ่าธุลี
สิบแปดวารพฤศจิกาคราดิถี
ทุกคนมีความซึ้งตรึงจิตใจ
ล้ำเลอจริงล้นเลิศประเสริฐไสว
พระคุณไซร้เทอดมั่นนิรันดร์กาล
ขวัญชีวาตม์ประชาสุขทุกสถาน
ฉลาดสมานการกิจนิจนิรันดร์
ท่านนายกรัฐมนตรีสุขศรีสันต์
ท่านก็พลันอวยประสาทโอวาทดี
รับประสาทพรชัยพิไลศรี
เพิ่มวิถีพลังใจใสละออ

ประชุมเพื่องเมืองอินเดียเสียทีหนอ
น้ำลายสอกลอนมักชักพาไป
เสร็จเรียบร้อยงดงามอร่ามใส
จัดประชุมใหญ่พุทธมวลถ้วนโลกา
ผลราบรื่นชื่นสุขสันต์แสนหรรษา
คุณไพรัชการุญหนุนอุปการ
เพราะเป็นข้างฝ่ายครอบครองเจ้าของบ้าน
รู้สึกตัวนานช้าเวลาเลย
จะขอแบ่งใบบุญหนุนเฉลย
เราทำเฉยแต่ตอบไม่เสียใจจริง

เพราะเหตุว่าคุณไพรัชแจ่มชัดบอก เขาขอออกทำคนเดียวเที่ยวให้ยิ่ง
อย่าให้ใครมาร่วมด้วยช่วยออกชิง งานทุกสิ่งงบอยู่เขาผู้เดียว
แต่อินเดียก็อำนวยอวยดีเหลือ โอบเอื้อเพื่อเต็มสามารถฉลาดเฉลียว
ซึ่งนับว่าน่าชมแท้แน่จริงเจียว ช่วยเหลือเกี่ยวกับเรื่องอื่นพอชื่นใจ
ผลอีกอย่างนั้นหรือคือท่านหญิง น่าปลื้มจริงทรงได้รับสรรพเสียงใส
เอกฉันท์มติอวยทุกหน่วยไป เป็นประธานใหญ่องค์การนานสี่ปี
ตั้งสำนักงานอยู่ไทยไปครบสี่ กำหนดนี้ให้ชูหน้าชูราศี
ผู้ทำงานล้วนพุทธไทยคนใจดี เพื่อชาติไทยมีชื่อบรรลือนาน
ที่ประชุมเป็นสถานลานกว้างขวาง กระโจมใหญ่กางอยู่ดูตระหง่าน
ใกล้สถูปใหญ่โตอันโอฬาร เป็นสถานมูลคันธกุฎี
ภายในจัดเป็นเวทีที่ยาวอยู่ จัดที่นั่งผู้แทนเรียบระเบียบที่
มีอักษรบอกชื่อด้วยหน่วยภาคี รวมเก้าอี้ทั้งหมดกำหนดพัน
บริเวณแต่งธงทิวปลิวไสว แลวิไลระยิบระยับสรรพสีสรรค์
ทุกหน่วยภาคีมาคณานันต์ ชุมนุมกันมงโกเลียรัสเซียมา
ท่านดอกเตอร์ราธกฤษณันนี้ ประธานาธิบดีศรีหรรษา
แห่งอินเดียได้อวยหนุนกรุณา[๑] เปิดงานคราประชุมใหญ่ด้วยไมตรี
ท่านได้กล่าวคำไพเราะเพราะพริ้งเพริศ พระคุณเลิศพระพุทธองค์พงศ์สดศรี
สดุดีสี่สิบกว่าซึ่งนาที เป็นวจีจับจิตพินิจนาน
ครั้นแล้วองค์พระดาไลลามะ ได้มีพระดำรัสตรัสชัดสมาน
อำนวยพรที่ชุมนุมชุมเบิกบาน ให้สำราญเสร็จถวิลสมจินต์ไป
ต่อจากนั้นมีการอ่านสาส์นศรี บรรดามีที่ชุมนุมประชุมใหญ่
เริ่มแต่ของพระสังฆราชไทย ตามลำดับในฝ่ายสงฆ์พงศ์มงคล
แล้วจึงอ่านพระราชสาส์นวิศาลศรี บรรดามีที่ชุมนุมประชุมวิศลย์[๒]
เริ่มตั้งแต่ของไทยไปจบจน ถึงสาส์นชนประมุขรัฐรัฐบาล
วันเปิดงานการชุมนุมประชุมนั้น มีแขกอันอนันต์มากหลากสมาน

๑ คำ "กรุณา" ในที่นี้ต้องอ่านว่า "กะรุน-ณา" จึงจะถูกต้องลีลากลอนสัมผัสใน
๒ วิศลย์ มาจาก วิศัลย์ แปลว่า ไม่มีความทุกข์ร้อน

ชนอินเดียก็มาล่ำสำราญ แน่นเต็มฉานลานกว้างสล้างไกล
ต่างปรบมือกึกก้องแซ่ซร้องเสียง ศัพท์สำเนียงเรียงรับสลับใส
ต่อนั้นเป็นการอ่านผลงานไป ภาคีไซร้แต่ละแห่งสำแดงมา
เสร็จแล้วได้ชุมนุมประชุมละเอียด ปรึกษากันละเมียดละม่อมออมชอมหนา
สุดวิสัยจะกล่าวครบจบบรรดา เพราะว่าหน้ากระดาษไซร้จะไม่พอ
ทุกทุกคืนก็มีปาฐกถา อภิปรายธรรมมาพาชื่นหนอ
โดยท่านผู้มีชื่อลือละออ อีกทั้งก็เรื่องธรรมล้ำทวี
สำหรับการทำบุญคุณฉลอง ตามทำนองกตัญญูชูศักดิ์ศรี
ท่านอนาคาริกะพระคุณดี ชาวลังกามีชื่อล้ำธรรมปาล
ผู้ได้นามว่าวีรบุรุษรัตน์ สามารถจัดกู้พุทธวิสุทธิ์ศานต์
ในอินเดียได้สมภิรมย์สราญ โดยจัดบวชชายชาญชื่นบานชม
เป็นอินเดียเก้าคนดลจิตถึง ธรรมซาบซึ้งมีศรัทธาหรรษาสม
บวชเป็นเณรเพื่อเรียนเพียรภิรมย์ อนุกรมตามลำดับนับชั้นไป
เจ้าอาวาสวัดไทยพุทธคยา[๑]นั้น เป็นองค์อันอุปัชฌาย์สง่าใส
นิมนต์พระภิกษุสงฆ์สิบองค์ไซร้ บังสุกุลให้ท่านล้ำธรรมปาล
ถวายจตุปัจจัยไทยธรรมแล้ว พิธีแพร้วเพริศก็เสร็จสำเร็จสมาน
ท่านธรรมปาลได้กุศลดลสราญ ทิพย์พิมานสถานภาพาสมปอง
ที่ประชุมได้พิจารณ์ประการว่า ด้วยเงินค่าบำรุงคุง[๒]สนอง
น้อยนักไซร้ไม่พอใช้ในทำนอง กิจการขององค์การไพศาลไป
จึงตกลงตั้งทุนบุญนิธิ ต่างเริ่มริจำนงจงใจใส
ได้เงินกว่าหมื่นสี่รูปีไกล ตั้งไว้ให้เป็นทุนอวยเสริมช่วยงาน
แล้วก็ลงมติชอบขอบคุณท่าน อุปการะการชุมนุมประชุมสมาน
คุณไพรัชพุทธไทยใจสำราญ ช่วยทางการเงินจึงได้ชุมนุมกัน

---

๑ ท่านเจ้าคุณพระเทพสุทธิโมลี แห่งวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์

๒ คุง เป็นภาษาทางกวีโดยเฉพาะ คือ คง นั่นเอง

ทั้งขอบคุณท่านผู้ใหญ่ไซร้หลายท่าน
ประธานาธิบดีแสนดีครัน
ต่อจากนั้นได้มอบของปองระลึก
ท่านหญิงพูนพิศมัยพระทัยดี
เป็นอันว่าสำนักงานองค์การใหญ่
ถึงสองห้าหนึ่งหนึ่งซึ่งประเทือง
นอกจากนี้ยังเป็นเกียรติละเมียดนัก
เป็นสตรีเชื้อพระวงศ์พงศ์หลักอิง
การประชุมครั้งใหญ่ต่อไปนี้
สูญเก้าหรือปีในถัดไปรา

◎ ได้บรรยายความยาวกล่าวพุ้งเฟื่อง
จึงขอกลับมากล่าวอีกคราวครัน
จัดตั้งแล้วก็ได้มีพิธีเปิด
กรมหมื่นพิทย์ ฯ เป็นพระประธานงาน
เมื่ออาทิตย์ยี่สิบสองเดือนธันว์ศก
นิมนต์พระเถระใหญ่ไซร้เก้าองค์
รวมทั้งพระภิกษุสงฆ์พงศ์ต่างเทศ
เกือบห้าสิบองค์รวมมาร่วมใน

◎ การเขียนกลอนเรื่องนี้หนาเวลาน้อย
ความเพราะพริ้งคงหย่อนอ่อนมากมาย
เขียนไปพลางทางทะยอยค่อยส่งให้
จะตรวจเกลาให้เพราะเหมาะวิญญาณ์
ทั้งเรื่องราวอาจมีที่ผิดพลาด
ขอเมตตายกโทษโปรดอดใจ
หากมุ่งมั่นเทอดพุทธวิสุทธิ์ศรี
รักกวีไพเราะเพราะพริ้งเพรา

คือประธานเปิดงานสมานฉันท์
อุตส่าห์มั่นเวียนผูกปลูกไมตรี
ตรึงตราตรึกกันให้แน่นแฟ้นสมศรี
กล่าววจีปิดชุมนุมประชุมเรื่อง
อยู่เมืองไทยสองห้าสูญแปดเฟื่อง
เป็นเกียรติเมืองไทยแท้แน่จริงจริง
ประธานหลักองค์การเป็นท่านหญิง
น่าปลื้มยิ่งสุดเอ่ยสรรจำนรรจา
ควรประชุมญี่ปุ่นรัฐจรัสหล้า
แล้วแต่ว่าจะเหมาะสมชื่นชมกัน
นึกขึ้นได้เรื่องหนึ่งซึ่งลืมมั่น
คือเรื่องวันเปิดสำนักหลักองค์การ
เป็นงานเพริศประเสริศพร้อยช้อยสมาน
เปิดนามป้ายสราญเรืองประเทืองคง
คราสูญหกฤกษ์รื่นชื่นประสงค์
สวดมนต์เป็นมงคลดลชื่นใจ
มาสังเกตเล่าเรียนเพียรธรรมใส
พิธีใหญ่คราวนั้นพรรณราย
อาจจะไม่เรียบร้อยพร้อยเฉิดฉาย
ต้องเร่งหมายรีบเขียนเพียรเร็วรา
โรงพิมพ์ไปรีบเรียงเสียงฉับฉา
ยิ่งกว่านี้ไม่ได้หนอขออภัย
ด้วยประมาทเผลองงคงหลงใหล
อีกอย่างไซร้ตูข้าปัญญาเยาว์
ให้ส่องโลกทั่วทัฬน์จรัสเฉลา
จึงอุตส่าห์เฝ้าเขียนเพียรจริงเอย ฯ

ฉันทนา จารุภัตติ์ *ประพันธ์*

อนาคาริกะ ธัมมปาละ
ผู้กู้พระพุทธศาสนา ในประเทศอินเดีย

พระพุทธศาสนาในประเทศอินเดีย ได้ดับรัศมีไปตั้งแต่ประมาณคริสศตวรรษที่ ๑๑ ต่อมาอีกประมาณ ๗๐๐ ถึง ๘๐๐ ปี ท่านอนาคาริกะ ธัมมปาละ หรืออีกนัยหนึ่งท่านธัมมปาละ "ผู้ไม่ครองเรือน" จึงได้ฟื้นฟูพระพุทธศาสนาขึ้น พระพุทธศาสนากลับส่องแสงจรัสจ้าขึ้นอีกแล้วในอินเดีย นับว่าเป็นผลงานอย่างน่าชื่นชมของท่านธัมมปาละ ชาวลังกา ผู้อุทิศชีวิตของท่านตลอดเวลาหลายสิบปี เพื่อทำให้อินเดีย กลับเป็นประเทศแห่งพระพุทธศาสนาขึ้นมาอีกให้จงได้.

ถ้าเราถือว่า ผู้กู้ชาติ เมื่อคราวที่ชาติล่มจม นับเป็นวีรบุรุษผู้มีเกียรติ ควรแก่การยกย่องสรรเสริญของผู้ร่วมชาติแล้ว การที่ท่านธัมมปาละ ได้กู้พระพุทธศาสนาในอินเดีย ในสมัยที่พระพุทธศาสนาสูญสิ้นไปจากประเทศนั้นหลายร้อยปีแล้ว ให้กลับฟื้นขึ้นมาอีกก็ควรนับว่าเป็นวีรบุรุษผู้มีเกียรติ ควรที่พุทธศาสนิกชนชาวโลกจะพึงสดุดีและเทอดทูนไว้อย่างสูงเช่นเดียวกัน.

หนังสือรายเดือนชื่อ World Buddhism เมื่อ ๒–๓ ปีมานี้รายงานข่าวว่า ในปัจจุบันพุทธศาสนิกชนในอินเดียได้เพิ่มจำนวนขึ้นถึง ๒๒ ล้านคนแล้ว ทั้งนี้ด้วยความพยายามของบุคคลหลายท่านด้วยกัน แต่ท่านธัมมปาละ ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้ริเริ่มเป็นบุคคลแรก.

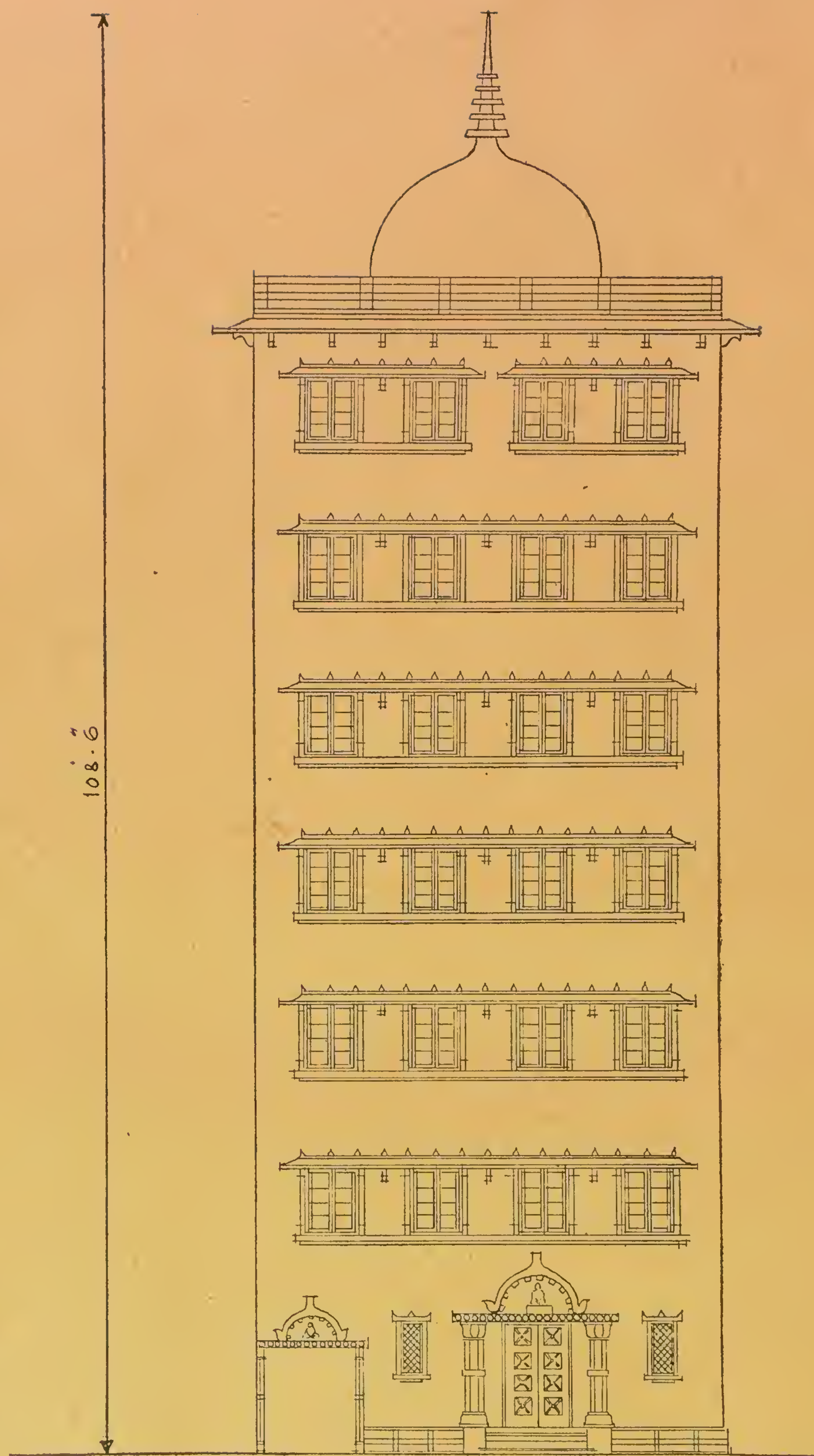
ในสมัยก่อน ชาวพุทธจากนอกประเทศไม่ได้รับความสะดวกในการไปนมัสการปูชนียสถาน ณ ประเทศอินเดีย แต่เมื่อท่านธัมมปาละ ได้ตั้งมหาโพธิสมาคมขึ้นที่เมืองกัลกัตตา ประเทศอินเดีย เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๔ (ค.ศ. ๑๘๙๑) แล้วขยายสาขาไปยังเมืองสำคัญที่มีสังเวชนียสถานทางพระพุทธศาสนาตั้งอยู่ ใครจะเดินทางไปนมัสการสังเวชนียสถานเหล่านั้น ถ้าไม่มีที่พัก ก็อาศัยพักที่มหาโพธิสมาคมได้.

ในสมัยก่อน พวกฮินดูได้ยึดครองถือกรรมสิทธิ์ในปูชนียสถานของชาวพุทธ โดยเฉพาะที่ต้นมหาโพธิ์พุทธคยา แต่ด้วยการต่อสู้ การขอร้อง การขอความเห็นอกเห็นใจ และถึงกับการฟ้องร้องของท่านอนาคาริกะ ธัมมปาละ รัฐบาลอินเดียก็ได้ผ่อนผันให้สิทธิและความสะดวกยิ่งขึ้น ในปัจจุบันชาวพุทธจากนอกประเทศอาจเดินทางไปนมัสการได้อย่างสะดวกสบาย ไม่มีคนต่างศาสนามาคอยเรียกร้องเงินทอง ค่าเข้านมัสการ หรือแสวงหาผลประโยชน์จากปูชนียสถานเหล่านั้น อย่างแต่ก่อน.

▲ ▲ ▲ ▲ ▲

▲ ข้างๆนี้คือแบบแปลนอาคารสูง๖ชั้น ซึ่งจะสร้างขึ้นที่นครกัลกัตตา เพื่อเป็นอนุสรณ์ถาวรอุทิศแด่ท่านอนาคาริกะ ธัมมปาละ โดยจะได้ชื่อว่า **Dharmapala Institute of Culture and International Guest House** ซึ่งได้บอกบุญไปแก่ชาวพุทธทั่วโลกรวมทั้งชาวพุทธไทย ซึ่งปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๐๗ องค์การ พสล. ได้นำส่งเงินบริจาคสมทบทุนเพื่อสร้างตึกอนุสรณ์นี้แล้ว ๓,๐๐๐ รูปี ในโอกาสที่ได้ประกอบพิธีบำเพ็ญกุศลแด่ท่านอนาคาริกะ ธัมมปาละ ณ มูลคันธกุฎีวิหาร สารนาถ. ▲

▼ ▼ ▼ ▼ ▼

ท่านอนาคาริกะ ธัมมปาละ อุทิศชีวิตของท่าน เพื่อต่อสู้ฟื้นฟูพระพุทธศาสนาในอินเดีย และตั้งความปรารถนาไว้ว่า จะขอตายแล้วเกิดอีกสักร้อยครั้ง เพื่อทำหน้าที่เชิดชูบูชาพระพุทธศาสนาในอินเดีย ให้รุ่งเรืองให้จงได้.

ท่านสิ้นชีพไปแล้ว แต่ยังมีผู้เคารพนับถือยกย่องท่านเป็นบุคคลศักดิ์สิทธิ์ เป็นผู้มีบุญคุณต่อชาวพุทธทั้งในและนอกประเทศอินเดีย ที่ได้รับความสะดวกสบายในการเดินทางไปนมัสการปูชนียสถาน ด้วยการต่อสู้ฟื้นฟูของท่าน.

นายเทวปริยะ วาลิสิงห์ เลขาธิการมหาโพธิสมาคมแห่งอินเดีย ได้เขียนหนังสือเรื่อง ''ปูชนียสถานในอินเดีย'' และเขียนคำอุทิศบูชาคุณท่านธัมมปาละไว้ว่า :

"ขออุทิศด้วยความเคารพ แด่ความทรงจำอันไม่รู้ดับถึงท่านอนาคาริกะ ธัมมปาละ (สิริ เทวมิตตะ ธัมมปาละ) ผู้ก่อตั้งมหาโพธิสมาคมแห่งอินเดีย ผู้ริเริ่มในการฟื้นฟูพระพุทธศาสนาในอินเดีย และเป็นผู้นำชาวพุทธที่ยิ่งใหญ่ในสมัยปัจจุบัน ท่านสละแรงงานตลอดชีวิตของท่านในอินเดีย อันเป็นมาตุภูมิแห่งพระพุทธศาสนา เปิดทางให้ผู้มีศรัทธา ปสาทะ ในพระธรรมจากประเทศอื่น ๆ เดินทางมาปีละจำนวนมาก เพื่อนมัสการปูชนียสถานอันศักดิ์สิทธิ์ซึ่งหนังสือนี้บรรยายถึง หนังสือเล่มนี้ ผู้แต่งซึ่งเป็นศิษย์และผู้ชื่นชมในท่านธัมมปาละ ขออุทิศเสมือนเป็นเครื่องสักการะบูชาอันน้อยค่า แต่ประกาศถึงความรักความเคารพอันลึกซึ้ง แห่งผู้สำนึกในพระคุณและผู้เป็นเสมือนบุตรบุญธรรม ผู้มีความสุขใจ"

อนึ่ง นายคริสตมัส ฮัมฟรีส์ นายกพุทธสมาคมแห่งลอนดอน ก็ได้กล่าวถึงท่านธัมมปาละไว้ในหนังสือ Buddhism หน้า ๒๒๒ ว่า :

"อินเดีย ซึ่งชาวตะวันตกมักไม่ค่อยนิยมนัก ได้เลิกนับถือพระพุทธศาสนา เมื่อประมาณศตวรรษที่ ๑๑ แต่ท่านอนาคาริกะ ธัมมปาละ ชาวลังกา ผู้ล่วงลับไปแล้วก็ได้ก่อตั้งมหาโพธิสมาคมขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๓๔ (ค.ศ. ๑๘๙๑) สมาคมนี้ได้ดำเนินงานอย่างหนักทั่วประเทศอินเดีย มิใช่เพียงเพื่อดูแลให้ผู้จาริกแสวงบุญ ได้เดินทางนมัสการพุทธคยา และปูชนียสถานอื่น ๆ ในอินเดียเท่านั้น แต่ยังเผยแผ่พระธรรมให้แพร่หลายไปอย่างกว้างขวาง รวมทั้งจัดตั้งโรงเรียน, ห้องสมุด, ห้องบูชา และร้านขายหนังสือให้ขยายไป ปลุกความเคารพอย่างลึกซึ้ง และการบำเพ็ญประโยชน์ให้เกิดแก่ชาวฮินดูผู้หันมานับถือพระพุทธศาสนาเพิ่มจำนวนมากขึ้น."

ท่านผู้นี้ได้เดินทางไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาในสหรัฐอเมริกา เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๗ (ค.ศ. ๑๘๙๔) และเดินทางไปจัดตั้งสาขามหาโพธิสมาคมขึ้นในกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๘ (ค.ศ. ๑๙๒๕).

ท่านเป็นวีรบุรุษแห่งพระพุทธศาสนา เป็นผู้ควรแก่การสดุดีเกียรติอย่างสูง จากพุทธศาสนิกชนทั่วไป.

หนังสือเชิญชวน

ที่ พสล. ๒๘๘/๒๕๐๗

๑๙ กันยายน ๒๕๐๗

เรื่อง การสร้างอาคารอนุสรณ์เป็นสถาบันวัฒนธรรมเผยแพร่พระพุทธศาสนา

เรียน *ท่านที่เคารพ*

วันนี้ – ๑๗ กันยายน ๒๕๐๗ เป็นวันสำคัญวันหนึ่งสำหรับชาวพุทธ เพราะเป็นวันครบรอบร้อยปีแห่งอายุของบุรุษผู้กู้พระพุทธศาสนาให้กลับคืนมาสถิตเสถียรในอินเดียได้อีก หลังจากต้องสูญสลายไปแล้วหลายร้อยปี วีระบุรุษผู้นี้ คือ ท่านอนาคาริกะ ธัมมปาละ. ที่นครกัลกัตตา ประเทศอินเดีย เริ่มเปิดงานเฉลิมฉลองตั้งแต่วันนี้ไปเป็นระยะหนึ่งปี และในการประกอบพิธีวันนี้ พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร กับ ฯพณฯ จอมพล ถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี ได้ทรงส่งและส่งสาส์นแสดงความปรารถนาดีและอำนวยพรไปด้วยแล้ว ก่อนวันพิธี มหาโพธิสมาคมแห่งอินเดีย ซึ่งท่านธัมมปาละก่อตั้งขึ้น ได้ขอความร่วมมือไปยังชาวพุทธทั่วโลก ช่วยบริจาคเงินสมทบสร้างอาคารสูง ๖ ชั้น เป็นสถาบันวัฒนธรรมและหอพักอาคันตุกะนานาชาติ สำหรับประเทศไทยนั้น ศรีเทวปรียา วาลิสิงห์ เลขาธิการ ฯ ได้เข้ามาบอกบุญแก่ชาวพุทธไทย โดยทางพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ และองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก ซึ่งปัจจุบันตั้งสำนักงานใหญ่อยู่ในกรุงเทพ ฯ ได้แต่งตั้งกรรมการโฆษณาและหาทุนสมทบขึ้นคณะหนึ่งเพื่อการนี้โดยเฉพาะ

ในโอกาสนี้ องค์การ ฯ ขอนำส่งหนังสือประกาศเกียรติคุณท่านธัมมปาละ พร้อมกับใบบอกบุญมาด้วยมุ่งประสงค์อาศัยความร่วมมือโดยคารวะ ในการขอเชิญชวนบริจาคเงินสมทบทุนสร้างอาคาร เพื่อผลทางเผยแพร่พระพุทธศาสนาและเป็นอนุสรณ์ถาวรแด่ท่านผู้มีคุณูปการใหญ่หลวงแก่ชาวพุทธทั่วโลกผู้นี้ ทั้งนี้เนื่องจากอาจเห็นได้ว่า กรณียกิจที่ท่านอนาคาริกะ ธัมมปาละ ได้บำเพ็ญแล้วนั้น เป็นวีระกรรมประเสริฐสุดยากแก่การปฏิบัติ เพราะต้องใช้ปณิธานอันแน่วแน่ ความพยายามต่อสู้ด้วยวิถีทางธรรมะที่แท้เที่ยงและการยอมเสียสละแรงกายแรงใจอุทิศชีวิตเป็นพุทธบูชาจริง ๆ การฟื้นฟูพระพุทธศาสนาให้กลับคืนมาได้สัมฤทธิ์ผลด้วยแรงศรัทธาปสาทะ ฉะนี้ ย่อมหนุนนำศาสนาประจำชาติไทยเราแต่โบราณกาลจนถึงปัจจุบัน ให้เด่นไพโรจน์ขึ้นทวีน่าที่เราจักน้อมรำลึกบุญคุณและแสดงกตเวทีด้วยกตัญญู อันเป็นวิสัยของพุทธศาสนิก จึงมั่นใจว่า ท่านคงชื่นชมอนุโมทนาบุญดั่งได้เรียนมาแต่ต้นและย่อมเป็นกุศลยิ่งใหญ่หากท่านเห็นชอบที่จะบอกบุญผู้ที่ท่านเห็นควรต่อไปอีก

ท่านผู้มีจิตศรัทธาประสงค์ร่วมบริจาค โปรดกรอกข้อความลงในแบบ หรือเขียนข้อความตามแบบ "ใบแจ้งส่งเงิน" ซึ่งแนบส่งมาแล้วนี้ ส่งไปในนามเหรัญญิกกิตติมศักดิ์ ณ สำนักงานแห่งใหญ่ขององค์การ ฯ เลขที่ ๔๑ ถนนพระอาทิตย์ พระนคร ได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) *เอี่ยม สังขวาสี*

(นายเอี่ยม สังขวาสี)

เลขาธิการกิตติมศักดิ์องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก

นามผู้บริจาคเงินร่วมสมทบทุนสร้างอนุสรณ์

ธัมมปาละ DHARMAPALA

Institute of Culture & International Guest House

๑.	นายเกี๋ยง นายไมตรี เพ็ชรบัญญา ตลาดแม่สอด จ. ตาก	๔๐.— บาท
๒.	นายนเรศ นายลั้ง ฉันติกุล ๒๓๖ — ๒๓๗ สุขุมวิท สมุทรปราการ	๒๐.— บาท
๓.	พระครูวิบูลธรรมศาสน์ วัดกระโดงทอง อ. เสนา จ, อยุธยา	๕๐.— บาท
๔.	คุณอรุณวดี จารุดุล ๒๐๖ ถนนข้าวสาร บางลำภู พระนคร	๒๐.— บาท
๕.	คุณถนอม คัมภิภานนต์ ๓๐๑ ราชสีมาเหนือ สี่แยกการเรือน ดุสิต พระนคร	๕.— บาท
๖.	คุณถวัลย์ ธรรมเสถียร ๑๖ หมู่ ๔ ต. ประชาธิปัตย์ อ. ธัญญะบุรี จ. ปทุมธานี	๑๐.— บาท
๗.	คุณศักดิ์ บุญญะมี ๑๐๗ จำปาโอสถ อ. ลาดกระบัง พระนคร	๑๖.— บาท
๘.	ร.ต. ไสว โชคมั่งมี ๔๖ ข้างศาลากลางจังหวัดธนบุรี (เทศบาลสาย ๑)	๖๕.— บาท
๙.	นางสอาด โชคมั่งมี ๔๖ ข้างศาลากลางจังหวัดธนบุรี (เทศบาลสาย ๑)	๖๕.— บาท
๑๐.	น.ส. สุกันยา ฉัตรสุวรรณ	๒๕.— บาท
๑๑.	อุบาสิกาศิริ เหมือนครุธ	๖๑.— บาท

๑๒. นางวันเพ็ญ สวัสดิสาลี

๕๐.— บาท

๑๓. คุณชั้น สุวรรณภักดี

เลขานุการกรมที่ดิน ๒๐.— บาท

๑๔. นักเรียนพุทธศาสตร์วันเสาร์

พุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ๒๑๖.— บาท

๑๕. ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม

(คุณประเวศ อมรพัฒน์ นำมามอบ) ๑๐๐.— บาท

๑๖. คุณจำรักษ์ กุพชกะ

๓๑๒ ถนนเจริญกรุง ตอนสี่แยก เอส.เอ.บี. ๓๐.— บาท

๑๗. นายแพทย์ ขุนศิริสุขการ

๒๗๕/๕๒ ซอยยุทธสารประสิทธิ์ ศรีย่าน ๒๐.— บาท

๑๘. คุณยายผัน คุณะจันทร์

๘๘ เทเวศม์ ซอย ๓ พระนคร ๒๐.— บาท

๑๙. นายกำลูน วรรธนะพินทุ

๑๔๔ ถนนพระราม ๖ สามเสนใน ดุสิต พระนคร ๒๐.— บาท

๒๐. นายอยู่ ไกรเนตร

๓๖ ซอยเฉลิมลาภ ถนนพหลโยธิน ดุสิต พระนคร ๑๐.— บาท

๒๑. นางลาว ศิริโชติ

๗๙ ถนนสุขุมวิทย์ ซอย ๔ พระนคร ๓๐.— บาท

๒๒. หลาน ๆ คุณชม ศุขปริมัตถ์

๒๓๗ หลังอาคาร ๑๐ ถนนราชดำเนิน พระนคร ๖๐.— บาท

๒๓. สัมฤทธิ์ พันธ์หงษ์

ซอยวัฒนวงศ์ มักกะสัน พระนคร ๒๐.— บาท

๒๔. นายอาคม ธันวารชร

๓๙ ถนนเจริญกรุง พระนคร ๑๐.— บาท

๒๕.	ประยูร หล่อสกุล	
	บุคคโล ธนบุรี	๑๐.— บาท
๒๖.	นางมาลัย นิมิหุต	
	ซอยมั่นสิน ๓ อุรุพงศ์ พระนคร	๑๐.— บาท
๒๗.	นางคำมวล นิมิหุต	
	ซอยมั่นสิน ๓ อุรุพงศ์ พระนคร	๑๐.— บาท
๒๘.	นางเหรียญ วิจิตรานนท์	
	โรงพยาบาลยาสูบ สาธร พระนคร	๑๐.— บาท
๒๙.	ล้วน นวะมะรัตน	
	๖๐๐ ต. วัดท่าพระ อ. บางกอกใหญ่ ธนบุรี	๒๐.— บาท
๓๐.	นางพานิช หงส์ลดารมย์	
	บางขุนพรหม พระนคร	๑๐.— บาท
๓๑.	คุณสุภัทรา สิงหลกะ มีชูธน	
	ที่ปรึกษาพุทธสมาคม ฯ	๑๐๐.— บาท
๓๒.	นายสะอาด คงสายสินธุ์	
	๑๒๑ ถนนดำรงรักษ์ วังวรดิษฐ พระนคร	๒๐.— บาท
๓๓.	ไตรสรณะพุทธสมาคม	
	ชลบุรี	๕๐๐.— บาท
๓๔.	คณะอุบาสิกา	
	วัดปทุมวนาราม	๗๐.— บาท
๓๕.	นักเรียนพุทธศาสตร์วันเสาร์	
	พุทธสมาคม ฯ (ครั้งที่ ๒)	๑๗.๗๕ บาท
๓๖.	คณะอุบาสิกา	
	วัดปทุมวนาราม (เพิ่มเติม)	๔๐.— บาท
๓๗.	นางสอ้ง รัตนนิตย์	
		๕.— บาท

๓๘. น.ส. อำไพ แย้มเกษร

๔.๒๕ บาท

๓๙. คุณพงษ์ ทองอุ่น

๑. ตรอกกัปตันบุช สี่พระยา พระนคร ๑๐.— บาท

๔๐. คุณสาย ผาสุกจิตร์

ร้านสตรีพาณิชย์ นางเลิ้ง พระนคร ๒๐๐.— บาท

๔๑. คณะอุบาสิกาวัดปทุมวนาราม

ปทุมวัน พระนคร (เพิ่มเติมอีก) ๒๐๐.— บาท

๔๒. ยุวพุทธิกสมาคม

อุบลราชธานี ๑๐๐.— บาท

๔๓. นายณรงค์ บุญมา

๙๘ ซอยเดโช สุริวงศ์ บางรัก พระนคร ๕.— บาท

๔๔. นายกอง นางแก้ว พิทักษ์นคร

๓๙๑๑ ถนนจักรี อ. เมือง นครราชสีมา ๕๐.— บาท

๔๕. พุทธสมาคม

จันทบุรี ๒๐๐.— บาท

๔๖. นางสมบุญ

ตำบลบางพลัด ธนบุรี ๑๐.— บาท

๔๗. คุณอาภาศรี โรจนตันติ

๑๓๕๑, ถนนพหลโยธิน สามเสนใน พระนคร ๙.— บาท

๔๘. นายประการ กาญจนศูนย์

ศาลคดีเด็กและเยาวชน จ. นครราชสีมา ๒๐. บาท

๔๙. นายไกร บุญญะกิติ

ศาลคดีเด็กและเยาวชน จ. นครราชสีมา ๒๐.— บาท

๕๐. คุณสุนันทา จงศิริ

๒๓๖/๒๓๘ บำรุงเมือง พระนคร ๒๑.— บาท

๕๑. พระภิกขุ เย็นสู่
วัดเทพพุทธาราม ชลบุรี ๑๐๐.— บาท

๕๒. พระภิกขุ เย็นทั้ง
วัดเทพพุทธาราม ชลบุรี ๗๐.— บาท

๕๓. คณะนักเรียน พสท. วันเสาร์
พุทธสมาคม ฯ (ครั้งที่ ๓) ๓๐.— บาท

๕๔. คุณชวลิต สุขสบาย
ศาลแขวงนครราชสีมา ๓๐.— บาท

๕๕. พุทธสมาคมจังหวัดบุรีรัมย์
ถนนจีระ บุรีรัมย์ ๒๐๐.— บาท

๕๖. คุณวิชัย อูนากุล
พุทธสมาคมชลบุรี ๒๐๐.— บาท

๕๗. คุณสุบิน สืบสงวน
พุทธสมาคมชลบุรี ๒๐๐.— บาท

๕๘. คุณวีรธรรม ชุตินธรารักษ์
ประจำแผนกศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์ ๔๑.— บาท

๕๙. คุณบี่ยะเกต เนินเลิศ
นครราชสีมา ๒๕.— บาท

๖๐. คุณพูลทรัพย์ สิงหเสนี
นครราชสีมา ๒๐.— บาท

๖๑. นางงามเสงี่ยม นาทะสิริ
๒๐.— บาท

๖๒. นางสอาดจิตต์ สารสุทธิ
๕๓๖ ซอยสมานมิต ๒ เจริญกรุง ยานนาวา พระนคร ๒๐.— บาท

๖๓. เลขาธิการยุวพุทธสมาคม
เชียงใหม่ ๕๐.— บาท

๖๔. คณะเทศมนตรีและพนักงานเทศบาลเมืองน่าน

จ. น่าน ๕๐.— บาท

๖๕. คุณประเสริฐ อัศวงศ์

หัวรอการแพทย์ อยุธยา ๑๐.— บาท

๖๖. คุณสนอง เอี่ยมลำเนา

ง. ๒๒ บ้านคลัง อยุธยา ๑๐.— บาท

๖๗. คุณชั้น สาระกุล

ตลาดหัวแหลม อยุธยา ๑๐.— บาท

๖๘. คุณพินิจ ทองสาริ

คลังจังหวัดอยุธยา ๑๐.— บาท

๖๙. คุณสนุ่น สนั่นเสียง

ร้านอุดมดี อยุธยา ๑๐.— บาท

๗๐. คุณสงวน บูรณจิตปกรณ์

๙๔๘ — ๙๔๙ หัวรอ อยุธยา ๑๐.— บาท

๗๑. คุณมานพ วัฒนาคร

ฑ ๑๙ อยุธยา ๑๐.— บาท

๗๒. ชาวพุทธในจังหวัดภูเก็ต

จ. ภูเก็ต ๑,๑๕๐.— บาท

๗๓. นายกเทศมนตรีเมืองพิจิตร

จ. พิจิตร ๑๒๐.— บาท

๗๔. ผู้จัดการไร่ยาสูบเชียงราย

จ. เชียงราย ๗๘๐.— บาท

๗๕. คณะป่าไม้เขตเชียงราย (นายประสิทธิ์ อุเทนสุต)

จ. เชียงราย ๒๐.— บาท

๗๖. สมาคมพุทธบริษัทไทยจีนประชา

พลับพลาไชย พระนคร ๕๐๐.— บาท

๗๗. คุณนายปิ๋ว และอุบาสิกา วัดเทพศิรินทร์ ๑๐๐.— บาท

๗๘. คุณปริยา วังวิวัฒน์ ๑ ซอย ๔๑ ถนนสุขุมวิทย์ พระนคร ๕๐๐.— บาท

๗๙. คุณหญิงนิลวรรณ ปิ่นทอง ๕๕๑.— บาท

๘๐. คุณบุญมี เพ็ญศิริพันธ์
๒๖ ปากคลองบางลำภูบน พระนคร ๑,๐๑๕.— บาท

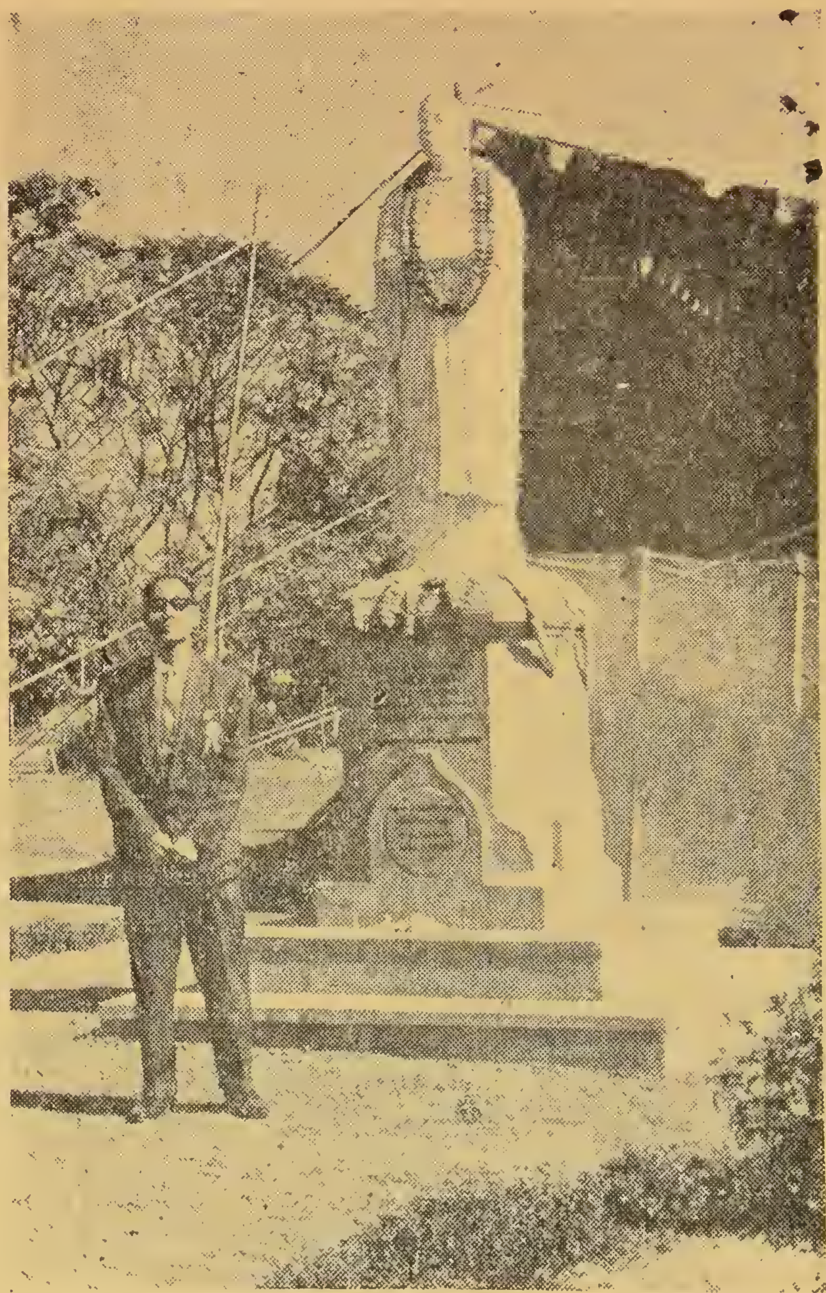
๘๑. คุณบุญชุม รามโกมุท
๖ ซอยบุญชูศรี ถนนดินแดง พระนคร (๑ ดอลลาร์) ๒๐.— บาท

๘๒. คุณเสฐียร พันธรังษี นำส่งเงินของ นายเอกไทย นิลโกสิต ๒๕.— บาท

๘๓. คุณสว่าง สุนทรลักษณ์ กับคณะฯ ๙๑.— บาท

๘๔. ผู้บริจาค (วันท่านประธาน ฯ ประทานปาฐกถาพิเศษ) ๑๑๘.๕๐ บาท

■ พิธีเฉลิมฉลองวันรอบร้อยปีของท่านผู้มีคุณูปการต่อชาวพุทธทั่วโลก จะสิ้นสุดลงในวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๐๘ ฉะนั้น จึงขอเรียนเชิญชวน ท่านผู้มีจิตศรัทธา มาในโอกาสนี้ ท่านผู้ประสงค์จะส่งเงินบริจาคสมทบสร้างอนุสรณ์ถาวร ขอได้โปรดนำส่งเงินไปที่ สำนักงานแห่งใหญ่ขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก เลขที่ ๔๑ ถนนพระอาทิตย์ พระนคร ในนามของเลขาธิการกิตติมศักดิ์ หรือ เหรัญญิกกิตติมศักดิ์โดยตรง ได้อีกจนถึงสิ้นเดือนกันยายน ศกนี้ ซึ่งจะได้ประกาศชื่อท่านผู้บริจาค เพิ่มเติมงวดใหม่ในเอกสาร พสล. ฉบับต่อไป ■

อนุสาวรีย์ท่านอนาคาริกะ ธัมมปาละ

ยากุมารตรามือ
เป็นยาบำรุงร่างกายเด็กให้อ้วนท้วน
มีกำลังต้านทานโรค ไม่เจ็บป่วยได้ง่าย

ยาธาตุน้ำแดงตรามือ
เป็นยาบำรุงธาตุให้ปกติ แก้ปวดท้อง
ลงท้อง แก้เบื่ออาหาร

มาตุคาม มิกสเจอร์ มีตัวยา FERRI-AMMONIUM CITRATE
เป็นยาบำรุงโลหิตโดยตรง ใช้แก้โรคโลหิตจาง ทำให้โลหิตสมบูรณ์

ยาแสงสุกตรามือ — ยาแสงสุกตรามือ

สรรพคุณ: บรรเทาอาการปวดเมื่อยตามข้อ อาการปวดบางชนิด
ปวดหลัง ปวดเมื่อยเอว - - - - เป็นยาระบาย

บริษัท อารยะโอสถตรามือ

๒๔๗/๑๑ ถนนเจริญนคร ธนบุรี